

Jaarstukken 2016

April 2017

Inlichtingen bij
Gert Meijer, teamleider Financiën en belastingen
Afdeling
Middelen
Doorkiesnummer
(0224) 210 642

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Financiële staat van de gemeente.....	5
4 Doelenboom	18
5 Economisch domein	19
6 Sociaal domein.....	43
7 Domein burger en bestuur	91
8 Paragraaf financiën.....	106
9 Paragraaf lokale heffingen	112
10 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	116
11 Paragraaf kapitaalgoederen	120
12 Paragraaf bedrijfsvoering	125
13 Paragraaf verbonden partijen	131
14 Paragraaf grondbeleid.....	148
16 Balans	156
17 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	158
18 Toelichting op de balans.....	161
19 Verloop van de post onvoorzien	174
20 Algemene dekkingsmiddelen	175
22 Begrotingsrechtmatigheid.....	177
23 Af te sluiten investeringen.....	179
25 Wet Normering Topinkomens (WNT).....	182
26 Sisa bijlage	183

1 Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening 2016. Hierin leest u welke mooie resultaten we vorig jaar met elkaar, politiek en samenleving, bereikt hebben. In de begroting beloofden we u ambities, die gingen over samenwerking en waarbij de menselijke maat leidend was. Een begroting die ging over daadkracht, over durf en vertrouwen. Over de handen ineen slaan met onze inwoners en politiek. Samen de verantwoordelijkheid voor de toekomst van Schagen dragen. Terugblikkend op 2016 durven wij te stellen dat dat gelukt is.

Het jaar 2016 begon met een kleine wisseling van de wacht. De samenstelling van het college wijzigde doordat de VVD uit het college stapte, vanwege de besluitvorming over het accommodatiebeleid. Vanaf 22 maart ging het college in de nieuwe samenstelling van start met Wens4u als nieuwe coalitiepartij naast het CDA en de PvdA.

Het bestaande coalitieakkoord bleef overeind. Het is aangevuld met een addendum (toevoeging) met enkele nieuwe doelstellingen. Het meest in het oog springend is, dat geluk nu een prominente plaats heeft in ons beleid.

Alles wat wij doen en laten heeft invloed op het geluk van onze inwoners. Hier willen we bewuster bij stil staan. We willen Schagen op de kaart zetten als gemeente die het geluk van haar inwoners hoog in het vaandel heeft staan. In 2016 hebben we hier een goede basis voor gelegd, die in 2017 en de jaren daarna een vervolg krijgt.

Waar werden we in 2016 blij van? Waar zijn we trots op? Maar ook, wat was een tegenvaller?

Economisch domein

De uitbreiding van bedrijventerrein Kolksluis in 't Zand is één van de pareltjes van 2016. Helemaal bijzonder is, dat lokale ondernemers zelf hun terrein verder ontwikkelen. Daarnaast hebben we de mooiste supermarkt van Nederland binnen onze gemeente in Warmenhuizen! Het andere goede supermarktnieuws komt uit Waarland. Hier is onlangs de eerste paal voor de bouw van de supermarkt de grond in gegaan, zodat inwoners van Waarland hier binnenkort boodschappen kunnen doen.

Ook hebben we veel woningzoekenden gelukkig kunnen maken met het vlot trekken van diverse woningbouwplannen. Hierdoor hebben vorig jaar 120 inwoners een sleutel kunnen krijgen van hun nieuwe woning en hebben we een opgaande trend in de woningbouw ingezet.

Een tegenvaller is de vertraging van de structuurvisie Petten. Een rechtszaak houdt de verdere ontwikkeling tegen. Ook de leegstand van winkelpanden in dit dorp is ons een doorn in het oog. Een andere tegenvaller is het lage aantal meldingen voor glasvezel. Het is jammer dat hierdoor inwoners en ondernemers in onze gemeente langer verstoken blijven van snel internet.

Sociaal Domein

Niemand tussen wal en schip. Dit was in 2016 ons motto en blijft ook ons motto. Wie echt zorg nodig heeft, krijgt zorg. Bij alle regelingen hebben we het gemeentelijk beleid ruimhartig toegepast. Waar maatwerk nodig was, hebben we dat geboden. Hoe we dit samen met inwoners en instanties voor elkaar hebben gekregen, is iets waar we trots op zijn.

2016 stond in het teken van de invoering van het accommodatiebeleid samen met het subsidiebeleid. Dit is goed gelukt. Samen met de verenigingen en stichtingen houden we veel mooie voorzieningen in stand. Ook zijn we op het goede spoor met de nieuwe werkwijze voor de huishoudelijke hulp. Na de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep is hard gewerkt om alle betrokkenen goed te informeren over hun mogelijkheden. De hulp komt terecht, daar waar het nodig is.

En wat te denken van de ontwikkelingen in het openbaar gebied? We hebben het beleidsplan vastgesteld en werken aan een perfect planmatig onderhoud. De wijk Muggenburg in Schagen

heeft nu led-verlichting op straat. De komende twee jaar volgt de rest van de gemeente. Heel Schagen openbaar led verlicht; dat bespaart veel energie en dus kosten. Samen met inwoners werken we aan een fysieke leefomgeving die schoon, veilig en duurzaam ingericht is.

Een tegenvaller voor ons is het beëindigen van de samenwerking met Hollands Kroon binnen de COWWI (Centrale ondersteuning wijkteams, werk en inkomen). Wij hadden voor ogen dat we elkaar konden versterken. Helaas heeft dit anders uitgepakt.

Domein Burger en Bestuur

Een ander pareltje is onze dienstverlening aan de inwoners. Die hebben we opnieuw verbeterd en wordt goed gewaardeerd door onze inwoners. De organisatie beweegt naar de klant en luistert naar wat de klant wil. Ook de plannen die we samen met inwoners maken zijn pareltjes waarover u in deze jaarrekening leest.

Schagen is één van de eerste gemeenten in Nederland die actief stuurt op geluk. Geluk dringt nu ook écht door in onze ambtelijke en bestuurlijke 'genen' en staat binnen onze gemeente op de kaart. Het stadium van 'hol' begrip zijn we inmiddels ver voorbij en daar zijn we reuze blij mee.

Waar we ook trots op zijn is dat we onze financiële huishouding goed op orde hebben. De begroting en jaarrekening worden steeds duurzamer. De jaarstukken zoals de begroting maken we steeds meer digitaal en leesbaarder. Aandachtspunt voor ons is dat we de financiële cijfers op het juiste moment en met een goede uitleg met u delen.

Waar we aan moeten werken is het behoud van het goede democratisch proces. We slagen er goed in om de inwoners en belangengroepen te betrekken bij de ontwikkeling van het beleid. De gemeenteraad komt echter in een later stadium aan bod en kan dan niet meer zoveel. We moeten met elkaar zoeken naar mogelijkheden om participatie en het democratisch proces hand in hand te laten gaan.

Terugkijkend is 2016 een prachtjaar geweest, om trots op te zijn! Een jaar waarin we, met politiek en samenleving samen, veel voor elkaar hebben gekregen. Resultaten die we met daadkracht, durf en vertrouwen hebben behaald.

Burgemeester en wethouders van Schagen.

2 Financiële staat van de gemeente

Hoe staan we er financieel voor? Hierover gaat dit hoofdstuk. Een uitgebreidere toelichting vindt u in de volgende hoofdstukken en verplichte paragrafen van deze jaarrekening.

2.1 Rekeningresultaat 2016

Het saldo van de jaarrekening bedraagt € 5.005.554. Dit is ongeveer 5% van de omzet. Het saldo wijkt niet veel af van de prognose uit de 2^e tussentijdse rapportage (november 2016). Een rekening komt nooit op nul uit. Gedurende het begrotingsjaar wordt op basis van een inschatting van het verloop van de uitgaven telkens bij- of afgeraamd. Dit gebeurt met name bij de beide tussenrapportages.

Een afwijking van rond de 1 % op onze totale begroting van ongeveer € 100 miljoen is voor een gemeente volkomen acceptabel. Mits dit om incidentele mee- of tegenvallers gaat. Wijkt het saldo meer dan 1 % af dan doet de vraag zich voor of de organisatie op de begrotingsvoortgang voldoende in control is. En of er dus voldoende scherp is gekeken naar bij- of aframingen. Een organisatie is op dit punt in control als het om incidentele mee- of tegenvallers gaat. Deze moeten al zijn opgemerkt in de eerste tussentijdse rapportage en zo lastig te voorspellen zijn, dat een af- of bijraming in de eerste helft van het jaar onverstandig is. Dit is het geval met het huidige incidentele overschot op onze jaarrekening. Hiervoor is in de eerste tussentijdse rapportage (juni 2016) reeds gewaarschuwd.

Het positieve resultaat bestaat uit drie componenten:

1. Overschot 3D's Sociaal domein	€ 2,9 miljoen
2. Extra precario	€ 1,6 miljoen
3. Overig (incidenteel)	€ 0,4 miljoen
4. Overig (structureel)	€ 0,1 miljoen

Ad 1 Overschot 3D's Sociaal domein

Het overschot op het Sociaal domein heeft nog steeds een grotendeels onvoorspelbaar karakter, waardoor werd besloten niet in de loop van jaar af te ramen. Twee jaar na de decentralisatie is bijvoorbeeld nog niet duidelijk hoeveel geld nu precies waarvoor nodig is en welke tendens zich aftekent in de besteding.

Waarmee hadden we te maken waardoor we nu een overschot hebben? Voor de tweede keer op rij hebben we minder uitgegeven aan WMO. De Centrale Raad van Beroep heeft een uitspraak gedaan over huishoudelijke hulp, waarbij we niet wisten welke financiële gevolgen dit zou hebben. Daarnaast veranderen de geldstromen uit het Rijk gedurende het begrotingsjaar.

De zorgleveranciers hebben nog steeds grote moeite met de omslag naar het decentrale systeem. Zij moeten eigenlijk zonder voorschotten werken en direct factureren. Om de voortgang van de zorg te garanderen, hebben we in 2016 wederom voorschotten verstrekt. De facturering vanuit de zorgleveranciers is in de tweede helft van '16 goed op gang gekomen, maar was bij het opstellen van de jaarrekening nog niet volledig. Eind maart 2017 hadden we voldoende gegevens om een betrouwbare inschatting van de nog te betalen zorg te maken.

De beheersmaatregelen die de organisatie heeft genomen zijn:

- Een reserve instellen als buffer voor de fluctuaties (met bovengrens van € 1,2 miljoen)
- Vlot trekken van facturering vanuit de zorgleveranciers

Ad 2 Extra precario

Bij het opstellen van de begroting 2016 in 2015 zijn we voorzichtigheidshalve uitgegaan van een lagere precario-opbrengst dan uiteindelijk in 2016 is gerealiseerd.

Ad 3 Overig (incidenteel)

Het incidentele bestaat uit diverse plussen en minnen die bij de drie domeinen worden toegelicht.

Ad 4 Overig (structureel)

Het structurele bedrag bestaat uit de hogere algemene uitkering als gevolg van de septembercirculaire (€ 71.000).

2.2 Wat is het financieel resultaat per domein ?

Economisch domein

Tabel:

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
Lasten	3.240	11.203	11.503	-300
Baten	2.039	4.865	5.924	-1.059
Saldo	1.201	6.338	5.579	759 V

Toelichting:

Het Economisch domein komt ten opzichte van de bijgestelde begroting 2016 uit op een eenmalig voordeel van € 759.000. Hiervan is € 486.000 een gevolg van het vrijvallen van een getroffen voorziening voor bedrijventerrein Kolksluis. Doordat we dit terrein hebben verkocht, kan het risico waarvoor deze voorziening was, zich niet meer voordoen. Dit was niet eerder bekend, omdat het terrein aan het eind van het jaar is verkocht.

Het overige bestaat uit diverse kleine verschillen onder de € 50.000. Bij het hoofdstuk Economisch domein lichten we dit verder toe.

Sociaal domein

Tabel:

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
Lasten	58.314	61.218	57.865	3.353
Baten	16.052	22.627	18.050	4.577
Saldo	42.262	38.591	39.815	-1.224 N

Toelichting:

Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2016 komt het Sociaal domein uit op een nadeel van € 1,2 miljoen. Dit betreft het hele Sociale domein (inclusief onderwijs, wegen etc.).

Het grootste verschil betreft de reserve onderwijshuisvesting. Wat betreft de baten kant is hier in 2015 conform afspraak € 5 miljoen uit geleend ter dekking van de versnelde afschrijving van oude investeringen met Maatschappelijk nut. De afspraak is deze lening af te lossen vanuit de opbrengst 'verkoop tafelzilver'. In 2016 was dit een bedrag van € 1,3 miljoen.

Aan de lasten kant was een aantal onttrekkingen geraamd voor onderwijshuisvesting. Omdat een aantal kredieten pas in december is vrijgegeven (buitenruimte Dirkshorn en voor milieu en duurzaamheid) en er bij de jaarwisseling nog niets was uitgegeven, heeft deze onttrekking in 2016 niet plaatsgevonden. Hiertegenover staat dat een extra onttrekking heeft plaatsgevonden voor onderwijskundige vernieuwing bij SBO De Tender.

Uiteindelijk is er € 370.000 minder onttrokken aan de reserve Onderwijshuisvesting dan geraamd. Per saldo groeit de reserve Onderwijshuisvesting met € 0,9 miljoen.

Andere niet begrote en slecht beïnvloedbare meerkosten zijn: de hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio (€ 80.000) en een hogere wegenheffing die aan ons is opgelegd via het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (€ 70.000).

De voordelen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2016 betreffen de extra Rijksuitkering voor de opvang van statushouders (€ 112.000) en de lagere kosten voor de inspecties van de kinderopvang (€ 69.000).

Op het gebied van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet is er een voordeel van € 647.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting. Hierbij is een stelpost opgenomen voor de uitgaven op het gebied van de Jeugdwet, omdat nog steeds een deel van de facturen niet binnen is. Een eventueel verschil met de stelpost verrekenen we in 2017 met de reserve Sociaal domein. Het eenmalige overschot op de nieuwe taken van het Sociaal domein was bij de tweede tussenrapportage begroot op € 2,3 miljoen. Dit wordt nu in totaal € 2,9 miljoen.

De overige verschillen lichten we verder toe bij het hoofdstuk Sociaal domein .

Domein burger en bestuur

Tabel:

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
Lasten	57.319	64.522	61.722	2.800
Baten	100.782	113.970	112.122	1.848
Saldo	-43.463	-49.448	-50.400	952 V

Toelichting:

Het Domein burger en bestuur sluit ten opzichte van de bijgestelde begroting 2016 met een voordeel van € 1,0 miljoen.

Op het gebied van de salarislasten hebben we in 2016 een belangrijke slag geslagen. De vaste formatie is met ruim 13 fte gedaald. Daarnaast merken we ook dat de economie aantrekt en dat er een gezonde mate van verloop ontstaat. Het gehele jaar hadden we gemiddeld 13 fte aan vacatures open staan. Deze hebben we niet direct ingevuld en er heeft ook niet altijd direct inhuur tegenover gestaan. Dit alles heeft er toe geleid, dat we in 2016 reeds de taakstelling op de kosten van bedrijfsvoering over 2017, van € 231 duizend, hebben ingevuld. Voor die van 2018 zijn we goed op weg. Daarnaast was er door het verloop budget genoeg om de stelpost vakantiegeld vanwege het individueel keuzebudget (IKB) te dekken.

Bij de actualisatie van de reserves en voorzieningen in mei 2016 was voor de dekking van het IKB een onttrekking aan de Algemene reserve geraamd. Deze is nu niet nodig.

Per saldo resteert daardoor een voordeel van € 191.000 op salarislasten.

De raming voor precario op kabels en leidingen stond verkeerd in de tweede tussenrapportage. Met de berekening van de opbrengst hebben we ons te rijk gerekend. Per ongeluk was er vanuit gegaan dat de opbrengst in 2015 een half jaar betrof. Hiermee hebben we gerekend voor de opbrengst 2016. Het betrof echter 7 maanden. De opbrengst is daarom niet € 2,4 miljoen maar € 2,1 miljoen.

Door onder andere de aantrekkende economie hebben we meer omgevingsvergunningen afgegeven. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst aan bouwleges van € 176.000.

De december circulaire van het gemeentefonds had ook nog een voordeel in zich van € 71.000. In de algemene uitkering zit een bedrag van € 270.000 wat is toegevoegd voor de integratie van vergunninghouders in de komende jaren. Bij de saldobestemming stellen wij voor dit hiervoor te reserveren.

Bij de liquidatie van de ISD Kop van Noord-Holland is een voorziening getroffen voor frictiekosten personeel. Doordat we succesvol zijn geweest met de plaatsing van boventalligen buiten de organisatie hoefde deze voorziening niet aangewend te worden en kan deze conform afspraak bij de liquidatie vrijvallen. Het Schager deel bedraagt € 116.000.

Door calamiteiten (o.a. systeemcrash) is het budget voor ICT in 2016 met € 117.000 overschreden.

In mei 2016 heeft uw raad de actualisatie van de reserves en voorzieningen vastgesteld. In de vorm van een stage-opdracht hebben we alle reserves en voorzieningen doorgelicht. Uit de actualisatie bleek dat € 5 miljoen kon worden vrijgespeeld. Hierdoor was het onder andere mogelijk om een bestemmingsreserve voor De kop werkt in te stellen en deze goed te vullen.

Dit jaar is onderzoek gedaan naar de investeringen die zijn meegekomen uit de voormalige gemeenten. Gebleken is, dat een aantal investeringen (bezittingen) die nog op de balans stonden, in de praktijk niet meer aanwezig is. Dit betreft o.a. voorzieningen aan school- en welzijnsgebouwen die zijn afgestoten en rijdend materiaal dat er niet meer is. Deze investeringen hebben we nu versneld afgeschreven. De extra afschrijvingslasten bedragen € 476.000. Dit is conform de eisen van het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en onze eigen nota Rente en afschrijving.

De overige verschillen betreffen diverse verschillen onder de € 50.000 en verschuivingen binnen kapitaallasten en reserves

Nota reserves en voorzieningen

Zoals hierboven ook al vermeld is, is de nota Reserves en voorzieningen in 2016 geactualiseerd. De reserves Opleidingen en Sociaal domein hebben nu een bovengrens van respectievelijk € 250.000 en € 1,2 miljoen. De reserve Sociaal domein zit sinds 31 december 2016 aan de bovengrens.

2.3 Voorstel bestemming resultaat 2016

Bestaand beleid:

Met uw raad is eerder afgesproken dat we incidentele meevallers aanwenden voor de volgende doelen:

- 1 toevoegen reserve Maatschappelijk nut
- 2 aanwenden voor de zorg

Voor structurele meevallers is afgesproken dat de groei naar het gewenste budget voor onderhoud openbaar gebied hiermee versneld wordt, dus komt bovenop de vastgestelde jaarlijkse groei van € 300.000.

Risico's

Voor de dekking van eventuele risico's hebben we in principe voldoende weerstandsvermogen. Voor het incidentele weerstandsvermogen is een ratio van 1 de ondergrens. We zitten nu op 1,5. Hierbij is het risico van de precario (€ 3,1 miljoen incidenteel en € 2,1 miljoen structureel) voor 50% meegenomen.

Bestemming

- Eenmalige baat 3D-taken Sociaal domein van € 2,9 miljoen
In afwijking van het raadsbesluit over reserves en voorzieningen, voor twee jaar een hogere bovengrens toestaan en dit saldo te storten in de reserve Sociaal domein. In 2017 en 2018 zetten we dit dan in voor eenmalige activiteiten met een preventief karakter en de nadruk op zorg;
- Het bedrag van € 270.000, dat via de algemene uitkering vooruit is ontvangen voor het integreren van vergunninghouders, te reserveren voor projecten die hierop gericht zijn;
- het bedrag van € 486.000 dat is vrijgevallen vanuit de voorziening voor bedrijventerrein Kolksluis te storten in de reserve Grondexploitatie;
- Het restant van € 1.350.000 te storten in de reserve Maatschappelijk nut (dit wordt gebruikt achterstallig onderhoud in het openbaar gebied).

2.4 Financieel beheer

Realisatie 2016 en voornemens

In 2016 hebben we vier keer gerapporteerd over de voortgang van de begroting. Twee keer met een uitgebreide tussenrapportage en twee keer met een zogenaamde light-rapportage. Gebleken is dat de light-rapportage niet in een behoefte voorziet. Voor 2017 rapporteren we in ieder geval met de twee tussenrapportages, waarbij de tweede naar voren wordt gehaald en meer inhoud zal krijgen over de voortgang van de doelstellingen en resultaten. Bij alle p&c producten gaan we een hoofdstuk toevoegen waar in het kort de essentie en de beslispunten van het product staan. Dit hoofdstuk is hiervan de eerste proeve.

Beheersing financiële processen

Ten opzichte van vorig jaar zijn wederom verbeteringen zichtbaar in de interne beheersing. Controles achteraf maken steeds meer plaats voor beheersingsmaatregelen vooraf. Veel energie is gaan zitten in de beheersing van het sociaal domein en de voorbereiding van de ontvlechting met Hollands Kroon.

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm (beide benoemd in de wet FIDO).

Kasgeldlimiet:

De wet FIDO schrijft voor dat de toezichthouder (provincie) geïnformeerd dient te worden als de kasgeldlimiet drie opeenvolgende kwartalen wordt overschreden. In 2016 hebben we de kasgeldlimiet niet overschreden.

Zoals blijkt uit het overzicht bedraagt de kasgeldlimiet voor 2016 bijna € 15 miljoen.

Het eerste halfjaar moeten we meestal kort geld aantrekken om de liquiditeiten aan te vullen. In juli lopen we dit dan in door belastingopbrengsten en de jaarlijkse teruggave voor de compensabele btw. Kort geld is aantrekkelijker dan lang geld door de lagere rente. Op dit moment geldt zelfs voor kort geld een negatieve rente.

Renterisiconorm:

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In de tabel renterisiconorm is de ontwikkeling van de renterisiconorm weergegeven. Wij hebben geen langlopende geldleningen waarop wij de komende jaren een renterisico lopen en blijven hierdoor ruimschoots binnen de wettelijke norm (wet FIDO).

2.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleidsvoornemens

Onze risico-inventarisatie en de samenhang met het weerstandsvermogen voldoet aan de eisen van het BBV. Voor de komende jaren willen we het risicobewustzijn in de organisatie vergroten en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing transparanter maken met een relevante toelichting per risico. De nieuwe digitale vorm van de p&c producten biedt hiervoor goede mogelijkheden .

Resultaten en conclusies

Bij de begroting kwam de ratio voor het incidentele weerstandsvermogen uit op 1,4. Bij de jaarrekening is dit 1,5. Grote invloed hierop heeft het batig saldo van deze jaarrekening wat gerekend wordt onder het incidenteel vermogen.

De ratio voor het structurele weerstandsvermogen bedroeg bij de begroting 4,2. Bij de jaarrekening is dit 1,9. De daling wordt veroorzaakt doordat een deel van de onbenutte belastingcapaciteit is ingezet voor het accommodatiebeleid en doordat de ingeboekte opbrengst aan precariobelasting op kabels en leidingen nog een risico is.

Verwachten we nog nieuwe risico's in de toekomst? Helaas wel. Het hoogheemraadschap heeft aangegeven af te willen van het wegenonderhoud in het buitengebied. Voor het bedrag wat wij nu aan het hoogheemraadschap betalen, kunnen we dit onderhoud niet zelf doen. Een eerste inschatting laat een lastenverzwaring van € 2 miljoen structureel zien.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing staat ook een aantal wettelijk voorgeschreven kengetallen. De netto schuldquote laat zien, dat we minder lenen (2016 ten opzichte van 2015). We zien ook dat de solvabiliteit is gegroeid naar 40,3%. Solvabiliteit is de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen. De provincie ziet graag een percentage boven de 50%. We doen ons best om dit te halen! We merken hierbij op dat ons beleid om investeringen in maatschappelijk nut vervroegd af te boeken een negatief effect heeft op deze quote, terwijl dit natuurlijk heel verstandig is. Deze investeringen zijn namelijk niet verhandelbaar.

Het percentage belastingcapaciteit laat zien, dat we met onze lokale lasten op het landelijk gemiddelde zitten.

2.6 kapitaalgoederen

In de paragraaf Kapitaalgoederen staat beschreven wat we in onze buitenruimte allemaal moeten doen en afgelopen jaar hebben gedaan. Te lezen valt dat we goed op weg zijn om de basis op orde te krijgen, maar dat dit fysiek en financieel nog best een uitdaging is.

2.7 grondbeleid

In de paragraaf Grondbeleid staat de voortgang van de diverse bouwgrondexploitaties van de gemeente. Het afgelopen jaar hebben wij geen verliezen hoeven nemen. De bouwgronden in exploitatie hebben allemaal een sluitende exploitatieopzet. Dit geldt ook voor bedrijventerrein Lagedijk mits we de gronden tussen nu en 10 jaar voor de taxatiewaarde kunnen verkopen. We hebben geen signalen dat dit niet mogelijk is, maar het blijft een risico.

2.8 De Balans

Balans gemeente Schagen					
(bedragen x 1.000)					
debet	2016	2015	credit	2016	2015
vaste activa			vaste passiva		
- immaterieel		€ -	- eigen vermogen	€ 56.360	€ 54.520
- materieel	€ 91.229	€ 98.377	- voorzieningen	€ 3.633	€ 4.726
- financieel	€ 12.779	€ 22.736	- vaste schulden > 1 jaar	€ 48.886	€ 62.335
Vlottende activa			Vlottende passiva		
- voorraden	€ 7.450	€ 6.728	- schulden < 1 jaar	€ 10.883	€ 8.187
- uitzettingen < 1 jaar	€ 15.605	€ 13.894	- overlopende passiva	€ 17.867	€ 20.274
- liquide middelen	€ 98	€ 6			
- overlopende activa	€ 10.469	€ 8.301			
Totaal	€ 137.630	€ 150.043	Totaal	€ 137.630	€ 150.043

Toelichting belangrijkste wijzigingen

De balans geeft in een notendop een overzicht van de bezittingen en schulden van de gemeente. De balans lichten we uitvoerig toe in het betreffende hoofdstuk. Hieronder staan de belangrijkste mutaties.

We zien dat het totaal van de bezittingen (vaste activa) is gedaald met ruim € 7 miljoen. Dit komt voor een deel door reguliere afschrijvingen maar vooral door de extra afschrijvingen van investeringen in maatschappelijk nut.

Bij de financiële vaste activa is de lening die wij hadden verstrekt aan de Wooncompagnie geheel afgelost. Hier staat tegenover dat onze geldlening voor dit doel bij de BNG ook is afgelost. Dit betrof nog een financieringsconstructie voor sociale woningbouw uit het verleden.

Op het totaal van de langlopende leningen is een bedrag van € 3,8 miljoen afgelost. Deze leningen hebben allemaal een vast rentepercentage. Er is geen nieuwe langlopende lening aangegaan. We proberen zoveel mogelijk met kort geld te financieren zolang we binnen de kasgeldlimiet blijven. Kort geld is namelijk veel goedkoper dan lang geld. Op 31 december hadden we een kasgeldlening van 5 miljoen euro met een rentepercentage van - 0,310% (negatieve rente). Deze kasgeldlening loopt 27 maart 2017 af.

2.9 Voortgang taakstelling

Beleid

In de meerjarenvisie is een taakstelling afgesproken van € 6,1 miljoen. Deze moet in 2018 gehaald zijn. Met het dekkingsplan bij de begroting 2015 zijn extra dekkingsmiddelen ingezet zoals het versneld afschrijven van maatschappelijk nut door een bijdrage uit de reserve en de toekomstige verkoop van tafelzilver, precario op kabels en leidingen en een verhoging van de toeristenbelasting in drie fases.

Realisatie:

De realisatie van de taakstelling voor 2016 zou uit moeten komen op € 5,83 miljoen en komt uiteindelijk uit op € 5,65 miljoen. Een verschil van € 178.000. Afgesproken was, dat in 2018 de totale

taakstelling gerealiseerd moet zijn en dat dit in de tussenliggende jaren niet het geval hoeft te zijn, mits actie wordt ondernomen om het einddoel in 2018 te halen. Uit de begroting 2017 en het bijbehorende meerjarenbeeld blijkt dat we dit gaan halen.

Realisatie opbrengst tafelzilver

In het dekkingsplan bij de begroting 2015 is besloten om € 5 miljoen aan tafelzilver te verkopen om oude investeringen in maatschappelijk nut versneld af te boeken. De 5 miljoen lenen we van de reserve Onderwijshuisvesting en betalen we terug met vastgoed verkopen. Bij de tweede tussenrapportage 2016 is afgesproken, dat nog € 1,2 miljoen extra aan tafelzilver wordt verkocht ter dekking van incidentele activiteiten.

Eind 2016 hebben we per saldo € 2,2 miljoen aan verkoopopbrengsten gerealiseerd. De komende jaren moeten we nog € 4 miljoen realiseren.

2.10 Conclusie en vooruitblik

De jaarrekening 2016 laat zien dat de gemeente er financieel goed voor staat en dat wat we beloofd hebben bij de begroting ook gerealiseerd is, meer dan dat zelfs. Natuurlijk ging niet alles van een leien dakje. Openbaar gebied staat stevig in de steigers, het Sociaal domein zorgt voor onvoorspelbare geldstromen en de lokale lasten moesten omhoog. We bouwen samen aan een solide gemeente met een gezonde financiële positie die klaar is voor de toekomst.

Wanneer we naar de nabije toekomst kijken, zien we wel wat problemen op ons af komen.

Vooruitblik naar 2022

ontwikkelingen: groei budget openbaar gebied	€ 0,6 miljoen (staand beleid)
wegvallen precario	€ 2,1 miljoen (besluit 2 ^e kamer)

Vooruitblik naar 2027

ontwikkelingen: groei budget openbaar gebied	€ 1,8 miljoen (staand beleid)
wegvallen precario	€ 2,1 miljoen (besluit 2 ^e kamer)

opdracht wegen buitengebied	€ 2,0 miljoen (nieuw risico)
-----------------------------	------------------------------

Wanneer er geen andere ontwikkelingen zijn stevenen we af op een structureel tekort in 2022 van € 2,7 miljoen oplopend naar € 5,9 miljoen in 2027. Er is echter nog voldoende tijd om bij te sturen en deze problemen het hoofd te bieden. Hiermee gaan we met de komende nota van uitgangspunten beginnen.

Overzicht saldo begroot en werkelijk

Lasten

Bedragen x € 1.000,-

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Economisch domein			
ED1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven	17.062	4.112	3.342
Subtotaal	17.062	4.112	3.342
Sociaal domein			
SD1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud	25.791	25.687	25.046
SD2 Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving	13.750	14.946	13.270
SD3 Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar	9.449	9.335	8.559
SD4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving	1.496	2.450	1.254
Subtotaal	50.486	52.418	48.129
Domein burger en bestuur			
BB1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd	86	149	128
BB2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs	49.735	55.971	52.508
Subtotaal	49.821	56.119	52.636
Totaal Lasten	117.369	112.649	104.107
Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Hollands Kroon			
Hollands Kroon	8.515	20.406	13.813
Lasten Hollands Kroon	8.515	20.406	13.813

Baten

Bedragen x € 1.000,-

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Economisch domein			
ED1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven	16.538	3.503	4.651
Subtotaal	16.538	3.503	4.651
Sociaal domein			
SD1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud	8.299	8.230	8.144
SD2 Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving	640	2.087	472
SD3 Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar	845	1.967	674
SD4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving	98	657	91
Subtotaal	9.882	12.941	9.381
Domein burger en bestuur			
BB1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd			
BB2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs	90.410	92.592	91.914
Subtotaal	90.410	92.592	91.914
Totaal Baten	116.830	109.036	105.946

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Hollands Kroon			
Hollands Kroon	20.180	20.406	13.813
Baten Hollands Kroon	20.180	20.406	13.813

Mutaties reserves

Bedragen x € 1.000,-

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	-540	-3.613	1.839
Dotaties aan reserves	18.139	24.294	26.983
Onttrekkingen aan reserves	21.052	32.426	30.150
Saldo mutaties reserves	2.913	8.132	3.167
Resultaat na bestemming	2.373	4.519	5.005

Baten en lasten in 2016

3,3 Economisch domein

Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven (a)

3,3

48,1 Sociaal domein

Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud (b) 25,0

Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving (c) 13,3

Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar (d) 8,6

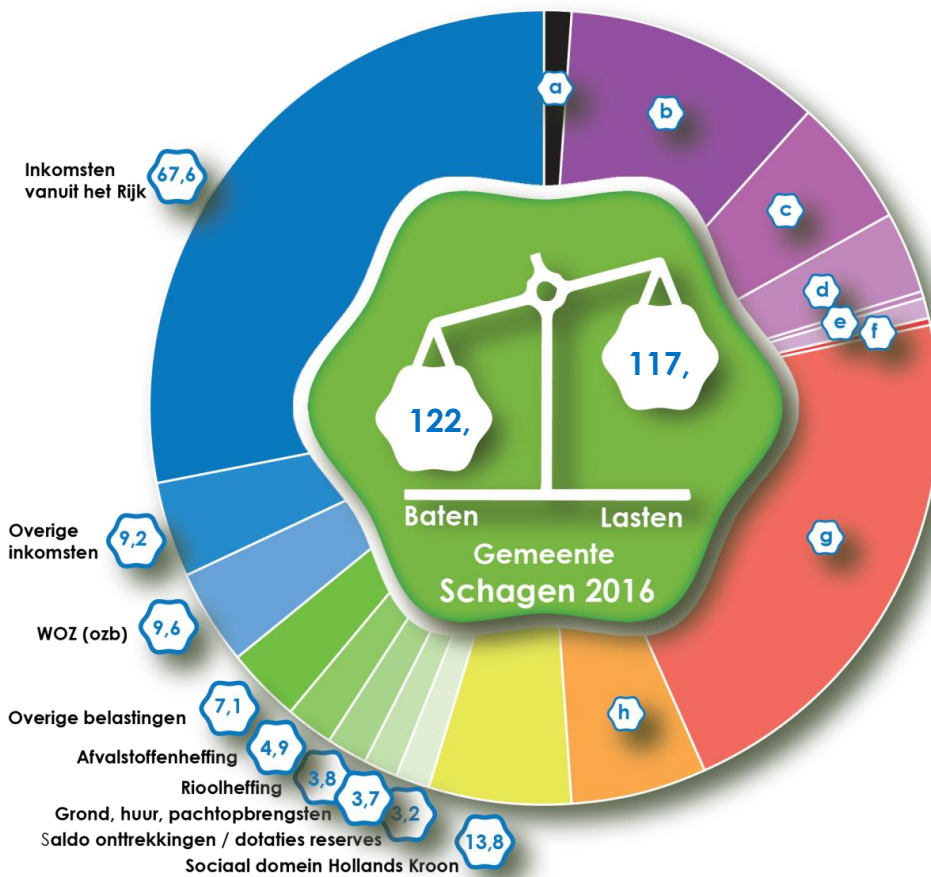
Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving (e) 1,3

52,6 Domein burger & bestuur

De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd (f) 0,1

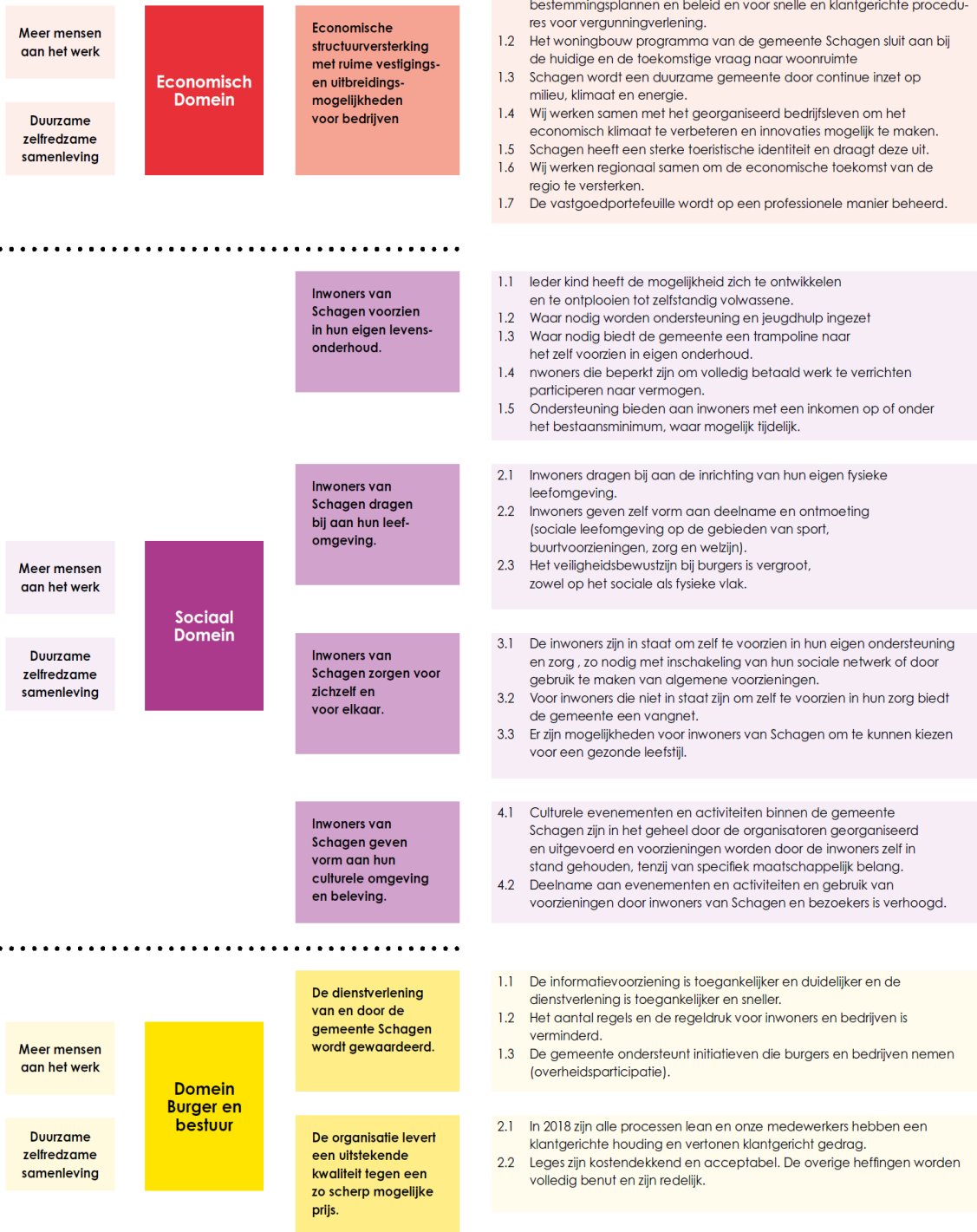
De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs (g) 52,5

13,8 Sociaal domein Hollands Kroon (h)

Bedragen x 1 mln.

4 Doelenboom

5 Economisch domein

Wethouder Beemsterboer in de begroting van 2016:

"Ik merk dat de slagkracht van onze organisatie na de fusie groter is geworden. Veel projecten die lang op zich lieten wachten worden het komende jaar gerealiseerd. In 2016 gaan we aan de slag met Waarlands Supermarkt, Petten, industrieterrein Kolksluis, Warmenhuizen-Centrum, dorpsontwikkeling Oudesluis en nog veel meer. Ons beleid voor de woningmarkt gaat zijn vruchten afwerpen en er ontstaat ruimte voor nieuwe ontwikkelingen in alle kernen. Ook wil ik in 2016 aan de slag met de agrarische sector, ons prachtig agrarisch gebied moet de ruimte krijgen, ook in ons beleid."

Met de bovenstaande belofte zijn wij de begroting van 2016 ingegaan. Inderdaad is de slagkracht van de organisatie groot gebleken. Kolksluis wordt aangelegd, de supermarkt van Warmenhuizen is de mooiste van Nederland geworden en in Waarland opent de supermarkt bijna zijn deuren. Het dorpsontwikkelplan Oudesluis heeft in 2016 vorm gekregen en wordt in 2017 uitgevoerd. De versnelling van de woningmarkt door dwingender beleid laat een significante groei zien, als we die trend vasthouden halen we de doelstelling 950 woningen te bouwen. Ook hebben we veel bedrijven zien groeien in 2016.

Meer werkgelegenheid, bedrijven mogen groeien!!

Met die opdracht is dit college constant betrokken bij de groeiambities van onze lokale bedrijven. Werkgelegenheid is cruciaal voor de toekomst van onze gemeente en onze regio. Met de maatregelen in het Economisch Domein willen we ervoor zorgen dat inwoners en bedrijven hun economische en ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk kunnen maken. Plannen van ondernemers om uit te breiden betekenen voor de gemeente een directe verbetering van de werkgelegenheid.

Ondernemers die willen groeien benaderen we dan ook met een positieve grondhouding en op basis van vertrouwen. Wij steunen ondernemers bij het waarmaken van hun ambities.

Regelgeving die bedrijven remt in hun groei beperken we waar mogelijk. Initiatiefnemers mogen rekenen op een helder standpunt en een duidelijk tijdspad bij het doorlopen van procedures. We zetten ook in op regionale samenwerking om te zorgen voor een goed vestigingsklimaat voor het bedrijfsleven. Daarbij moet onze regio ook aantrekkelijk zijn voor inwoners en toeristen.

In 2016 hebben we onder andere gewerkt aan deze speerpunten:

Gerealiseerde doelstellingen

Wij hebben in 2016 veel van onze doelen gerealiseerd. We zijn gestegen naar de tweede plaats van Noord-Holland in de ranglijst MKB vriendelijkste gemeenten. Het contact met het bedrijfsleven is dan ook goed te noemen, onze bedrijfscontactfunctionarissen zijn bereikbaar en benaderbaar en denken graag mee. We hebben de regeldruk aanzienlijk verminderd, vooral door een sterk vereenvoudigde APV, welstand en afwijkingenbeleid.

De ontwikkelingen rond ECN en Pallas zijn interessant en divers. De gemeente zet zich intensief in voor de realisatie van Energy&Health Campus. Daarbij raken steeds meer partijen, zoals de Provincie en het ministerie van Economische Zaken, betrokken. Een mooie ontwikkeling die we bij het opstellen van de begroting nog niet zo groots verwacht hadden.

De regionale samenwerking op het gebied van ruimtelijk en economisch beleid gaat goed. Er is afstemming op verschillende terreinen. We hebben woningbouwafspraken en een gezamenlijke bedrijventerreinvisie. Ook wordt er gewerkt aan een detaillhandelsvisie en beleid voor verblijfsrecreatie. Met deze regionale afstemming neemt de regio verantwoordelijkheid en wordt de onderbouwing van nieuwe initiatieven veel eenvoudiger. Het meest in het oog springt natuurlijk de goede samenwerking tussen regio en provincie in "De Kop Werkt!". Dit grootse investeringsprogramma heeft in 2016 vorm gekregen en zal de komende jaren een impuls aan de regio geven.

Niet gerealiseerde doelstellingen en andere zorgen

Zorgen hebben wij gehad over de communicatie in het snippergroenbeleid. Waar we in een bewonersavond, aangepast beleid, veel individuele gesprekken en zelfs een uitzending van de Rijdende Rechter aandacht aan hebben besteed. Het is nooit leuk om het nieuws te brengen dat de kosten fors stijgen, toch sluiten wij zo aan op de wet Markt en Overheid die zegt dat wij als overheid huurders van grond hetzelfde moeten behandelen als private verhuurpartijen.

Verder is het bestemmingsplan voor het strand in Petten vanwege een intensieve rechtsgang ernstig vertraagd. Dit heeft grote gevolgen in het dorp, waar nu winkels leegstaan en mensen balen van het uitblijven van de toeristische impuls. De gemeente blijft echter onverminderd inzetten op de ontwikkeling van Petten tot aantrekkelijke badplaats. We maakten een prachtig nieuw dorpsplein, realiseerden extra parkeerplaatsen en pakken de natuur rond het dorp aan.

Doelstelling 1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven

5.1.1 De gemeente voorziet in de behoefte aan uitbreiding en/of vestiging van ondernemers en inwoners door te zorgen voor actuele en flexibele bestemmingsplannen en beleid en voor snelle en klantgerichte procedures voor vergunningverlening

Onze verantwoording is:

a. Doorlooptijd procedures.

Medio 2016 is de economie zichtbaar gaan aantrekken. In 2016 zijn meer complexe vergunningen verleend die enige of veel begeleiding nodig hadden. Daarnaast hebben met name de consulten een grote vlucht genomen (van 289 in 2015 naar 429 in 2016). Klantgerichtheid staat daarbij voorop, tijdens de consulten bekijken wij samen met de burgers en ondernemers op welke wijze zij het beste hun plannen kunnen indienen/realiseren. Bij-effect van de oplevende economie is dat er sprake is van krapte voor bouwtechnisch personeel op de arbeidsmarkt.

In 2016 hebben we aan de hand van de Reisgids voor Ruimtelijke Ontwikkeling 80 meer omvangrijke plannen van derden begeleid. Daarnaast zijn onderstaande ruimtelijke procedures gevoerd:

- 5 Wijzigingsplannen
- 14 Bestemmingsplannen
- 1 Voorbereidingsbesluit.

Overzicht behandeling aanvragen:

- 429 Consulten
- 124 Conceptaanvragen (58 ruimtelijke ontwikkeling, overige welstand)
- 484 Vergunningaanvragen in behandeling genomen
- 214 Meldingen (sloop en gebruik)
- 415 Afgehandelde vergunningaanvragen.

b. Bestemmingsplan Lagedijk.

In kwartaal vier van 2016 hebben we alles klaar gezet om het bestemmingsplan lagedijk te herzien met in het achterhoofd de komst van de omgevingswet. Wat wordt nieuw: we gaan een op een gesprekken aan met de ondernemers. We dagen hen uit naar de toekomst te kijken en maken een flexibel plan dat aan dat zoveel mogelijk aan de wensen tegemoet kan komen. We maken het plan ook deels op locatie.

c. Facetbestemmingsplan parkeren.

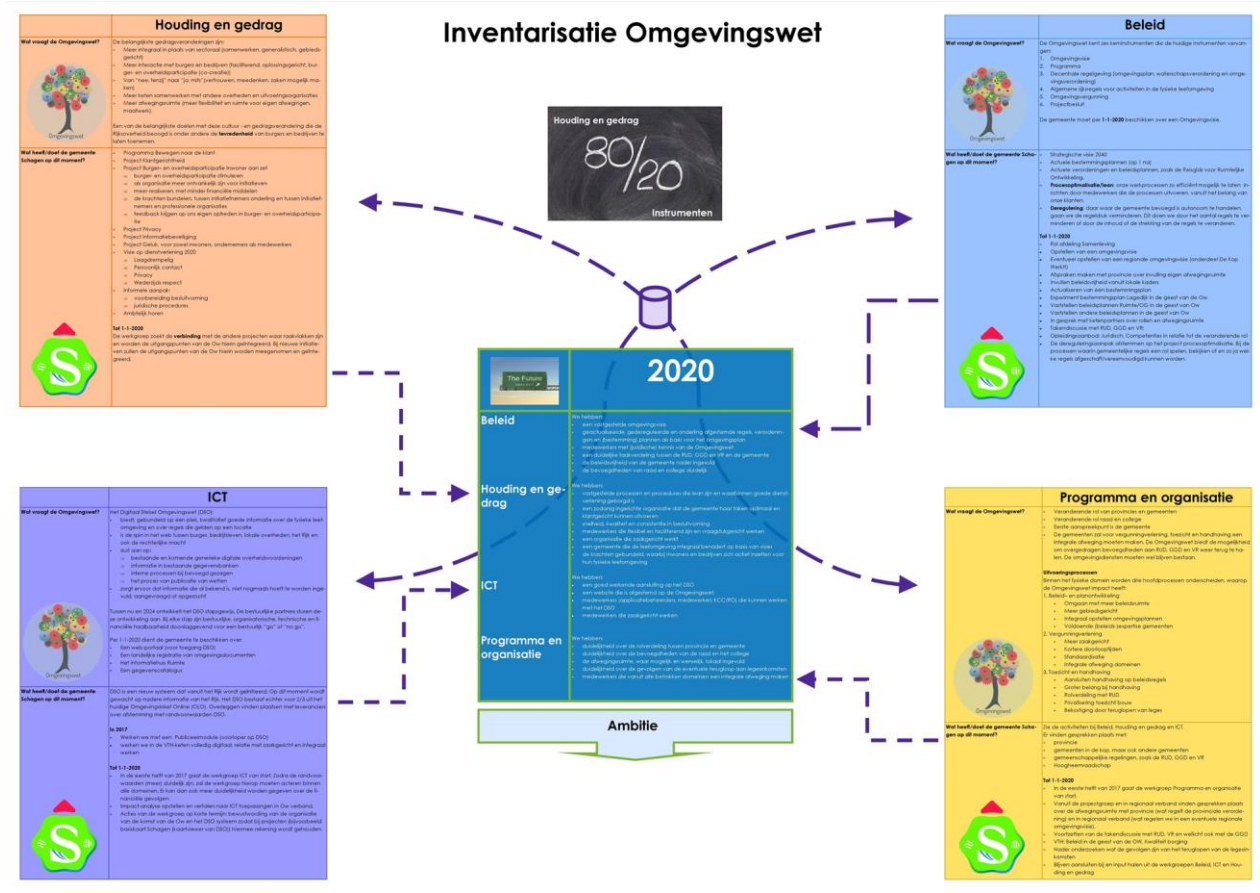
De Nota Parkeernormen Schagen is vastgesteld en wordt verwerkt in een facetbestemmingsplan.

d. Omgevingswet.

De Omgevingswet past goed bij het reeds ingezette collegebeleid. Het uitgangspunt van de nieuwe wet is: eenvoudiger, efficiënter, beter. Dat betekent: minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor gewenste ideeën en lokaal maatwerk, vroegtijdig samenwerken met de omgeving, snellere en betere besluiten, het doel centraal in

plaats van de regels en een houding van 'ja tenzij'. Dat is de Omgevingswet in vogelvlucht. De wet is een bundeling van tientallen wetten en honderden regelingen voor de fysieke leefomgeving. En daarmee één van de grootste wetgevingsoperaties in onze geschiedenis.

We zijn gestart met het eerste deel van de opdracht, namelijk de inventarisatie. Het resultaat is een overzicht van wat we (gelet op de Omgevingswet) hebben en wat we doen in de gemeente Schagen. Met deze inventarisatie krijgen we inzicht in wat Schagen al doet voor wat betreft Houding en Gedrag, Beleid, ICT en Programma & Organisatie.

Op het onderdeel houding en gedrag (bijvoorbeeld programma "bewegen naar de klant" en een houding van ja, mits) zijn we al goed op weg. De Omgevingswet vraagt met name, ongeveer 80%, uit verandering van houding en gedrag bestaat en slechts voor 20% aan veranderende instrumenten.

e. Welstandsbeleid.

De Reisgids voor Ruimtelijke Kwaliteit is door de gemeenteraad vastgesteld. Dit is het nieuwe welstandsbeleid. Dit beleid is veel eenvoudiger. In plaats van een uitgebreide nota hebben we nu een overzichtelijke folder met procesafspraken.

f. Regionale afstemming.

Steeds meer beleidsonderwerpen worden regionaal afgestemd; dit omdat we samen in de regio sterker staan. Zo hebben we regionaal beleid gemaakt voor ontwikkeling van bedrijventerreinen. We hebben regionaal detailhandelsbeleid en beleid voor verblijfsrecreatie in voorbereiding. Met de Kop Werkt werken we samen met de regiogemeentes aan een sterke en vitale regio.

g. Noordzeekust.

We hebben ons het afgelopen jaar met name gericht op het invoeren van het strandbeleid (in verband met het nieuwe strand van Petten: bebording, strandlagen, activiteiten etc.), het verder ontwikkelen van Identity Matching voor de kustplaatsen en het beoordelen van voorstellen in het kader van het kustpact. Regionaal is afgesproken in het kader van De Kop Werkt, dat er een programma Noordzeekust wordt voorbereid. Om die reden hebben we geen eigen visie/gebiedsagenda voorbereid.

h. Glasvezelnetwerk.

De wervingscampagne voor glasvezel heeft niet voldoende aanmeldingen gegeven om tot aanleg daarvan over te gaan. Het bedrijf E-Fiber is voornemens door te gaan, met een gedegen uitgewerkt communicatieplan en een realistische planning. Zij hebben nu voorgesteld om een marktonderzoek uit te laten voeren en aan de hand van dat onderzoek keuzes over communicatievorm en aanbod te maken.

i. Groei agrarische sector.

Bij diverse agrarische bedrijven hebben we meegewerkt aan de uitbreiding van het bouwvlak naar bv 2 hectare. Ook hebben we meegewerkt aan de uitbreiding van grotere bedrijven. Zo hebben we voor Bejo Zaden de uitbreidingsmogelijkheid van 17 hectare geschapen. Ook is er richting de provincie, mede op basis van de notitie van Greenport NHN, aangegeven welke lokale behoefte de agrarische sector heeft. Bij de Provincie hebben wij gepleit voor meer groeimogelijkheden voor agrarische bedrijven om innovatie en verduurzaming te kunnen blijven faciliteren. Ook hebben we een kader voor huisvesting van arbeidsmigranten voorbereid.

l. Kolksluis.

Wij hebben de uitbreiding van het bedrijventerrein Kolksluis planologisch mogelijk gemaakt. De Stichting Ontwikkeling Kolksluis, bestaande uit lokale ondernemers, heeft de gronden van de gemeente gekocht. In opdracht van de Stichting wordt er bouwrijp gemaakt. Daarnaast is de Stichting bezig met het uitgeven van de gronden. Op dit bedrijventerrein zullen in ieder geval de bedrijven Kraakman (John Deere), Tas Transport en Sneekes zich vestigen.

m. Supermarkt Waarland .

Na jaren wachten was het in 2016 eindelijk zo ver, onder toezicht oog van een grote groep dorpelingen sloegen wij de eerste paal voor Waarlands supermarkt. De Deen zal haar deuren voor de zomer van 2017 openen, dan kunnen Waarlanders weer winkelen in eigen dorp.

Indicator 2016:

- Verkorten van de doorlooptijden van procedures aanvraag omgevingsvergunning. De nulmeting vindt plaats in 2016.

2016 is het jaar van de nulmeting.

Gemiddelde doorlooptijden (in kalenderdagen, dus inclusief weekend) voor omgevingsvergunningaanvragen in 2016.

Reguliere procedure: 41 dagen

Uitgebreide procedure: 188 dagen

Deze zijn inclusief aanvultermijn en zienswijzentermijn, maar exclusief de termijn voor verlengen en de bezwaar- en beroepstermijn.

- Verbeteren van de klanttevredenheid vergunningverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO). De klanttevredenheid wordt gemeten met behulp van het Bewijs van Goede Dienst.

In 2014 heeft een meting in het kader van het Bewijs van Goede Dienst plaatsgevonden. In 2017 zullen we opnieuw een meting laten doen, waarna we kunnen vergelijken.

Totale lasten van resultaat ED1.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Actuele en flexibele bestemmingsplannen	27	75	35
b Ontwikkeling RO beleid	85	40	34
ED1.1 De gemeente voorziet in de behoefte aan uitbreiding of vestiging van ondernemers en inwoners door te zorgen voor actuele en flexibele bestemmingsplannen en.....	112	115	68

Totale baten van resultaat ED1.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Actuele en flexibele bestemmingsplannen	120	40	57
b Ontwikkeling RO beleid			
ED1.1 De gemeente voorziet in de behoefte aan uitbreiding of vestiging van ondernemers en inwoners door te zorgen voor actuele en flexibele bestemmingsplannen en.....	120	40	57

Resultaat 5.1.2 Het woningbouwprogramma van de gemeente Schagen sluit aan bij de huidige en de toekomstige vraag naar woonruimte

We hebben ons gericht op de uitwerking van de lokale woonvisie en het lokaal woningbouwprogramma, waarbij we onze plannen regionaal afstemmen. Binnen het regionaal Kwalitatief Woningbouwprogramma (KWK) heeft Schagen voor de periode 2014 - 2020 de opgave 950 woningen te realiseren. De aanpak om initiatiefnemers aan te jagen, heeft in 2016 haar vruchten afgeworpen. Deze aanpak heeft ook belangstelling van buitenaf gewekt.

We zijn er trots op als een van de eerste gemeenten prestatieafspraken te hebben afgesloten volgens de nieuwe wetgeving.

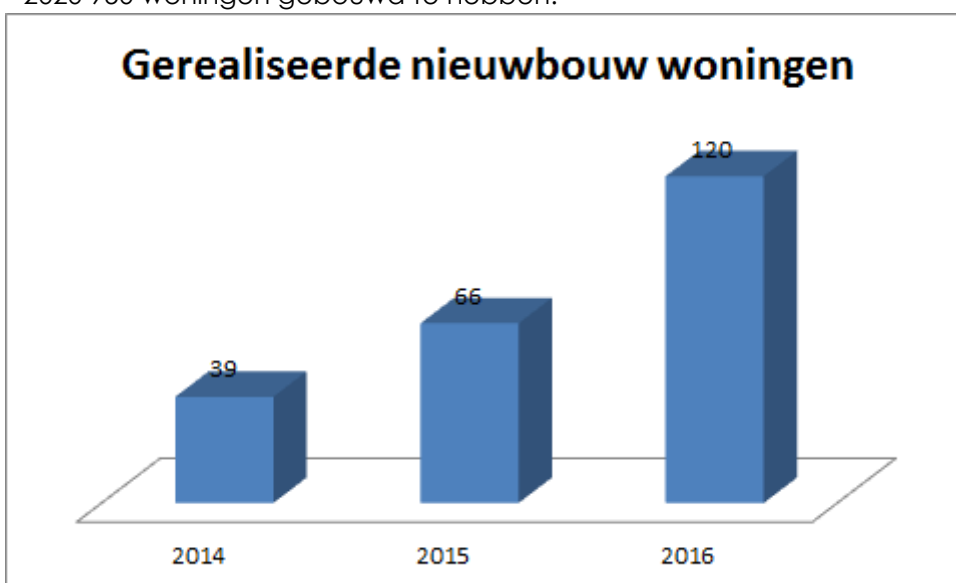
We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan het realiseren van tijdelijke extra nieuwe woonruimte voor de toenemende instroom van statushouders. We hebben hiervoor veel gesprekken gevoerd met diverse marktpartijen en de Provincie om de plannen mogelijk te maken.

Naast nieuwbouw hebben we in 2016 ook aandacht besteed aan de bestaande woningvoorraad.

Onze verantwoording is:

a. Versnellen woningbouwprojecten.

In het jaarprogramma 2016 hielden we rekening met de bouw van ca. 267 woningen (optimistische planning). In 2016 is gestart met de bouw van 120 woningen. Dit is minder dan de meest optimale planning, maar een zeer duidelijke stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. Deze stijging komt doordat we door zijn gegaan met versnellen van bouwprojecten. We hebben initiatiefnemers van bestaande en nieuwe plannen benaderd om samen te bekijken of en hoe hun plannen snel gerealiseerd kunnen worden. Vanwege dossieropbouw en procedures duurt het helaas lang voor we echt effect zien. De versnelling wordt nu zichtbaar en geeft vertrouwen in het halen van het doel om in 2020 950 woningen gebouwd te hebben.

Redenen dat niet al deze woningen in aanbouw zijn genomen, o.a.; er zijn verschillende plannen uit het programma gehaald omdat initiatiefnemer niet actief genoeg was,

beroepsprocedures, ingediende zienswijzen, contractonderhandelingen, gewijzigde inzichten binnen de plannen en het aanhouden van zeer korte soms niet door de ontwikkelaar haalbare termijnen.

We hebben conform onze beleidsaanpak een streng regiem voor woningbouwplannen gevoerd die niet van de grond zijn komen. Belangrijke reden voor het strenge regiem is ervoor te zorgen dat er snel duidelijkheid komt in het wel of niet realiseren van de plannen en zodoende ervoor te zorgen dat harde plancapaciteit ook daadwerkelijk wordt benut.

Zo hebben we in 2016 4 omgevingsvergunningen voor het bouwen van in totaal 33 woningen ingetrokken. We hebben, indien noodzakelijk, voorbereidingsbesluiten vastgesteld om te voorkomen dat er nieuwe omgevingsvergunningen moeten worden verleend. Daarnaast hebben we voor de 1e serie (tranche) van woningbouwlocaties de planologische procedure tot herbestemming opgestart. Hierdoor staan we hier in de toekomst geen woningbouw meer toe. De tweede tranche van herbestemming van woningbouwlocaties hebben we in voorbereiding.

b. Kwaliteit bestaande woningen.

We hebben investeringen in de kwaliteit van bestaande woningen bevorderd. Veel woningen verbruiken onnodig veel energie en zijn vaak nog niet levensloopbestendig. Daarom voeren we lokaal het regionale project "Investeren in levensloopbestendig wonen" uit. De uitvoering hebben we ondergebracht in het regionaal economisch programma De Kop Werkt! Uitvoering in de wijken hebben we gezamenlijk met het gemeentelijke duurzaamheidsprogramma opgepakt.

c. Prestatieafspraken.

We hebben de prestatieafspraken die met de woningcorporatie zijn gemaakt nageleefd. In 2016 hebben we daartoe allerlei acties opgepakt en stemmen we af op diverse terreinen. Zo is er gestopt met de verkoop (pas bij nieuwbouw mag er weer verkocht worden).

d. Huisvesting seizoensarbeiders.

We hebben verder gezocht naar oplossingen voor het oplopende tekort aan huisvesting voor arbeidsmigranten. De regionale kadernota huisvesting arbeidsmigranten gebruiken we als toetsingskader voor concrete initiatieven. Voor Schagen biedt de kadernota echter onvoldoende oplossingen. In 2016 hebben we daarom bekeken welke aanvullende mogelijkheden er zijn. Specifiek denken we aan huisvesting van arbeidsmigranten op voormalig agrarische bouwblokken. Hiertoe stellen we begin 2017 een raadsvoorstel op.

e. Leefbaarheidsplannen.

We hebben ten behoeve van de leefbaarheid in de kernen aansluiting gezocht bij het gemeentelijke programma Burger- en Overheidsparticipatie. Vanuit het programma bewandelen we samen met de dorpsraden in de dorpen Tuitjenhorn en Dirkshorn een participatietraject rondom het thema leefbaarheid. We hebben op verschillende manieren informatie opgehaald (via een game, sociale media en gesprekken) hoe de dorpen met elkaar en de gemeente willen samenwerken en welke onderwerpen de dorpen belangrijk vinden als het gaat om leefbaarheid. Uiteindelijk zullen daar twee dorpsagenda's uit voortkomen. Als deze pilot een succes is, kunnen we deze methode breder inzetten.

Verder zijn we aan de slag gegaan met het dorpsontwikkelplan van Oudesluis. Zo is eind 2016 gestart met de bouw van de 5 appartementen en het kantoorgebouw, naar verwachting is de bouw halverwege 2017 gereed. Met Dorpsbelang Oudesluis hebben we gewerkt aan een visie en een beeldkwaliteitsplan voor het park en het Ontmoetingsplein.

Voor de uitvoering van de gebiedsvisie Sint-Maartenszee hebben we in 2016 samen met ondernemers en inwoners prioriteiten gesteld. Men wil graag dat de uitstraling van de Zeeweg, Westerduinweg en Belkmerweg verbeteren. Ook ligt de prioriteit bij het aanbrengen van verlichting langs de Burg. Breebaartweg, de toegangsweg tot het strand. Hiertoe stellen we begin 2017 een Plan van Aanpak op.

Indicator 2016:

- Gemeentelijk jaarprogramma voor woningbouw in 2016.

In 2016 zien we een toename van het aantal woningbouwprojecten die zijn gestart met de bouw en daarmee zien we ook een toename van het aantal woningen die in aanbouw zijn genomen. Concreet zijn dit in totaal ruim 120 woningen van de volgende projecten (van start bouw tot gerealiseerd): Nes-Noord (ca. 53 woningen), Lauriestraat (10 woningen), Warmenhuizen centrum (4 woningen), Willem 't Hartplein (11 woningen), Hofstraat (19 woningen), Hoep-centrum (2 woningen), Watermolen (3 woningen), Bonkelaarsdijk (4 woningen), Gaspad (1 woning), Haulo (11 woningen) en een aantal losse woningen.

Totale lasten van resultaat ED1.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Woningbouwprogramma	164	483	176
ED1.2 Het woningbouwprogramma van de gemeente Schagen sluit aan bij de huidige en de toekomstige vraag naar woonruimte	164	483	176

Totale baten van resultaat ED1.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Woningbouwprogramma	36	363	69
ED1.2 Het woningbouwprogramma van de gemeente Schagen sluit aan bij de huidige en de toekomstige vraag naar woonruimte	36	363	69

Resultaat 5.1.3 Schagen wordt een duurzame gemeente door continue inzet op milieu, klimaat en energie

Verduurzamen van woningen is niet alleen goed voor het klimaat, maar ook voor de portemonnee van de bewoners omdat het energielasten scheelt. Samen met woningcorporaties en woningeigenaren streven we ernaar de energieprestaties van woningen te verbeteren met een wijkgerichte aanpak. Daarnaast plaatsen we zonnepanelen op openbare gebouwen. Dat doen we overal waar dat rendabel is. Zoals eerder is gedaan bij het project 'Zonnepanelen voor alle Scholen'.

Onze verantwoording is:

Werkplan klimaatuitvoering Schagen 2016-2018.

In dit werkplan ligt het zwaartepunt bij het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Bijvoorbeeld door de 'Duurzame Energie subsidieregeling na-isolatie' in te stellen en adviezen op wijkniveau te geven in wijkgerichte bijeenkomsten. In 2016 is een pilot voor wijkgerichte aanpak gestart. Bestaande woningen worden levensloopbestendig gemaakt, in combinatie met verbetering van de energieprestaties van de bestaande woningen.

In het programma "Naar een meer energieneutrale gemeente Schagen" hebben we alle in de Energieagenda 2016 opgenomen projecten uitgevoerd, te weten:

1. Wijkgerichte bewonersbenadering bestaande woningbouw - in twee wijken hebben we een wijkaanpak uitgevoerd;
2. Subsidieregeling energiebesparende maatregelen bestaande woningbouw - in totaal zijn in 70 woningen energiebesparende maatregelen uitgevoerd;
3. Tools aanscherping EPC voor energieneutrale nieuwbouw - het abonnement GPR-Woningen hebben we aangeschaft en we organiseerden een bijeenkomst voor "Bouwend Schagen";
4. Stimuleringsbijdrage energieneutrale nieuwbouw - in totaal hebben 5 woningen een subsidie voor energieneutrale nieuwbouw ontvangen;
5. Verduurzaming eigen vastgoed - op de gemeentewerf en het gemeentehuis zijn zonnepanelen geplaatst;
6. Led en zonne-energie op buurthuizen en sportcomplexen - zwembad Oude Sluis en sporthal De Molentocht hebben subsidie ontvangen voor het plaatsen van zonnepanelen;
7. Integraal meenemen van duurzaamheid in de gemeentelijke uitvoering - voor de interne organisatie is een masterclass georganiseerd over de mogelijkheden tot verduurzaming van onze eigen organisatie;
8. Centrum Natuur- en Milieu Educatie - het NME De Groenling heeft diverse activiteiten georganiseerd, waaronder opruimacties voor zwerfafval in de wijk;

De evaluatie van de Energieagenda 2016 wordt in het eerste kwartaal van 2017 aan het college en de raad aangeboden. In deze evaluatie geven we inzicht in de behaalde resultaten per project.

Indicator 2016:

- Daling van het totale energieverbruik van de gemeente, in verhouding tot dedaling of stijging van aantal inwoners en bedrijven in de gemeente. (Dit wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt door Liander). Doelstelling is 1% energie besparen ten opzichte van 2015.

In 2016 is de "Lokale Energie Etalage" ingevuld (<https://www.lokaleenergieetalage.nl/gemeente-zoeken/schagen>). Gebleken is dat het gemiddelde gas+warmteverbruik in woningen met 5% is afgenomen. Het gemiddelde electriciteitsgebruik in woningen is met 2% afgenomen. Daarnaast is er 1,7 % meer duurzame energie opgewekt.

Totale lasten van resultaat ED1.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
b Samenwerking RUD NHN	1.137	1.495	1.494
a Werkplan klimaatuitvoering	19	100	68
ED1.3 Schagen wordt een duurzame gemeente door continue inzet op milieu, klimaat en energie	1.156	1.595	1.562

Totale baten van resultaat ED1.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
b Samenwerking RUD NHN	113	373	331
a Werkplan klimaatuitvoering	33		9
ED1.3 Schagen wordt een duurzame gemeente door continue inzet op milieu, klimaat en energie	146	373	339

5.1.4 Wij werken samen met het georganiseerde bedrijfsleven, om het economisch klimaat te verbeteren en innovaties mogelijk te maken

Wij hebben dit gedaan door:

1. **Structureel overleg met het georganiseerde bedrijfsleven.**

Actuele zaken in de overleggen met OFS dit jaar waren onder meer Pallas, subsidies bedrijventerreinen (HIRB), glasvezel, Sail, gebiedsvisie Sint Maartenszee en de oogstcampagne. De gemeente trekt samen met de OFS en Rabobank op in het project De Nieuwe Winkelstraat.

Ook bij het overleg met LTO Noord is het glasvezelproject actueel, andere onderwerpen zijn o.a. asbestsanering, kentekenplicht trekkers en het maaibeleid.

Onze verantwoording is:

a. **Ondernemersfonds.**

Het ondernemersfonds van OFS en LTO Noord financieren wij door een opslag OZB niet-woningen.

b. **Aanspreekpunt voor alle bedrijven.**

Vanuit Economische Zaken zijn onze bedrijfscontactfunctionarissen het aanspreekpunt voor alle ondernemers en helpen hen bij vragen, bijvoorbeeld over het starten, uitbreiden of verplaatsen van hun bedrijf. Zij gaan actief op bedrijfsbezoek, al dan niet samen met collegeleden. Ook begeleiden zij vanuit acquisitie delegaties die onze gemeente komen bezoeken. Zij bezoeken netwerkbijeenkomsten die relevant zijn voor de gemeente Schagen en vertegenwoordigen de gemeente richting het georganiseerd bedrijfsleven. Al met al hebben zij jaarrond ontelbare contacten met bedrijven.

c. **Bedrijfsbezoeken.**

Het college en/of de wethouder EZ bezoekt gemiddeld eens per maand een bedrijf in de gemeente Schagen. Daarnaast zijn de collegeleden op uitnodiging ook aanwezig bij openingen, jubilea en andere speciale momenten. Zo leren we niet alleen veel bedrijven en ondernemers kennen maar krijgen we ook veel informatie over veranderingen op het gebied van ondernemen. Doel is om goed contact te onderhouden met het lokale bedrijfsleven zodat we snel in kunnen blijven spelen op ontwikkelingen.

d. **Jaarlijkse enquête ondernemers.**

In december 2015 en januari 2016 hebben we onderzoek gedaan naar de wensen en (uitbreidings)behoeften van de ondernemers. Hierop hebben 255 ondernemers gereageerd, waarvan 84 ondernemers aangaven verbouw- of uitbreidingsplannen te hebben. Uit dit onderzoek zijn verzoeken gekomen over wat de gemeente kan doen voor ondernemers die willen uitbreiden. Met al deze ondernemers hebben we telefonisch contact opgenomen. Hierbij bespraken we hoe zij zelf al vroegtijdig actie kunnen

ondernemen door bijvoorbeeld onze reisgids door te nemen en een consultgesprek in te plannen. Door de ondernemers werd positief gereageerd op deze benadering.

Indicator 2016:

- Stijging in waardering op de landelijke monitor 'MKB-vriendelijkste gemeente'. Deze monitor verschijnt jaarlijks en is als gemeente deels zelf aan te vullen met specifieke vragen.

Schagen is in de landelijke ranglijst van het onderzoek MKB-vriendelijkste gemeente (2015/2016) 22e geworden (82e in 2012/2013) en binnen de provincie Noord-Holland op de tweede plaats geëindigd (6e in 2012/2013). Uiteraard zijn wij trots op dit goede resultaat en gaan we de uitdaging aan op in 2017 op de eerste plaats te eindigen!

Totale lasten van resultaat ED1.4 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Ondernemersfonds, bedrijvenloket/beleid	154	153	136
ED1.4 Wij werken samen met het georganiseerde bedrijfsleven, om het economisch klimaat te verbeteren en innovaties mogelijk te maken	154	153	136

Totale baten van resultaat ED1.4 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Ondernemersfonds, bedrijvenloket/beleid	13	4	4
ED1.4 Wij werken samen met het georganiseerde bedrijfsleven, om het economisch klimaat te verbeteren en innovaties mogelijk te maken	13	4	4

Resultaat 5.1.5 Schagen heeft een sterke toeristische identiteit en draagt deze ook uit

We werken aan een herkenbaar toeristisch profiel, met een eigen identiteit voor kust en Schagen. We zorgen voor verbinding tussen cultuurhistorie en toerisme. Schagen heeft veel bijzondere plekken. Bewoners van de gemeente Schagen zijn trots op de identiteit en dragen die ook uit.

Onze verantwoording is:

a. Regionaal promotieplan.

Op 25 februari 2016 is voor de toeristische promotie van Noord-Holland Noord de Destinatiemarketingorganisatie Holland Boven Amsterdam opgericht. We hebben extra afspraken gemaakt om de aantrekkelijkheid van Schagen voor toeristen en bezoekers extra onder de aandacht te brengen. Dit doen we door campagnes om potentiële bezoekers te overtuigen hier naartoe te komen en te verblijven. En goede informatievoorziening om bezoekers te laten zien wat er hier allemaal te doen is als ze er zijn. Dit gebeurt via een aantrekkelijke (en mobiele) website en social media, maar ook via print en kaartmateriaal bij de diverse informatiepunten bij ondernemers in de gemeente.

b. Identity Matching kustplaatsen

We hebben samen met ondernemers van de kustdorpen een identiteit voor de kustplaatsen ontwikkeld: "Hollandse Tijden". In 2017 maken we samen met de ondernemers een actieplan.

c. Structuurvisie Petten

In 2016 hebben wij grote stappen gemaakt met de uitvoering van de Structuurvisie Petten.

- We hebben een mooi nieuw dorpsplein gerealiseerd en nieuwe strandopgangen en strandtrappen. Paviljoen Zee en Zo is herbouwd en met 235 parkeerplekken onder aan de dijk en een toegangsweg via de Zuiderhazerdwardijk is de ringweg om het dorp afgerond.

- Met TIC West BV is een intentieovereenkomst voor de herontwikkeling camping Corfwater afgesloten. In nauw overleg met de klankbordgroep is het ontwerptraject gestart voor fraaie recreatiewoningen in het duin. Het plan zal in fasen gerealiseerd worden.

- Voor het gebied 'tankvallen en omgeving' is een ontwerp gemaakt. Het project voorziet in de aanleg van een nieuw wandelpad en een nieuwe, grotere vissteiger. Ook zullen 'duintjes' verschijnen, nieuwe bankjes en een informatiebord. Het groen wordt opgeknapt en er worden aan de Singel 25 parkeerplaatsen met grasstenen aangelegd. Realisatie in de eerste helft van 2017.

- Voor het onderzoeken van de haalbaarheid van het Ontdekkingscentrum is een intentieovereenkomst gesloten met HHNK, Stichting voorbereiding Pallas, TIC West BV, het Nieuwe Strand BV en Staatsbosbeheer.

- Met HHNK en Rijkswaterstaat zijn de uitgangspunten voor de plaatsing van strandhuisjes en paviljoens op strand vastgesteld. De aanbesteding van de strandhuisjes en het sportpaviljoen is afgerond en de bouwaanvragen van de paviljoens zijn ingediend.

- Tenslotte is het bestemmingsplan "Kustzone Petten" vastgesteld.

Tegen het bestemmingsplan is echter beroep ingesteld. De uitspraak van de Raad van State wordt op z'n vroegst in het 2e kwartaal 2017 verwacht. Hierdoor staan de ontwikkelingen op het strand in de wacht. Wij balen ervan dat de inwoners nog langer moeten wachten, maar gaan er alles aan doen om de plannen te realiseren.

c. Promoten van de gemeente Schagen.

Cultuurhistorie, het open landschap, de mooie kust en de uitstekende wandel- en fietsroutes zijn speerpunten in de promotie van Holland Boven Amsterdam, waarbinnen Schagen een prominente plaats heeft. Via de website, campagnes en drukwerk, maar ook op bijvoorbeeld de Fiets- en Wandelbeurs, worden de iconen van onze gemeente in de etalage gezet.

Met de Open Monumentendag promoten we cultuurhistorie, ook voor jongeren in onze gemeente. In 2017 zetten we ook social media in om cultuurhistorie op de kaart te zetten: als inwoners trots zijn op de waarde van de leefomgeving heeft dit een positief effect op de toeristen.

d. Cultuurhistorisch waardevolle panden en locaties

In 2016 hebben we in de stad Schagen een inventarisatie van waardevolle panden gedaan. De erfgoedcommissie beoordeelt op basis van deze inventarisatie welke panden cultuurhistorisch waardevol zijn. In 2017 maken we een plan hoe we deze panden en de al aangewezen monumenten kunnen inzetten voor de promotie van de gemeente Schagen.

Indicator 2016:

- Stijging in het aantal bezoekers. Deze monitor wordt opgezet door Destinatie Marketing Organisatie op het niveau van Noord-Holland Noord. De nulmeting voeren we uit in 2016.

Het opzetten van de monitor door Holland Boven Amsterdam is nog niet gebeurd. Er heeft ook nog geen nulmeting plaatsgevonden, waardoor het aantal bezoekers niet is gemeten. Vanuit de opbrengst toeristenbelasting is het helaas ook niet mogelijk om het aantal bezoekers te meten, omdat wij werken met een forfaitair tarief.

Totale lasten van resultaat ED1.5 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Identity matching	196	201	185
b Cultuurhistorie, monumenten/archeologie	49	31	36
c Promoten van de gemeente Schagen	152	2.345	2.339
ED1.5 Schagen heeft een sterke toeristische identiteit en draagt deze ook uit	397	2.576	2.560

Totale baten van resultaat ED1.5 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Identity matching	8		
b Cultuurhistorie, monumenten/archeologie	81	1	17
c Promoten van de gemeente Schagen			
ED1.5 Schagen heeft een sterke toeristische identiteit en draagt deze ook uit	89	1	17

5.1.6 Wij werken regionaal samen om de economische toekomst van de regio te versterken

Onze verantwoording is:

a. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.

In 2016 is het functioneren van ONHN en de samenwerking met de regio geëvalueerd. Samen met de overige aandeelhouders hebben wij aangegeven de samenwerking ook na 2017 te willen voortzetten. Door middel van raadsinformatiememo's en de nieuwsbrieven van ONHN houden wij de gemeenteraad gedurende het hele jaar op de hoogte van de ontwikkelingen rondom de toekomstige samenwerking en de voortgang van de activiteiten.

Een aantal specifiek voor Schagen belangrijke items waar ONHN een rol bij heeft gespeeld, zijn:

- Ontwikkelingen OLP-terrein, Energy&Health Campus.
- Organisatie bezoek delegatie attachés van Europese Unie aan OLP en INVESTA in Alkmaar.
- Ondersteuning Destinatiemarketingorganisatie Holland boven Amsterdam.
- Verkrijgen subsidie Beeldkwaliteits- en Duurzaamheidsfonds voor bedrijventerreinen Lagedijk en Witte Paal.
- Afsluiten convenant bedrijventerreinen Kop van Noord-Holland.
- Bouw van monitor bedrijvenlocaties Kop van Noord-Holland (operationeel begin 2017).
- Inzichtelijk maken van de (marktruimte in de) verblijfsrecreatiemarkt, als input voor regionale samenwerking en programmering.

b. Seed Valley en Energy&Health Campus.

Zaadveredeling is belangrijk voor de wereld, maar zeker ook voor Schagen. Wij zijn aangesloten bij het kenniscluster SeedValley en dragen zo bij aan promotie van de sector en het versterken van het netwerk.

Het huidige, afgesloten, terrein van Ontwikkelingslocatie Petten (OLP) aan de Westerduinweg in Petten wordt getransformeerd tot een open (deels) toegankelijk gebied voor energie en gezondheid: Energy&Health Campus. Vooruitlopend op de komst van Pallas is er een natuurlijk moment ontstaan om ook de rest van het terrein te innoveren. Wij hebben het initiatief genomen om samen met de bedrijven op de locatie een toekomstvisie op laten stellen en het project Energy&Health Campus opgevoerd en opgenomen als één van de projecten van "De Kop Werkt!". Het jaar 2017 zal in het teken van de haalbaarheidsfase staan. De omvorming van de OLP tot Energy&Health Campus werken we verder uit en we brengen de investeringen in de inrichting van de campus in kaart.

c. 'De Kop Werkt!'

Het jaar 2016 heeft vooral in het teken gestaan van het proces om de regionale samenwerking "De Kop Werkt!" verder vorm te geven en de financiering met onderbouwing van projectplannen af te ronden.

In mei 2016 hebben de vier gemeenteraden besloten de regionale samenwerking te baseren op de vier bestuursopdrachten. Voor de uitvoering van het jaarlijks op te stellen programma stellen de vier gemeenten in totaal een bedrag van € 15 miljoen beschikbaar.

De gemeenteraden hebben opdracht gegeven aan de colleges om de samenwerking en de investeringslijst uit te werken. Eind december hebben de vier colleges en Gedeputeerde Staten het 'concept Samenwerkingsovereenkomst De Kop Werkt! 2017/2020' inclusief bijlagen vastgesteld en ingestemd met het jaarprogramma 2017.

d. Regiobranding.

In 2016 is door overheden en bedrijfsleven in Noord-Holland Noord besloten om voor de regiobranding voor de naam Holland Boven Amsterdam te kiezen. De toeristische promotie (destinatiemarketing) wordt al onder deze naam uitgevoerd door de Stichting Holland boven Amsterdam. We gaan de regiobranding nu dus ook onder deze naam uitvoeren. Het merk wordt van onderop opgebouwd met verhalen uit de regio's, over de thema's "energie", "water", "food" en "leisure" met als afzender "Holland boven Amsterdam". Uit de evaluatie van de werkzaamheden van ONHN blijkt namelijk dat de verhalen van de regio belangrijker zijn voor groei van de identiteit dan het bekend maken van het merk. In 2017 gaan we samen met ONHN de verdere invulling en vormgeving uitwerken.

Indicator 2016:

- Meer nieuwe bedrijven hebben zich in de gemeente gevestigd dan bedrijven vertrokken of gestopt, gemeten naar het aantal werknemers in het KvK-register.

Het KvK-register was bij de begroting 2016 opgenomen als bron voor deze indicator. Bij nader inzien blijkt schagen.incijfers.nl bij Economie, "Werk & Inkomen, Groei banen en vestigingen" een veel duidelijker overzicht te geven.

In 2016 is het totaal aantal banen 20.330 (50 meer dan in 2015) en het totaal aantal vestigingen 4.410 (20 meer dan in 2015). Er hebben zich dus meer nieuwe bedrijven in de gemeente gevestigd dan bedrijven vertrokken of gestopt. (Bron: 'LISA', 2016).

Voor een overzicht van de voorgaande jaren zie <https://schagen.incijfers.nl>

Totale lasten van resultaat ED1.6 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Ontwikkelingsbedrijf en reg.samenwerking	160	3.841	3.836
ED1.6 We werken regionaal samen om de economische toekomst van de regio te versterken	160	3.841	3.836

Totale baten van resultaat ED1.6 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Ontwikkelingsbedrijf en reg.samenwerking	27		
ED1.6 We werken regionaal samen om de economische toekomst van de regio te versterken	27	0	0

5.1.7 De vastgoedportefeuille wordt op een professionele manier beheerd

Wij hebben dit gedaan door:

Professionele exploitatie betekent goed en klantgericht beheer. De exploitatie van vastgoed staat in dienst van andere beleidsdoelen van de gemeente Schagen. We stoten vastgoed af dat niet langer nodig is. Bij vastgoedtransacties zorgen wij voor de beste combinatie van prijs, kwaliteit en overige contractvoorwaarden.

Onze verantwoording is:

a. Vastgoedbeleid

Wij hebben een vastgoedbeleid in voorbereiding met daarin o.a. de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de nieuwe regels voor de vennootschapsbelasting (vpb) en een kernenbeleid.

Het college wil in het vastgoedbeleid aansluiten bij de unieke wensen en ontwikkelingen van ieder dorp en de stad Schagen. Alle kernen zijn geanalyseerd op demografische ontwikkeling, bedrijfsmatige ontwikkeling, de combinatie van het aantal banen en het inkomen, de aan- en verkoopcijfers van woningen, de WOZ-ontwikkeling en de leefbaarheid. Op basis van deze gegevens zijn we bezig om voor iedere kern een ontwikkelrichting te formuleren. De ontwikkelrichting zorgt ervoor dat onze kernen nu en in de toekomst fijne en leefbare kernen blijven die aan (blijven) sluiten op de behoeftes van inwoners en bezoekers. De nieuwe concept nota vastgoedbeleid leggen wij, naar alle verwachting, ter vaststelling voor aan de gemeenteraad in mei 2017.

b. Verkoopplan

Het verkoopplan zal behalve de gronden ook de gebouwen bevatten. Met de verkoop van gronden en gebouwen willen wij zoveel mogelijk aansluiten op het nieuwe kernenbeleid. Het verkoopplan is hiermee een uitwerking van het kernenbeleid. Naar alle verwachting leggen wij het verkoopplan ter vaststelling voor aan het college in het derde kwartaal van 2017. De resultaten van het verkoopplan nemen wij mee in de voortgangsrapportage grondexploitaties. In de paragraaf Grondbeleid bij deze Jaarrekening hebben wij het resultaat van onze vastgoedverkoop opgenomen.

c. Verkoopstrategie snippergroen (in combinatie met actieve aanpak illegaal grondgebruik)

Het proefproject Snippergroen is zo goed als afgerond. Binnen het proefproject zijn 142 percelen aangeboden. Hiervan zijn er 96 verkocht, 32 nog in behandeling, 9 verhuurd en voor 5 percelen is er geen interesse. De bevindingen worden meegenomen in de voortgangsrapportage grondexploitaties.

Een eerste onzorgvuldige communicatie is met een bewonersavond en aangepast beleid opgelost, al blijft het nooit leuk om een prijsverhoging te ontvangen.

d. Pachtbeleid

In 2016 hebben wij een plan van aanpak voor de pacht gemaakt waarin de verschillende soorten pacht aangegeven zijn en de wijze van waardering. Onze pachtovereenkomsten zijn hier inmiddels op aangepast. De duur van de overeenkomsten is nog steeds 1 jaar. Als het verkoopplan (onder b.) klaar is dan weten wij welke percelen wij langer in eigendom willen houden en welke niet. Op basis hiervan passen wij de duur van onze pachtovereenkomsten aan met als voordeel lagere kosten en minder administratie voor zowel de gemeente als de pachter.

e. Grondprijzenbrief

Deze wordt opgenomen in de concept nota vastgoedbeleid. In deze grondprijzenbrief geven wij de verschillen in prijzen per dorp/kern aan.

f. Aanpak illegaal grondgebruik

Zoals opgenomen in de tussenrapportage zullen wij het illegaal grondgebruik meenemen in de snippergroen wijk-projecten.

g. Grondexploitaties

De resultaten van onze grondexploitaties verwerken wij in deze Jaarrekening in de paragraaf Grondbeleid. De voortgangsrapportage grondexploitaties leggen wij, naar alle verwachting, ter vaststelling voor aan de gemeenteraad in mei 2017. Hierin zijn de vennootschapsbelasting en de nieuwe richtlijnen op basis van de BBV verwerkt.

h. Professionele exploitatie

Wij hebben het beheersysteem op orde gebracht waardoor onze vastgoedportefeuille inzichtelijk is. Op basis hiervan hebben wij begin 2016 een jaarplanning voor de beheerstaken, zoals facturatie, indexering en verlenging van contracten, opgesteld en uitgevoerd.

Wij zorgen voor totstandkoming en uitvoering van de relevante contracten rondom verhuur, bruikleen, erfpacht, en dergelijke. De werkprocessen zijn in 2016 beschreven en geïmplementeerd. In het voorjaar van 2017 wordt opnieuw een integrale volledigheidstoets uitgevoerd op het geëxploiteerde vastgoed.

Indicator 2016:

- Het rendement op deze portefeuille komt uit op 0: de baten dekken de lasten. Bij het opstellen van de begroting was de balans tussen de uitgaven en inkomsten op de maatschappelijke vastgoed-portefeuille negatief (*het rendement heeft betrekking op het beheer van ons vastgoed*).

Het financiële rendement op het maatschappelijk vastgoed dat in stand wordt gehouden door de gemeente is qua saldo nog steeds negatief. Dit vloeit voort uit wettelijke verplichtingen, verstrekte subsidies en beleidsafwegingen van de gemeente. In 2017 wordt een integrale business case opgesteld die gedetailleerd inzicht geeft in de kasstromen van het vastgoed.

Totale lasten van resultaat ED1.7 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Beheer vastgoedportefeuille	14.919	1.969	3.165
ED1.7 De vastgoedportefeuille wordt op een professionele manier beheerd	14.919	1.969	3.165

Totale baten van resultaat ED1.7 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Beheer vastgoedportefeuille	16.108	3.561	5.438
ED1.7 De vastgoedportefeuille wordt op een professionele manier beheerd	16.108	3.561	5.438

Wat heeft het gekost?

Totaal Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
Lasten	3.240	11.203	11.503	-300
Baten	2.039	4.865	5.924	-1.059
Saldo	1.201	6.338	5.579	759 V

Totale lasten per doelstelling per resultaat

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
ED1.1 De gemeente voorziet in de behoefte aan uitbreiding of vestiging van ondernemers en inwoners door te zorgen voor actuele en flexibele bestemmingsplannen en.....	155	115	68	47
ED1.2 Het woningbouwprogramma van de gemeente Schagen sluit aan bij de huidige en de toekomstige vraag naar woonruimte	114	483	176	308
ED1.3 Schagen wordt een duurzame gemeente door continue inzet op milieu, klimaat en energie	1.242	1.595	1.562	33
ED1.4 Wij werken samen met het georganiseerde bedrijfsleven, om het economisch klimaat te verbeteren en innovaties mogelijk te maken	138	153	136	17
ED1.5 Schagen heeft een sterke toeristische identiteit en draagt deze ook uit	484	2.576	2.560	17
ED1.6 We werken regionaal samen om de economische toekomst van de regio te versterken	161	3.841	3.836	5
ED1.7 De vastgoedportefeuille wordt op een professionele manier beheerd	796	1.969	3.165	-1.196
TED 1 Taakstelling doelstelling ED1	150	469	0	469
1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven	3.240	11.203	11.503	-300
Totaal Lasten Economisch domein	3.240	11.203	11.503	-300 N

Toelichting verschillen Lasten

ED 110:

- Hoewel de werkzaamheden voor het actualiseren van bestemmingsplan Lagedijk dit jaar zijn gestart, zijn er nog geen uitgaven geweest (25V).
- Er is minder dan begroot gebruik gemaakt van de inhuur van derden voor postzegelplannen (18V).

ED 120:

- We hebben meer gebruik gemaakt van de welstandscommissie dan begroot, veroorzaakt door een toename van het aantal aanvragen (19N).
- Er is minder dan begroot gebruik gemaakt van het budget voor advieskosten wonen

(26V).

- We hebben subsidies ontvangen voor het woningbouwprogramma voor de Kop en voor het programma levensloopbestendig wonen. Op dit moment hebben we daar nog niet alles van uitgegeven. De projecten lopen door in 2017 (294V)

ED 130:

- Niet alle geraamde activiteiten uit het klimaatprogramma hebben geleid tot uitgaven in 2016 (33V).

ED 150:

- Budget Kust zou worden besteed aan Identity Matching, de opdracht is nog niet geheel afgerond vandaar dat er nog een bedrag staat (17V).

ED 170:

- Door beëindigen van een lening van de Wooncompagnie moest een boete worden betaald. Deze boete is overigens ook in weer rekening gebracht (93N). Zie ook toelichting bij de baten ED 170.
- Voor de realisatie van de doelstelling verkoop tafelzilver hebben we meer verkocht dan geraamd. Hierdoor hebben we ook meer kosten gemaakt dan begroot (15N).
- We hebben extra kosten gemaakt bij verkoop van het gebouw aan de P. Ottstraat, oa voor het verleggen van kabels en leidingen (24N).
- De realisatie van de doelstelling "tafelzilver" leidt er toe dat wij deze toevoegen aan de reserves. In 2016 hebben wij meer toegevoegd dan begroot. Het betreft dan met name verkopen waar de raad in 2015 al een besluit over had genomen. Meer informatie over de realisatie van "tafelzilver" kunt u vinden in de paragraaf grondbeleid.

Totale baten per doelstelling per resultaat

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
ED1.1 De gemeente voorziet in de behoefte aan uitbreiding of vestiging van ondernemers en inwoners door te zorgen voor actuele en flexibele bestemmingsplannen en.....	30	40	57	-17
ED1.2 Het woningbouwprogramma van de gemeente Schagen sluit aan bij de huidige en de toekomstige vraag naar woonruimte	0	363	69	294
ED1.3 Schagen wordt een duurzame gemeente door continue inzet op milieu, klimaat en energie	33	373	339	33
ED1.4 Wij werken samen met het georganiseerde bedrijfsleven, om het economisch klimaat te verbeteren en innovaties mogelijk te maken	0	4	4	0
ED1.5 Schagen heeft een sterke toeristische identiteit en draagt deze ook uit	1	1	17	-16
ED1.6 We werken regionaal samen om de economische toekomst van de regio te versterken	0	0	0	0
ED1.7 De vastgoedportefeuille wordt op een professionele manier beheerd	1.452	3.561	5.438	-1.877
TED 1 Taakstelling doelstelling ED1	523	523	0	523
1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven	2.039	4.865	5.924	-1.060
Totaal Baten Economisch domein	2.039	4.865	5.924	-1.060 V

Toelichting verschillen Baten

ED 110:

- We hebben op deze post meer opbrengsten gerealiseerd dan begroot. Dit komt doordat er, ondanks de bijstelling in de 2e rapportage, toch meer aanvragen zijn binnengekomen en als gevolg daarvan we meer anterieure overeenkomsten hebben afgesloten (16V).

ED 120:

- We hebben subsidies ontvangen voor het woningbouwprogramma voor de Kop en voor het programma levensloopbestendig wonen. Op dit moment hebben we daar nog niet alles van uitgegeven. De projecten lopen door in 2017 (294N).

ED 130:

- Omdat niet alle geraamde activiteiten uit het klimaatprogramma hebben geleid tot uitgaven in 2016 is ook de onttrekking aan de reserve Klimaat lager (33N).

ED 150:

- Overige oudheidkunde betreft een niet begrote jaarlijkse renteopbrengst van de beheersstichting Slot Schagen van een lening uit 1999. Vanaf 2017 houden we op dit resultaat hier rekening mee (16V).

ED 170:

- Door beëindiging van een lening van de Wooncompagnie moest een boete worden betaald. De Wooncompagnie heeft deze boete weer aan ons betaald (93V).
- Door actualisatie van onze pacht- en huurovereenkomsten hebben wij meer opbrengsten gerealiseerd (25V).
- We hebben minder verzoeken gekregen voor de aankoop van snippergroen (13N).
- Een deel van het verschil omvat ook het onderdeel "tafelzilver". Zie hiervoor de toelichting en verwijzing die wij bij de lasten vermelden.
- Voor de ontwikkeling in Oudesluis heeft de raad een budget beschikbaar gesteld. Het merendeel van de uitgaven zal echter in 2017 plaatsvinden (48N).
- De voorziening voor bedrijventerrein Kolksluis is vrijgevallen, omdat er door de verkoop van het terrein niet langer een risico was voor te realiseren opbrengsten (486V).

6 Sociaal domein

Binnen het Sociaal domein streven we naar een duurzame samenleving, waarin de inwoners zelfredzaam zijn. Dit houdt in dat mensen in staat zijn om in eerste instantie zelf de problemen en knelpunten op te lossen die zij ervaren. Inwoners kunnen voorzien in hun eigen levensonderhoud. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de ontwikkeling en ontplooiing van hun kinderen. Als dat niet lukt, springen wij als gemeente (tijdelijk) bij.

In 2016 hebben we onder andere gewerkt aan deze speerpunten:

- De decentralisaties in het Sociaal domein (jeugdzorg, Wmo en participatiewet) via de wijkteams en het COWWI doorontwikkelen.
- Starten met de uitwerking van fase II Wijkteams.
- Nieuw accommodatiebeleid mogelijk maken.
- Nieuw integraal beleid voor mantelzorg implementeren (inclusief informele zorg en zorgvrijwilligers)
- Implementeren nieuw bibliotheek beleid
- Gezondheidsbeleid uitvoeren, onder andere via 'Jongeren op gezond gewicht' (JOGG).
- Veiligheidsbeleid 2014-2018 uitvoeren.
- Uitvoering nieuw beleid Hulp bij het Huishouden
- Het op orde brengen van de openbare buitenruimte aan de hand van sober en doelmatig met betrekking tot onderhoud, beheer en vervanging

Doelstelling 1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud

6.1.1 Ieder kind heeft de mogelijkheid zich te ontwikkelen en te ontplooiën tot een zelfstandig volwassene

Wij hebben dit gedaan door:

1. (vervangende) nieuwbouw

Met het sluiten van de realisatieovereenkomst met stichting Sarkon is de nieuwbouw van de Brede school de Rank aan de Iepenlaan een stap dichterbij gekomen. Naar aanleiding van bewonersbijeenkomsten over de nieuwbouw, hebben we de parkeermogelijkheden aangepast. Daarnaast is in de Nes 'het Molenduin' van de Aloysiusstichting opgeleverd en in gebruik genomen. In 'het Molenduin' krijgen kinderen speciaal onderwijs. De school heeft een regionale functie.

2. Lokale educatieve agenda / voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In 2016 hebben we het VVE beleid verder ontwikkeld. Zo hebben we afspraken gemaakt met de scholen van het primair onderwijs en hebben we een impuls gegeven aan de voortzetting van VVE van de peuterfase naar de fase van groep één en twee. We hebben met de schoolbesturen afgesproken, dat zij in de groepen 1 en 2 de effecten van VVE gaan meten. Op die manier voldoen wij aan de wettelijke eisen voor uitvoering van de VVE.

3. Leerplichtwet en Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

Leerplicht en de RMC taken zijn lokaal uitgevoerd. Daarnaast is er op regionaal niveau 'Kop van Noord Holland' een nieuw uitvoeringsplan vroegtijdig schoolverlaters 2.0 opgezet voor de schooljaren 2016 t/m 2020. Tevens is een businesscase opgesteld waarin de mogelijkheden worden onderzocht om de leerplicht en RMC functies op Kop niveau te organiseren. In 2017 zal de businesscase nader worden uitgewerkt zodat er een besluit kan worden genomen.

4. Leerlingenvervoer.

In 2016 zijn in het leerlingenvervoer 148 kinderen vervoerd. In het eerste kwartaal 2016 vond de aanbesteding plaats voor het leerlingenvervoer. Bij het maken van een keuze voor een vervoerder hebben we gegund op basis van de kwaliteit en niet op de laagste prijs. Dit heeft geleid tot een nieuwe vervoerder. Tijdens het aanbestedingstraject ging de toenmalige vervoerder failliet. Doordat we snel een tijdelijke oplossing vonden, konden de kinderen naar school blijven gaan. De overgang naar de nieuwe vervoerder is als positief ervaren door zowel de ouders als de kinderen, omdat er gezorgd is voor continuïteit en rust. Dit is belangrijk voor de kinderen die gebruik maken van het leerlingenvervoer.

Door het contracteren van de nieuwe aanbieder was het nodig om bij de tweede tussenrapportage middelen bij te ramen. Echter in het laatste kwartaal hebben we minder kosten gemaakt dan verwacht. Hierdoor is er ten opzichte van de bestuursrapportage een bedrag over van € 32.000.

5. Ambulant jongerenwerk / schoolmaatschappelijk werk / licht pedagogische hulp

Het ambulant jongerenwerk is in 2016 de verantwoordelijkheid geworden van één wijkteam. Gaande het jaar hebben we het uitgebreid naar alle wijkteams. Het schoolmaatschappelijk werk (SMW) is voor het primair onderwijs uitgevoerd door MEE-De Wering en voor het voortgezet onderwijs door Parlan. Voor de basisschool zijn er 59 trajecten

geweest en vanuit de kinderopvang 9. Voor de basisschool zijn de trajecten gelijk met voorgaande jaren. Voor de kinderopvang iets lager. Het SMW voor het voortgezet onderwijs (VO) wordt voor Schagen en Hollands Kroon gezamenlijk uitgevoerd op het Regius en Clusius college. In 2016 zijn er voor Schagen 26 trajecten geweest. In 2015 waren dat er 35. In totaal heeft het SMW VO voor Schagen en Hollands Kroon in 2015 en 2016 even veel trajecten uitgevoerd. Daarnaast is in 2016 besloten het SMW per 2017 ook uit te voeren op het ROC.

Onze verantwoording is:

a. Aanvragen onderwijshuisvesting

Het huisvestingsprogramma 2017 is tot stand gekomen op basis van het Masterplan onderwijshuisvesting 2013. In het programma 2017 zijn opgenomen: vervangende nieuwbouw voor de Ark en dislocatie Julianaschool, tijdelijke huisvesting dislocatie Julianaschool en het herstellen van de gietvloerafwerking begane grond brede school 't Zand. Daarnaast zijn in november 2016 voorbereidingen getroffen voor het opstellen van een "Integraal Huisvestingsplan 2018-2024" samen met de schoolbesturen. De commissie Samenleving is inmiddels gevraagd de kaders te stellen.

b. Doorontwikkeling wijkteam

Sinds 1 januari 2016 wordt het jeugd- en jongerenwerk uitgevoerd door het wijkteam. Daarmee is het wijkteam nog laagdrempeliger. We komen eerder in contact met jongeren die mogelijk ondersteuning nodig hebben. We zetten maatwerk in voor wat iedere jongere en het gezin nodig heeft; daarbij worden basisvoorzieningen en jeugdhulp ingezet, maar ook aanbod dat nieuw is, zoals b.v. nieuwe vormen van zelfstandigheidstraining.

In januari 2016 hebben we het uitvoeringsplan 'Integrale aanpak jeugdgroepen' opgesteld, samen met politie, wijkteam en maatschappelijk betrokken organisaties. Het uitvoeringsplan is gericht op twee opvallende groepen jongeren: één in Tuitjenhorn en één in de kern Schagen. In juni is gestart met de uitvoering van de regie pilot en de maatwerk pilot.

Bij de regie pilot was sprake van een uitvoeringsteam. Hierbij zitten politie, wijkteam, de bijzonder opsporingsambtenaar (BOA) en de gecertificeerde instellingen om tafel. Zij bespreken signalen over de groepen en stemmen de aanpak af. Deze afstemming leidde ertoe dat de inwoners die overlast ondervonden van de groepen eind 2016 aanzienlijk minder overlast hadden.

Bij de maatwerkpilot is gestart met laagdrempelige ondersteuning vanuit het wijkteam op de groepen. Er is een 'jeugdhonk' geopend op het bedrijven terrein in Schagen, er wordt wekelijks gevoetbald met de groepen en er is contact met de verenigingen voor begeleiding bij overlast. Zo zijn er in december 2016 met Schagen on Ice, het wijkteam en de jongeren afspraken gemaakt over deelname en hulp op de ijsbaan. Dit leidde tot een overlast-vrije periode, een geslaagde ijs-disco en afspraken over hulp van de jongeren bij de ijsbaan in 2017. In Warmenhuizen is de realisatie van een overkapping voor jeugd bij het Heemtmeer in onderzoek.

c. Evaluatie kinderopvang.

De resultaten van de invoering van het nieuwe stelsel zijn in april 2016 in een raadsinformatieavond gepresenteerd. De peuterplaatsen (de voortzetting van het peuterspeelzaalwerk) zijn op meer locaties in onze gemeente beschikbaar en zijn voor zowel ouders als gemeente goedkoper. Met name voor ouders met een laag inkomen is de voorziening toegankelijker vanwege een lagere eigen bijdrage. De gemeente heeft ongeveer € 70.000 minder kosten. Verder bleek dat alle kinderen die extra aandacht in de vorm van Voorschoolse Educatie, nodig hebben dat ook aangeboden krijgen.

d. Project Onderwijs-Arbeidsmarkt.

Het Project heet nu Match 2020. Het is één van de vier programma onderdelen van De Kop Werkt. In 2016 zijn de contacten gelegd met de speerpunt sectoren (Maritiem en Techniek, Energie, Agrarisch, Zorg en Recreatie en Toerisme) om afspraken te maken over het opstellen van sectorplannen om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en de match van vraag en aanbod te verbeteren.

Eind 2016 is voor elke sector een projectleider aangesteld die het plan met de sector opstelt en uitwerkt. De aanstelling is onder voorbehoud van goedkeuring door de Raden van het jaarplan 2017 van het Programma De Kop Werkt. Het primaat voor ontwikkeling en uitvoering van projecten zijn bij de sectoren gelegd. De gemeenten faciliteren en bewaken de mogelijkheden van integrale aanpak van sector overstijgende projecten.

Indicator 2016:

- Het percentage kwalificatieplichtige leerlingen dat een startkwalificatie behaalt is gestegen van 97,3% in 2013 en 97,4% in 2014.

In 2016 is dit 98,7%. In 2015 was dit 98%.

- Het relatief verzuim onder alle leerplichtige kinderen van 5 tot 16 jaar is gedaald van 2,3% in 2013 naar 2,2% in 2014.

In 2016 is dit 1,4%. In 2015 was dit 1,3% in 2014 1,8% en in 2013 2,3%

Uit de indicatoren blijkt dat wij de streef waarden van beide indicatoren inmiddels hebben behaald.

Totale lasten van resultaat SD1.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Onderwijshuisvesting en voorschoolse voo	3.706	4.782	5.872
d Leerlingenvervoer	617	689	666
b Onderwijsbeleid, peuteropvang en inspect	415	409	320
e Basisvoorzieningen Jeugd		25	25
c Leerplicht en RMC	90	54	111
SD1.1 Ieder kind heeft de mogelijkheid zich te ontwikkelen en te ontplooiën tot een zelfstandig volwassene	4.828	5.959	6.994

Totale baten van resultaat SD1.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Onderwijshuisvesting en voorschoolse voo	154	6.891	6.450
d Leerlingenvervoer	24	13	22
b Onderwijsbeleid, peuteropvang en inspect	116	124	111
e Basisvoorzieningen Jeugd			
c Leerplicht en RMC	288	279	346
SD1.1 Ieder kind heeft de mogelijkheid zich te ontwikkelen en te ontplooiën tot een zelfstandig volwassene	581	7.306	6.929

Resultaat 6.1.2 Waar nodig worden ondersteuning en jeugdhulp ingezet

Wij hebben dit gedaan door:

1. Voldoende aanbod jeugdhulp

Voor 2016 hebben we een inhoudelijk dekkend aanbod jeugdhulp gecontracteerd. Daar waar het gecontracteerde aanbod in specifieke gevallen niet passend was, hebben we maatwerk geleverd. Een voorbeeld hiervan is een jongere die niet binnen de ingekochte zelfstandigheidstrainingen paste. Voor deze jongere is bij wijze van pilot een maatwerktraject gestart bij een nieuwe woonvorm.

In 2016 is qua volume meer hulp en ondersteuning geleverd dan begroot. Dit komt doordat het aantal ambulante trajecten ten opzichte van 2015 is toegenomen. In januari waren er 145 ambulante trajecten en in december 185 trajecten. Dit is een toename van 28%. Ook de pleegzorg is ten opzichte van 2015 toegenomen. De jeugdzorgPlus (intramuraal) is licht toegenomen en de crisishulp is gelijk gebleven ten opzichte van 2015. Iedereen heeft de hulp gekregen die nodig was. Vanuit dat belang hebben wij het budget overschreden.

2. Jeugdbeschermings- en jeugd-reclasseringsmaatregelen

De Jeugd en Gezinsbeschermers, de William Schrikker groep en Leger des Heils hebben de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen uitgevoerd conform de contractafspraken. De rapportage van de grootste gecertificeerde instelling laat zien dat de onder toezicht stellingen (OTS) langer dan één jaar in aantal zijn afgenomen van 18 (jan.) naar 14 (dec.). Het aantal voogdij maatregelen is stabiel rond de 12. Het aantal OTS korter dan 1 jaar is toegenomen van 8 (jan.) naar 16 (dec.). Daarnaast zijn het aantal drang trajecten toegenomen van 7 (jan.) 12 (dec.).

Wanneer wij kijken naar de ontwikkelingen in het gedwongen kader en het vrijwillig kader is er voorzichtig te concluderen dat er ten opzichte van 2015 een lichte afname is van het gedwongen kader, ten opzichte van een lichte toename van het vrijwillig kader.

3. Consultatiefunctie voor professionals

We zijn wettelijk verplicht een gedragswetenschapper te consulteren, als we door specialistische jeugdhulp een grote verandering brengen in het leven van een jongere. Bijvoorbeeld door zelfstandig of gesloten te gaan wonen. De gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel maken voor hun wijkteams gebruik van de gemeentelijke gedragswetenschapper. De consultatie vindt plaats wanneer we bij individuele casussen beslissingen nemen over welke hulp of ondersteuning wordt ingezet. Op deze manier borgen wij dat er een zorgvuldige beslissing wordt genomen en de juiste hulp wordt ingezet.

4. Specialistische hulp inschakelen / melden aan Raad voor Kinderbescherming

Wanneer de veiligheid in het geding is, schakelen we via de Beschermingstafel specialistische jeugdhulp in. Hier bespreken we met de ouders, de jongeren, het wijkteam of de gecertificeerde instelling met de Raad voor de Kinderbescherming wat de beste oplossing is voor het verbeteren van de veiligheid. Hier besluiten we of er 'drang' wordt ingezet, een andere vorm van specialistische jeugdhulp of dat er een melding naar de Raad gaat.

In 2016 zijn 13 gezinnen uit Schagen besproken bij de Beschermingstafel. 6 verzoeken zijn ingebracht door het wijkteam Schagen; 6 verzoeken zijn ingebracht door Veilig Thuis en 1 verzoek is ingebracht door de Jeugd- en Gezinsbeschermers.

5. 24/7 beschikbaar en bereikbaar

Het wijkteam is tijdens kantooruren beschikbaar. Buiten kantoor tijden zijn Veilig Thuis en de crisisdienst beschikbaar. De wijkteams, Veilig Thuis en de crisisdienst hebben afspraken over op- en afschalen. Hierdoor kunnen we in crisissituaties 24/7 direct de juiste jeugdhulp bieden.

6. Advies- en meldpunt Veilig Thuis

De GGD voert Veilig Thuis uit. Vanaf augustus ontstonden er wachtlijsten, zowel voor de triage (onderzoek na melding) als de onderzoeken (vervolgstappen na vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling). Deze wachtlijsten waren het gevolg van capaciteitsproblemen. Door het inhuren van extra personeel waren eind augustus de wachtlijsten voor de triage verdwenen. Voor onderzoek bestaat de wachtlijst in december 2016 nog, maar is niet verder opgelopen. Inmiddels zijn de wachtlijsten voor onderzoek in februari 2017 opgelost.

Onze verantwoording is:

a. Verwijzing in het kader van jeugd-ggz en jeugdzor

Bij de transitie zijn regionale afspraken gemaakt over o.a. de verwijzingen van huis-, jeugdartsen, medisch specialisten. Deze afspraken hebben zich vertaald in reguliere contacten tussen jeugd-, huisartsen, het wijkteam en de wijkverpleegkundigen. Op deze manier zijn er korte lijnen tussen de huis- en jeugdartsen, de wijkteams en de wijkverpleegkundigen.

b. wettelijk verplichte (boven)regionale afspraken:

- jeugdbescherming, jeugdreclassering en gesloten jeugdhulp

Deze afspraken zijn gemaakt tijdens de transitie eind 2014. Via het regionale overleg "Gedwongen Kader" geven we uitvoering aan deze afspraken. Dit heeft in 2016 geresulteerd in werkafspraken tussen de wijkteams en de jeugdbescherming, jeugdreclassering en gesloten jeugdhulp over wijze van toeleiding naar hulp. Zo krijgen onze inwoners zonder onnodig lang te hoeven wachten de juiste hulp.

- (boven)Regionale capaciteitsgarantie JeugdzorgPlus

De colleges van de gemeenten in de regio Noord-Holland Noord hebben voor de specialistische jeugdhulp een transformatieagenda vastgesteld. In 2016-2018 gaan we als regio Noord-Holland Noord samen met marktpartijen en ketenpartners werken aan de transformatie van het zorglandschap voor specialistische jeugdhulp. De gemeenten werken samen met marktpartijen aan de verandering van het zorglandschap voor specialistische jeugdhulp. Hierbij gaat het om het gehele spectrum van specialistische jeugdhulp van ambulante tot verblijf. Het berekenen en bepalen van de benodigde capaciteit voor de intramurale jeugdhulp maakt onderdeel uit van dit project.

- (boven)Regionale crisishulpverlening, spoedzorg en calamiteiten

De colleges van de gemeenten van de regio Noord Holland Noord hebben de notitie "Integrale Crisisfunctie Jeugd NHN" vastgesteld. Het doel is om voor 1 januari 2018 de integrale crisisfunctie voor de leeftijd 0-18 jaar operationeel te laten zijn. Deze functie houdt in dat de meldingen via één telefoonnummer gaan en dat er één dienst is voor alle crisisvragen en eerste interventie. Eventueel wordt deze dienst later uitgebreid voor 0 - 100 jaar.

- Meldpunt huiselijk geweld/kindermishandeling.

Het meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling wordt nu landelijk Veilig Thuis genoemd. De GGD voert Veilig Thuis uit.

c. Doorontwikkeling Veilig Thuis

Er vindt elk kwartaal overleg plaats tussen de wijkteams en Veilig Thuis. Hier worden werkafspraken gemaakt over wat het wijkteam op zich neemt en wat Veilig Thuis doet, hoe en wanneer er contact opgenomen kan worden, etc. De lijnen tussen Veilig Thuis en de wijkteams zijn kort waardoor het contact als goed wordt ervaren. Dit draagt bij aan dat onze inwoners snel de juiste hulp of ondersteuning krijgen.

d. Inkooptraject 2017 uitvoeren.

In 2016 hebben we gewerkt aan het opstellen van een strategie voor twee jaar. Hierin staat een aantal ontwikkelingen waaronder: 18-/18+, selectieve preventie en twee innovatiepilots. Één pilot is gericht op het versterken van de integrale hulp voor jongeren met problemen bij drie of meer leefgebieden. De tweede pilot richt zich op het inzetten van informele zorg in plaats van of naast formele zorg.

Op 8 november 2016 hebben de colleges van Den Helder, Texel en Schagen de Inkoopstrategie Jeugd en Wmo 2017-2019 vastgesteld. Dit na de thematische consultatie van de gemeenteraden op 1 september 2016.

Indicator 2016:

- De inwoners waarderen de maatschappelijke zorg met een rapportcijfer van 6.6 (waarstaatjegemeente.nl)
- In 2016 wordt een indicator ontwikkeld.

De indicatoren zijn opgenomen in de begroting 2017.

Totale lasten van resultaat SD1.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
f Veilig Thuis	106	113	112
a Individuele voorzieningen jeugdhulp	5.814	6.023	6.306
b Jeugdbescherming en -reclassering	724	750	584
SD1.2 Waar nodig worden ondersteuning en jeugdhulp ingezet	6.644	6.886	7.002

Totale baten van resultaat SD1.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
f Veilig Thuis			
a Individuele voorzieningen jeugdhulp	26		5
b Jeugdbescherming en -reclassering			
SD1.2 Waar nodig worden ondersteuning en jeugdhulp ingezet	26	0	5

Resultaat 6.1.3 Waar nodig biedt de gemeente een trampoline naar voorzien in eigen onderhoud

Wij hebben dit gedaan door:

1. Inkomensondersteuning.

We blijven onverminderd inzetten op het beperken van de instroom en zo snel mogelijk uitstromen naar de arbeidsmarkt. Dit lukt de laatste tijd goed met mensen die kansrijk zijn om aan werk te komen.

Het aantal mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt neemt echter, zoals verwacht, toe. Dit betreft veelal mensen die voorheen in aanmerking kwamen voor een Wajong-uitkering (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) of een Wsw-dienstverband (Wet Sociale Werkvoorziening). Het gaat om ca. 35 mensen.

Het kost ons meer moeite om deze groep mensen naar werk te begeleiden. Een aantal van hen moet daarbij voldoen aan de, strenge, voorwaarden om ingeschreven te worden in het zogenoemde doelgroepenregister in het kader van het Sociaal Akkoord van april 2013 (125.00 extra banenplan van de sociale partners).

2. Poortwachtersfunctie

De toename van het totaal aantal uitkeringen is in 2016 beperkt gebleven tot 1. Dit is onder andere het resultaat van de Poortwachtersfunctie, 37 mensen hebben daardoor hun aanvraag niet doorgezet. Een belangrijk deel van deze groep kreeg direct werk aangeboden of heeft dat zelf gevonden, waardoor de uitkeringsaanvraag ingetrokken kon worden. Daarnaast is de minimale toename het gevolg van een lagere instroom dan verwacht en zijn meer uitkeringen beëindigd dan verwacht. Verder zijn door de Poortwachtersfunctie meer fraudegevallen geconstateerd, waardoor de instroom beperkt is gebleven.

3. Uitstromers en groeiers

De door het CBS verwachte toename van het aantal bijstandsuitkeringen is in Schagen uitgebleven. De instroom was lager dan verwacht, onder andere door inzet van de Poortwachtersfunctie en door de aantrekkende economie. Er werden 184 uitkeringen beëindigd. Daarvan waren 91 beëindigingen in verband met werkaanvaarding of starten als zelfstandige. Daarnaast is een behoorlijk aantal mensen in deeltijd gaan werken. Zij krijgen nog een gedeeltelijke uitkering. De uitkeringskosten worden daardoor beperkt.

Het aantal mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt neemt echter toe. Dat is overeenkomstig de verwachtingen, zoals onder punt 1 al is aangegeven (gevolg van einde Wajong en Wsw per 1 januari 2015). Verder stromen kansrijke mensen als eersten uit.

4. Tegenprestatie

Tot de zomer van 2016 vroegen de herindicaties Wmo prioriteit. Hierdoor is de inzet van de tegenprestatie later in het jaar gestart.

In een pilot van juni tot en met oktober 2016 zijn 89 mensen benaderd. Een deel van de mensen deed al vrijwilligerswerk, dat kon omgezet worden als Tegenprestatie. Een ander deel kon door lichamelijke, psychische en/of psychosociale factoren, bezig zijn met een inburgeringstraject of mantelzorg geen tegenprestatie verrichten of werd de uitkering stopgegezet. 16 mensen werden actief bemiddeld naar een Tegenprestatie. Eén persoon is doorgestroomd naar betaald werk.

De pilot is succesvol verlopen. Het kostte wel veel tijd om de mensen in beweging te krijgen. Door de variëteit van mogelijkheden en capaciteiten van de mensen en mogelijke plaatsen is maatwerk nodig. Het is daardoor een arbeidsintensief instrument.

De pilot is ingebed in de structurele werkzaamheden van de Wijkteams.

5. Regionaal educatieplan

In 2016 is door gemeente Alkmaar namens de regio Noord-Holland-Noord, uitvoering gegeven aan het in 2015 vastgestelde Regionaal Educatieplan.

Onze verantwoording is:

a. Integraal Platform Arbeidsmarktbeleid

Begin 2016 is het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal en Economisch Domein Kop van Noord-Holland gestart. De vier gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel stemmen daar de ontwikkelingen op het gebied van arbeidsmarktbeleid op elkaar af. Het onderwijsveld en de zorgsector sluiten er facultatief bij aan. Het Portefeuillehoudersoverleg is vertegenwoordigd in het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Noord-Holland-Noord (RpaNhn).

b. Werkgeversdienstverlening en Werkgeversservicepunt.

In 2015 is een projectleider Werkgeversservicepunt aangesteld voor twee jaren. In december 2016 is gestart met het opstellen van een businesscase over de mogelijkheden van het inrichten van een organisatie voor samenwerking bij de werkgeversdienstverlening en re-integratie. In de businesscase wordt ook een toekomstscenario van Noorderkwartier N.V. meegenomen. De businesscase wordt begin 2017 verder uitgewerkt.

De doorontwikkeling van de werkgeversdienstverlening en het Werkgeversservicepunt maakt deel uit van het vervolgtraject op basis van de businesscase.

Indicator 2016:

- Het aantal bijstandsgerechtigden dat in 2016 uitstroomt naar reguliere arbeid. Op basis van de doelstelling voor 2015 van de Uitstroom Unit verwachten we dat 80 mensen uitstromen, in 2014 waren dat 82 mensen.

In 2016 zijn 91 mensen uitgestroomd naar werk of zelfstandig beroep. In totaal zijn 184 uitkeringen beëindigd.

- Het aantal personen per jaar dat op een werkervaringsplek en proefplaatsing wordt geplaatst in 2016: 100 (in 2014 waren dit er 83).

In 2016 zijn 44 mensen op een werkervaringsplek en 12 in een proefplaatsing geplaatst, 56 in totaal. Dat is minder dan de geraamde 100. Dit komt doordat een belangrijk deel van de mensen zonder veel extra voorzieningen uitgestroomd is naar werk. Tegelijk wordt de groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt groter (de blijvers). Dit zijn onder meer de mensen die voorheen onder de Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) of Wsw (Wet Sociale Werkvoorziening) vielen.

- Het aantal uitkeringen mag maximaal stijgen met 100 uitkeringen in 2016. Het totaal aantal

uitkeringen mag eind 2016 niet boven de 650 uit komen. Blijkt dit aantal toch hoger te zijn, dan kan de gemeente vanuit een vangnetregeling onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een vergoeding van het Rijk. Bij overschrijding van meer dan 5% compenseert het Rijk 50% en bij overschrijding van meer dan 10% is dit 100%.

Het aantal uitkeringen op 31 december 2016 is 657. Op 1 januari 2016 waren het er 656, er is dus een stijging van 1 uitkering. De begroting 2016 laat een overschot zien van € 32.822. In de begroting is rekening gehouden met een tekort op de Rijksbijdrage van € 513.811.

Vangnetregeling Buig (inkomensvoorziening/bijstandsuitkeringen)

Als sec uitgegaan wordt van de Rijksbijdrage van € 6.577.967 en de uitgaven van € 7.068.321 is er een tekort van € 490.354. Dit is meer dan 5% tekort. Daardoor kan gemeente Schagen een beroep doen op de Vangnetregeling Buig en een aanvullende Rijksbijdrage krijgen van € 80.728.

- Twee mensen zijn bij de Gemeente Schagen geplaatst vanuit de garantiebanaanregeling.

In 2016 was 1 medewerker in dienst bij de gemeente Schagen.

Totale lasten van resultaat SD1.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a WWB, IOAW, IOAZ en overige Bijstand	7.787	7.859	7.626
SD1.3 Waar nodig biedt de gemeente een trampoline naar voorzien in eigen onderhoud	7.787	7.859	7.626

Totale baten van resultaat SD1.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a WWB, IOAW, IOAZ en overige Bijstand	7.351	7.142	7.092
SD1.3 Waar nodig biedt de gemeente een trampoline naar voorzien in eigen onderhoud	7.351	7.142	7.092

Resultaat 6.1.4 Inwoners die beperkt zijn om volledig betaald werk te verrichten participeren naar vermogen

Wij hebben dit gedaan door:

1. Werkbedrijf NHN

Beschut werken kwam landelijk moeilijk van de grond. Dit kwam onder andere door de landelijk bepaalde strenge criteria om voor Beschut werken geïndiceerd te kunnen worden.

Dit gold ook voor gemeente Schagen. In 2016 heeft één persoon een dienstverband Beschut werken gekregen. Eind 2016 waren twee mensen aangemeld voor indicatiestelling Beschut werken bij het Uvw. Door verbetering van de procedures is de verwachting dat de opgelegde taakstelling van zes, dat in 2017 geplaatst moet zijn, gerealiseerd wordt. Per 1 januari 2017 is de Participatiewet aangepast, waaronder de verplichting om Beschut werken aan te bieden aan mensen die daarvoor door het Uvw geïndiceerd zijn.

Het Werkbedrijf NHN werkt onder verantwoordelijkheid van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid NHN actief aan het verbinden van vraag en aanbod om mensen uit het doelgroepenregister geplaatst te krijgen. Dit was een groot succes. Doelstelling voor 2015 en 2016 was 575 plaatsingen in de regio Noord-Holland-Noord. Er zijn er 787 gerealiseerd, dat is 137% van de doelstelling.

2. Uitvoeren afspraken tegenprestatie en sociale activering.

Hierboven bij resultaat 1.3 onder punt 4 is info gegeven over de pilot tegenprestatie.

3. Intensieve samenwerking met vrijwilligerspunten, MEE en andere cliëntondersteuners.

Over de samenwerking met cliëntondersteuning geven we een toelichting bij onderdeel Sociaal Domein 3.1 (De inwoners zijn in staat om zelf te voorzien in hun eigen ondersteuning en zorg, zo nodig met inschakelen van hun sociale netwerk of door gebruik te maken van algemene voorzieningen).

Onze verantwoording is:

a. Plaatsingsmogelijkheden werkzoekenden verbeteren

Zie de info bij punt 5.1.3 onder 'Doorontwikkelen werkgeversdienstverlening en Werkgeversservicepunt'.

Indicator 2016:

- Op de middellange termijn omvat Beschut werken een derde van de huidige Wsw-plekken, namelijk 65. Per jaar stromen gemiddeld 4 mensen in bij Beschut werken. Gemiddeld 12 mensen per jaar komen uit de Wsw, zo ook in 2016.

In 2016 heeft 1 persoon uit Schagen een dienstverband Beschut werken gekregen.

Er zijn 2 mensen gemeld bij het Uvw voor een indicatiestelling Beschut werken. De uitkomst hiervan wordt in 2017 bekend. Eind 2016 zijn tussen de gemeenten, Noorderkwartier en Uvw afspraken gemaakt om de instroom in Beschut werken te verbeteren. De verwachting is dat eind 2017 het aantal volgens de Rijksnormering van 6 mensen geplaatst is.

Er zijn 6 Wsw-dienstverbanden beëindigd van inwoners van Schagen. Volgens de landelijke prognose stroomt jaarlijks 6% uit uit de Wsw, voor Schagen komt dat op 11 mensen. Dit wordt niet

gehaald doordat de Wsw-medewerkers gemiddeld jonger zijn dan het landelijke gemiddelde waar de prognose van het Rijk op gebaseerd is. Dit heeft gevolgen voor de financiering van de Wsw welke in de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid (GrGa) zijn verwerkt. In 2017 wordt onderzocht wat het betekent voor de komende jaren.

- In 2016 plaatsen we 70 mensen uit een potentiële doelgroep van 250 (categorie blijvers met een bijstandsuitkering), op basis van tegenprestatie.

In 2016 is een pilot gehouden om ervaring op te doen met de uitvoering van de Tegenprestatie. Voor verdere info zie bij punt 5.1.3 onder '4. Mensen die in de bijstand blijven ('blijvers') voor mogelijk laten participeren, al dan niet verplicht, als 'tegenprestatie'.

Totale lasten van resultaat SD1.4 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a WSW en Participatie	5.147	5.161	5.224
SD1.4 Inwoners die beperkt zijn om volledig betaald werk te verrichten participeren naar vermogen	5.147	5.161	5.224

Totale baten van resultaat SD1.4 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a WSW en Participatie	-4	88	156
SD1.4 Inwoners die beperkt zijn om volledig betaald werk te verrichten participeren naar vermogen	-4	88	156

Resultaat 6.1.5 Ondersteuning bieden aan inwoners met een inkomen op of onder het bestaansminimum, waar mogelijk tijdelijk

Wij hebben dit gedaan door:

1. Preventieve inspanningen ter voorkoming van bijzondere bijstand of schuldhulpverlening

Bijzondere bijstand

Er waren 1025 aanvragen bijzondere bijstand in 2016, de raming was 750. Het grootste deel van de extra 275 aanvragen had betrekking op Schoonmaakondersteuning. Deze voorziening verviel aanvankelijk onder de Wmo-voorziening, maar is later alsnog weer onder de Wmo-gebracht. De uitgaven bijzondere bijstand waren € 142.820 meer dan begroot. Dit zit met name in de kosten voor bewindvoering, Kindpakket, vervoerskosten bij re-integratietrajecten en toeslagen aan jongeren van 18-20 jaar. Opgemerkt wordt dat het Kindpakket budgettair onder de bijzondere bijstand is gebracht. Voor de uitvoering is het een eigenstandig onderwerp dat in natura wordt verstrekt.

Schuldhulpverlening

Eind 2015 is besloten om de schuldhulpverlening geheel in eigen beheer uit te voeren. Hiervoor is lidmaatschap van de NVVK (branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren) nodig. We zijn inmiddels als aspirant-lid toegelaten. Na anderhalf jaar wordt het aspirant-lidmaatschap omgezet in een volwaardig lidmaatschap als de gemeente de audit doorstaat en wij de schuldhulpverlening volgens de NEN-normen uitvoeren. De coördinatie en begeleiding van vrijwilligers die inwoners met financiële problemen kunnen helpen is na een inkoopprocedure gegund aan Humanitas. Schuldhulpverlening vroeg minder budget dan gedacht. Hier zijn twee redenen voor. De medewerker startte later in het jaar. Het eerste werk was de voorbereiding van het overnemen de uitvoering van schuldhulpverlening van Plangroep. Daarnaast worden een aantal uitvoeringsonderdelen, waar in de begroting 2016 al rekening mee was gehouden, in 2017 geëffectueerd.

Vluchtelingenwerk

In 2016 heeft ook gemeente Schagen bijgedragen aan de opvang van vluchtelingen. In mei 2016 werd de Aanvullende Voorziening Asielzoekers (Avo) in Petten geopend, met plaats voor 225 mensen. Er is onderzoek gedaan naar het vestigen van een tijdelijk Asielzoekerscentrum (Azc) voor ca. 500 mensen en er werden plannen ontwikkeld voor extra, tijdelijke woningbouw. Medio 2016 bleek de behoefte aan opvangplaatsen fors terug te lopen. Daardoor bleek vestiging van een Azc niet meer nodig en werden in de Avo in Petten veel minder mensen opgevangen dan gepland. Eind 2016 werd bekend dat de Avo begin 2017 weer wordt gesloten. In verband met de verwachte hogere instroom van vergunninghouders kreeg de gemeente extra budget. Dit is in 2016 beperkt besteed. In 2017 wordt de vraag rond vergunninghouders geïnventariseerd met instellingen die veel met deze doelgroep werken, zoals Stichting Vluchtelingenwerk en Wonen Plus Welzijn. Op basis van aantoonbare noodzaak zullen voorzieningen of activiteiten geïnitieerd worden. Met Wonen Plus Welzijn is eind 2016 een contract gesloten om de integratie van vergunninghouders te versterken.

2. Bijzondere bijstand / collectieve Zorgverzekering

In 2016 hebben we de gemeentelijke vergoeding voor de collectieve Zorgverzekering voor minima met ingang van 2017 verhoogd. Daardoor zijn meer mensen in staat zich te verzekeren tegen het eigen risico van de Zorgverzekeringswet (€ 385) en van de eigen bijdrage Wmo (verschillende normen). Hiervoor hebben we in 2017 extra budget geraamd dat gedekt wordt uit de extra middelen van het Rijk voor armoedebestrijding.

3. Kindpakket

In 2016 zijn iets meer Kindpakketten verstrekt dan geraamd (342 t.o.v. 325). In de zomer van 2016 is een extra inspanning gedaan om het Kindpakket onder de aandacht van belanghebbenden te brengen en in december is nog een aantal mensen persoonlijk benaderd om hen te attenderen op het Kindpakket.

4. Noodfonds / Voedselbank

De samenwerking tussen wijkteams en het Noodhulpfonds Schagen verloopt goed. Door o.a. tijdig schuldhulpverlening in te zetten, kon in een aantal gevallen een beroep op het Noodhulpfonds worden voorkomen.

Zowel de kerken als de gemeente doen indien nodig een storting in het noodfonds. In 2016 bleek nog voldoende in kas om de toegekende aanvragen te betalen. Hierdoor heeft geen storting plaatsgevonden.

Er waren 19 aanvragen. 8 werden toegekend, 1 gedeeltelijk toegekend en 10 afgewezen. Dit komt overeen met het advies van de Wijkteams.

Onze verantwoording is:

a. Implementeren schulddienstverlening

In 2016 is intensief gewerkt aan het beschrijven en implementeren van werkprocessen die voldoen aan de Nen-normen van de NVVK (branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren). Resultaat daarvan was toelating als lid van de NVVK.

Indicator 2016:

- Schuldhulpverlening: aantal trajecten in 2016 dat door de Wijkteams wordt behandeld komt op 100 en het aantal overdrachten voor uitvoering Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp) op 75. De aantallen voor 2016 zijn gebaseerd op de eerste halfjaarcijfers van 2015.

In 2016 waren 163 Schuldhulpverleningstrajecten in behandeling (stabilisatie en bemiddelingstrajecten). Er werden 9 huishouders toegelaten tot de Wsnp.

- Het aantal aanvragen bijzondere bijstand komt in 2016 uit op 750.

In 2016 waren er 1.025 aanvragen bijzondere bijstand.

- Het aantal aanvragen van Kindpakket komt in 2016 uit op circa 325.

In 2016 zijn 342 Kindpakketten uitgegeven.

Totale lasten van resultaat SD1.5 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Bijzonder bijstand	852	783	969
b Schulddienstverlening	101	141	105
c Overig Minimabeleid	262	254	261
d Vluchtelingenwerk	172	100	112
SD1.5 Ondersteuning bieden aan inwoners met een inkomen op of onder het bestaansminimum, waar mogelijk tijdelijk	1.386	1.278	1.446

Totale baten van resultaat SD1.5 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Bijzonder bijstand	65	40	83
b Schulddienstverlening			
c Overig Minimabeleid			
d Vluchtelingenwerk	279	50	174
SD1.5 Ondersteuning bieden aan inwoners met een inkomen op of onder het bestaansminimum, waar mogelijk tijdelijk	344	90	257

Doelstelling 2 Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving

Resultaat 6.2.1 Inwoners dragen bij aan de inrichting van hun eigen fysieke leefomgeving

Ons beheer en dagelijks onderhoud, dat we waar mogelijk vorm geven samen met inwoners en bedrijven, zorgt ervoor dat iedereen tevreden kan zijn over de staat van de openbare ruimte. Inwoners voelen zich meer verantwoordelijk voor hun leefomgeving, als zij die zelf of samen met de gemeente kunnen inrichten en onderhouden.

Wij bieden een basisniveau aan in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Een ieder die de kwaliteit van de buitenruimte wil vergroten of een bijdrage wil leveren aan het onderhoud, krijgt van ons zoveel mogelijk de ruimte om dat zelf op te pakken en uit te voeren. Denk daarbij aan initiatieven van inwoners, bedrijven, woningbouwverenigingen, verenigingen van eigenaren, schoolbesturen, belangenverenigingen, sportverenigingen, kerkgenootschappen, dorpsraden en dergelijke. Uitgangspunt hierbij is dat deze partijen ook zelf onderzoeken hoe hun initiatieven gefinancierd kunnen worden.

We willen het burgertevredenheidscijfer ten minste vast houden op een rapportcijfer 6.7 (waardering juli 2014, www.waarstaatjegemeente.nl).

Aansprekende successen in 2016 waar wij bijzonder trots op zijn en de aandacht op willen vestigen:

- Significante stijging van het materiaalhergebruik (> 10%) als gevolg van de nieuwe afvalinzameling (facilitering waardevolle grondstoffen, ontmoediging restafval).
- Chemievrije onkruidbestrijding uitgevoerd door Noorderkwartier en cliënten uit sociaal domein (succesvolle samenwerking met Noorderkwartier en COWWI).
- Oplevering van wijkpark Roockershuis van en door inwoners Tuitjenhorn (succesvolle samenwerking gemeente en enthousiaste inwoners).

Er zijn ook zaken minder goed verlopen.

- Wij vinden het jammer dat de opgave om inzicht te verkrijgen in onze kapitaalgoederen en in welke staat ze verkeren niet eerder opgepakt is. Tegelijkertijd zijn wij erg verheugd dat wij deze opgave sinds de zomer van 2016 ter hand hebben kunnen nemen en begin 2018 afgerond zal worden. Inzicht is namelijk van essentieel belang om de openbare ruimte goed te kunnen beheren en tegemoet te komen aan de wensen van de gebruikers.
- We hebben veel faciliterende moeite gedaan om alle inwoners de mogelijkheid voor een glasvezelaansluiting te bieden. De belangstelling voor een toekomstvast snelle internetaansluiting is helaas achtergebleven bij de verwachtingen.

Wij hebben dit gedaan door:

Uitvoering te geven aan het Integrale beleidsplan Openbaar Gebied, met de navolgende kaders;

1) Duurzame instandhouding

- Borging van de levensduur van de kapitaalgoederen.
- De inrichting, de aanleg, het onderhoud, het beheer en de vervanging van kapitaalgoederen in het openbaar gebied in samenhang met elkaar.
- Kapitaalgoederen voldoen aan hun functie en doel.

2) Sober & doelmatig

- Leveren van een basisniveau.
- Sturen op beeldkwaliteit
 - Uitgangspunt is beeldkwaliteitsniveau CROW C
 - Als het nodig is beeldkwaliteitsniveau CROW B toepassen.

3) Participatie, beleving en inwonerstevredenheid

- Ambitie is maximale participatie.
- Sturen op burgertevredenheid.
- Betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

4) Duurzaamheid, klimaatadaptatie en ecologie

- Een leefomgeving die leefbaar, veilig, gezond en aantrekkelijk is.
- Een toekomstgericht en toekomstbestendig openbaar gebied.

5) Financieel evenwicht.

- Eerst de basis op orde:
 - Beleidsplan
 - Gegevensbeheer
 - Beheerplan
 - Meerjarenonderhoudsplanning
 - Meerjarenonderhoudsbegroting

Onze verantwoording is:

Ad 1) Duurzame instandhouding

We hebben ons in 2016 gericht op 3 aspecten van duurzame instandhouding van onze kapitaalgoederen namelijk; onderhoud, beheer en vervanging.

- onderhoud: het op niveau houden van de kapitaalgoederen voor dagelijks gebruik;
- beheer: ervoor zorgen dat de kapitaalgoederen net zo lang mee gaan als we verwachten;
- vervanging: kapitaalgoederen vervangen als de kwaliteit niet meer voldoet of als de situatie verandert.

Ad 2) Sober en doelmatig

In 2016 hebben we zijn diverse straten en wegen opgeknapt bijvoorbeeld Landbouwstraat, Torenp plein, Schoolstraat (Petten), Spreeuwendijk, Groet, Breelandsweg en Woudmeerweg. Daarnaast hebben we de parkeerterreinen aan de Julianalaan, Hoebelaan en Nieuwstraat opgeknapt en uitgebreid. De Dergmeerweg hebben we ingericht als 60km weg. Het aanliggende fietspad van de Veilingweg is opnieuw aangelegd. Op het gebied van groen hebben we veel heestervakken gerenoveerd en in diverse straten de bomenstructuur hersteld. We hebben vorig jaar extra aandacht besteed aan het onderhoud op de begraafplaatsen. Hierdoor is het onderhoudsniveau hier verbeterd. We hebben onder andere paden, het groen en straatmeubilair opgeknapt.

Ad 3) Participatie, beleving en inwonerstevredenheid

Het nieuwe dorpsplein Petten hebben we gerealiseerd in nauwe samenwerking met een klankbordgroep vanuit het dorp. Samen met Noorderkwartier en cliënten uit het sociale domein hebben we de onkruidbestrijding uitgevoerd. Samen met omwonenden hebben we

speelplaatsen opgeknapt. De gewenste boomaanplant aan de Nolmerban in Petten is door en met aanwonenden gerealiseerd.

Ad 4) Duurzaamheid, klimaatadaptatie en ecologie

De onkruidbestrijding is in 2016 geheel chemievrij uitgevoerd. We hebben het wagenpark van de gemeentelijke onderhoudsdienst aanmerkelijk vernieuwd en daarmee voorzien van de meest energiezuinige motoren. We hebben het programma: 'Meer waarde uit afval' uitgevoerd. We hebben alle laagbouwoningen voorzien van een extra container voor plastic, blik en pak. Dit heeft geleid tot een aanmerkelijke stijging van gescheiden ingezamelde grondstoffen plastic, blik en pak en een daling van het restafval.

Ad 5) Financieel evenwicht

Aan de hand van het integraal beleidsplan Openbaar Gebied hebben we een eerste meerjarig inzicht gekregen in de beschikbare én de noodzakelijke middelen om duurzame instandhouding van onze kapitaalgoederen te waarborgen. Daarop is het budget aangepast.

Indicator 2016:

- Beleving inwoner van fysieke ruimte ('Waar staat je gemeente?') komt uit op een rapportcijfer 6,7.

De beleving van de openbare ruimte werd door inwoners en ondernemers in 2014 gewaardeerd met een gemiddeld cijfer van 6,7. De ambitie is om het waarderingscijfer gelijk te houden. In 2016 is de waardering een 6,4. Tegelijkertijd is het percentage van respondenten dat het thema openbare ruimte in de top 5 heeft van belangrijke thema's in 2016 gestegen (van 47,9 % in 2014 naar 54,7 % in 2016).

Voor het beheer van de openbare ruimte is het vastgestelde uitgangspunt "sober en doelmatig". Dit beeld is lager dan overwegend in de afgelopen jaren in de buitenruimte aanwezig is geweest. Daarnaast kan de periode waarin de peiling heeft plaats gevonden van invloed zijn geweest op de uitkomst van de tevredenheid. In 2014 was dit in de zomer, in 2016 in het najaar.

Positieve uitzondering is de waardering voor speelvoorzieningen. Dat cijfer is gestegen van 7,0 naar een 7,2. De wens van de Raad was om speelvoorzieningen tenminste op het bestaande niveau te handhaven.

In 2016 hebben we voorbereidingen getroffen om op onder andere het gebied van openbaar groen, openbare verlichting en straatreiniging in 2017 een inhaalslag te maken. In de begroting 2017 heeft uw Raad hiervoor middelen opgenomen. In 2017 verkrijgen wij door inspecties meer inzicht in de staat van het areaal. Daarmee zijn we beter in staat om te sturen op kwaliteitsniveau.

In onderstaande tabel ziet u naast te besteden budget ook kosten van rente en aflossing investeringen uit het verleden.

Totale lasten van resultaat SD2.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
d Beheer en onderhoud wegen	3.407	5.225	5.541
g Recreatie	272	270	270
c Beheer en onderhoud water	677	404	395
b Beheer en onderhoud verlichting	624	3.889	3.596
j Verkeersplannen en maatregelen	71	61	214
a Beheer en onderhoud Groen	1.629	2.325	1.929
i Strand	73	70	82
h Speeltoestellen	261	83	88
f Parkeren	78	91	55
e Ongediertebestrijding		2	1
SD2.1 Inwoners van Schagen dragen bij aan de inrichting van hun eigen fysiek leefomgeving	7.092	12.420	12.171

Totale baten van resultaat SD2.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
d Beheer en onderhoud wegen	16	1.860	1.322
g Recreatie			
c Beheer en onderhoud water	4	173	174
b Beheer en onderhoud verlichting	3	200	409
j Verkeersplannen en maatregelen			
a Beheer en onderhoud Groen	106	374	279
i Strand	12	10	17
h Speeltoestellen	2		
f Parkeren	3	11	5
e Ongediertebestrijding			
SD2.1 Inwoners van Schagen dragen bij aan de inrichting van hun eigen fysiek leefomgeving	146	2.628	2.206

Resultaat 6.2.2 Inwoners geven zelf vorm aan deelname en ontmoeting (sociale leefomgeving op de gebieden van sport, buurtvoorzieningen, zorg en welzijn)

Wij hebben dit gedaan door:

1. Subsidie vrijwilligersactiviteiten

In 2014 is het subsidiebeleid vastgesteld en de verenigingen hebben subsidie ontvangen op basis van het aantal jeugdleden of de uitgevoerde activiteit (meer bewegen voor ouderen, EHBO en jeugdverenigingen). Hierbij hebben we de taakstelling gerealiseerd.

In 2016 ontvingen subsidie:

- 69 sportverenigingen voor 4871 jeugdleden,
- 28 verenigingen op het gebied van kunst en cultuur voor 242 jeugdleden en
- 15 jeugdverenigingen (vast bedrag)
- 7 EHBO verenigingen (vast bedrag)
- 8 groepen meer bewegen voor ouderen

2. Maatschappelijk vastgoed / accommodatiebeleid

In het accommodatiebeleid is vastgelegd dat bij renovatie van dorpshuizen 2/3 wordt gefinancierd door het dorpshuis en 1/3 door de gemeente. Voor de sportvelden is de financiering verdeeld over 60% voor de sportvereniging en 40% voor de gemeente.

Daarnaast is er het meer jaren onderhoudsplan voor de sport. Op basis van dit plan en in overleg met de SportAdviesRaad Schagen (SARS) zijn er renovaties uitgevoerd in 2016. Zo is er onderhoud uitgevoerd bij Rush, handbalvereniging Geel Zwart, handbalvereniging Petten en handbalvereniging Schagen.

Voor de dorpshuizen hebben wij renovaties uitgevoerd aan het dorpshuis Waarland en Tuitjenhorn. Het dorpshuis in Waarland wordt ook nog gerenoveerd in 2017 en 2018. De aanvraag van Warmenhuizen wordt in 2017 uitgevoerd.

3. Stimuleren nieuwe activiteiten

Eind december hebben we aan de verenigingen gevraagd wat zij kunnen betekenen bij het verhogen van de participatie van onze inwoners bij het bereiken van maatschappelijke doelen. In 2017 geven we hier verder vorm aan. Daarnaast kunnen nieuwe activiteiten altijd kenbaar worden gemaakt. In 2016 heeft de Kunst en Cultuur Advies Raad Schagen (KCARS) het project Cultuur op School ontwikkeld. Hiervoor hebben wij een financiële bijdrage gegeven (€ 65.000,- voor 4 jaar). Het project wordt uitgevoerd in 2017.

Onze verantwoording is:

a. Zelfwerkzaamheid sportaccommodaties

Bij het opstellen van het accommodatiebeleid zijn wij in eerste instantie er vanuit gegaan dat de verenigingen zelf het onderhoud van de sportaccommodaties zouden doen. Begin 2016 bleek tijdens de gesprekken met de SARS en de verenigingen dat dit niet haalbaar was. Daarom is afgesproken dat wij verantwoordelijk blijven voor het groot onderhoud.

Het blijkt dat bij een aantal verenigingen een overschot aan velden hebben (volgens de KNVB-normen). Samen met de SARS en deze verenigingen hebben we besloten, dat de verenigingen het onderhoud van deze velden voortaan zelf doen.

b. Implementatie accommodatiebeleid

De uitgangspunten van het accommodatiebeleid 2016 zijn in nieuwe huurcontracten vastgelegd. Alle verenigingen hebben het nieuwe huurcontract getekend. Met de ondertekening van de contracten is het accommodatiebeleid ingevoerd.

Indicator 2016:

- De inwoners waarderen de sportvoorzieningen met een rapportcijfer van 7,9 (waarstaatjegemeente.nl)
- De inwoners waarderen de welzijnsvoorzieningen met een rapportcijfer van 6,2 (waarstaatjegemeente.nl)
- Verenigingen en gebruikers worden in fasen geheel zelf verantwoordelijk gemaakt voor het dagelijks onderhoud, door zelfwerkzaamheid en het werven van fondsen (eind 2016) en groot onderhoud (eind 2018) van de sportvelden. Ook worden zij deels verantwoordelijk voor de vervangingsinvesteringen van de sportvelden (eind 2020).

De eerste indicator betreft een proces indicator. In de verantwoording kunt u lezen dat wij invulling hebben gegeven aan deze indicator. (zie onder a)

- De gemeentelijke exploitatiesubsidie voor de dorpshuizen wordt in 2017 verlaagd met 28%. De dorpshuizen zijn gedeeltelijk verantwoordelijk voor de vervangingsinvesteringen.
- De exploitatiesubsidie aan de zwembaden en sporthallen en –zalen wordt tot eind 2018 gefaseerd verminderd met 25% (ten opzichte van het peiljaar 2015).

De opgenomen indicatoren voor dorpshuizen, sporthallen en sportzalen en zwembaden het accommodatiebeleid zijn in 2016 gerealiseerd.

- In 2018 het percentage jeugd dat actief deelneemt aan sportverenigingen is gestegen van 60% in 2012 naar 80% in 2018.

In een percentage is niet aan te geven hoeveel jeugd actief deelneemt aan sportverenigingen. Wel zijn er veel initiatieven om de jeugd dat actief deel te laten nemen aan sportverenigingen. Uit ervaring is het aantal jeugdleden ten opzichte van 2015 iets gestegen. Initiatieven die hieraan hebben bijgedragen zijn: het project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), de activiteiten uitgevoerd door SportService en het kindpakket (Meedoen Noordkop). De kindmonitor laat zien dat voor de beweegnorm voor kinderen in 2016 is toegenomen ten opzichte van 2011. Deze kindmonitor wordt uitgevoerd door de GGD.

In de begroting 2017 is een nieuwe indicator opgenomen.

Totale lasten van resultaat SD2.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
b Sportaccommodaties, dorpshuizen, verenig	1.987	2.725	2.772
c Faciliteren in nieuwe activiteiten	94	115	93
a Deelname sport e.a.	879	884	780
SD2.2 Inwoners geven zelf vorm aan deelname en ontmoeting (sociale leefomgeving op de gebieden van sport, buurtvoorzieningen, zorg en welzijn)	2.959	3.724	3.645

Totale baten van resultaat SD2.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
b Sportaccommodaties, dorpshuizen, verenig	256	764	564
c Faciliteren in nieuwe activiteiten	1	4	4
a Deelname sport e.a.	8	8	8
SD2.2 Inwoners geven zelf vorm aan deelname en ontmoeting (sociale leefomgeving op de gebieden van sport, buurtvoorzieningen, zorg en welzijn)	265	777	576

Resultaat 6.2.3 Het veiligheidsbewustzijn bij burgers is vergroot, zowel op het sociale als fysieke vlak

Wij hebben dit gedaan door:

1. Regie voeren op jaarlijks uitvoeringsplannen

Naar aanleiding van de cijfers op het gebied van woninginbraken is er een wijkscan uitgevoerd in de kern Tuitjenhorn.

In 2016 heeft de gemeente in samenwerking het Damoclesbeleid vastgesteld. In 2016 zijn er op grond van dit beleid 4 panden gesloten.

2. Uitvoering handhavingsstrategie Drank- en Horecawet

De vastgestelde handhavingsstrategie Drank- en Horecawet is uitgevoerd. In 2016 zijn er 50 controles gehouden, waarbij er 32 overtredingen zijn geconstateerd en 3 maal een formele waarschuwing is gegeven.

Naast de controles van de reguliere horeca worden bij evenementen ook Drank- en Horecacontroles uitgevoerd. Bij 10 evenementen is er specifiek op de drankontheffing (ex artikel 35 Drank- en Horecawet) en drankgebruik gecontroleerd. In totaal zijn 40 evenementen gecontroleerd. Er zijn geen overtredingen geconstateerd van de drankontheffing.

3. Informeren van inwoners en bedrijven over veiligheidsrisico's.

Om in het kader van het veiligheidsbeleid meer aandacht te kunnen trekken voor het veiligheidsbewustzijn heeft de gemeente twee tekstkarren aangeschaft die het komende jaar (2017) ingezet zullen worden naar aanleiding van analyses op het gebied van veiligheid, maar ook tijdens grote evenementen of incidenten.

In gemeente Schagen zijn diverse whatsappgroepen onder inwoners actief, onder vastgestelde voorwaarden kunnen de beheerders van deze groepen bij de gemeente whatsappborden voor hun kern bestellen. Deze worden door de gemeente gefinancierd.

4. Samenwerken aan veiligheidsonderwerpen op regionaal gebied.

In april 2017 zal er een gezamenlijke raadbijeenkomst met de raden van Den Helder en Texel zijn waarbij verantwoording wordt afgelegd over de inzet op het gebied van veiligheid in 2016.

In 2016 hebben de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Texel en Schagen de uitvoering van het Damoclesbeleid geëvalueerd. Dit heeft geresulteerd in het aanpassen van het beleid. Begin 2017 zal dit aangepaste beleid worden vast gesteld.

Onze verantwoording is:

a. Sluitingstijdenbeleid wordt vastgesteld.

In 2015 is het sluitingstijdenbeleid vastgesteld, met daarin 2016 genoemd als overgangsjaar. Vanaf 1 januari 2017 zijn de vastgestelde sluitingstijden voor iedere horecagelegenheid vastgesteld.

b. Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

De APV is gedereguleerd. In 2017 wordt de APV opnieuw voorgelegd ter besluitvorming. In 2016 is gebleken dat de gemeente en partners (o.a. politie) in bepaalde situaties niet adequaat kon optreden. Daarnaast zijn het aantal meerjarige vergunningen verdubbeld tot ongeveer 40.

c. Regionaal beleid Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Er is een businesscase gemaakt met betrekking tot de inzet van een psycholance: dit is een speciale ambulance die ingezet wordt voor het vervoeren van mensen die (tijdelijk) verward gedrag vertonen. De inzet lijkt niet geschikt voor de gehele regio. Op regionaal niveau wordt de samenwerking gezocht op onderwerpen waar dit mogelijk is. Noord-Holland Noord was hierin voorloper en werkt nu intensief samen op de doorontwikkeling.

d. Stoplichtconvenant

Het is niet gelukt om het stoplichtconvenant voor de gemeente Schagen in 2016 in te voeren in verband met de prioriteitsstelling. Gekeken wordt of in het kader van deregulering en vermindering van beleid dit nog in 2017 afzonderlijk zal worden ingevoerd of dat hier uitvoering aan gegeven kan worden binnen de huidige kaders.

e. Buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling is per 1 december 2016 gestart. En wordt uitgevoerd door Wonen Plus Welzijn. Er zijn momenteel 4 zaken onder handen (d.d. 11 februari 2017).

f. Burgernet / burgernetmail

De mogelijkheid om burgernetmail is beschikbaar en zal door de politie in 2017 frequenter gebruikt gaan worden.

g. Strandbewaking Petten

Er is adequaat invulling gegeven aan de strandbewaking in Petten (waaronder groter bewakingsgebied en passend materieel); het nieuwe stuk strand, bijgekomen door de zandsuppletie, is hierin meegenomen. Ook de gemeente houdt toezicht op de activiteiten op het strand. Het strandbeleid Schagen is in 2016 vastgesteld. De APV schetst de kaders voor het gebruik van het strand. Gedurende het hele strandseizoen is handhaving actief geweest om op het strandbeleid toe te zien (activiteiten + rijden op het strand). De paviljoens zijn zowel op brandveiligheid als op het voldoen aan de Drank- en horecawetgeving geïnspecteerd. In 2016 zijn de nodige voorbereidingen getroffen zodat per 1 januari 2017 de inkoop en aanbesteding van het materieel van de reddingsbrigades centraal (door de gemeente) kan plaatsvinden. Dit is conform de aanbestedingswet en deze werkwijze levert vele voordelen op. Alle reddingsposten van de reddingsbrigades blijven jaarrond op het strand en worden niet meer jaarlijks op- en afgebouwd. Dit vergroot de levensduur van de reddingsposten.

h. Overige onderwerpen fysieke veiligheid

Het 'Incidentbestrijdingsplan voor de bedrijven & Rampbestrijdingsplan inrichting HFR Onderzoekslocatie Petten' is door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord samen met haar ketenpartners herzien. Implementatie volgt begin 2017.

Er is, in het kader van het 'Incidentbestrijdingsplan voor de bedrijven & Rampbestrijdingsplan inrichting HFR Onderzoekslocatie Petten', uitvoering gegeven aan de geneeskundige maatregel jodiumprofylaxe. Eind 2016 zijn de jodiumtabletten uit voorzorg in de vier kilometer zone rondom de Onderzoekslocatie Petten onder de inwoners verspreid.

De nieuwe regionale organisatie Bevolkingszorg (gemeentelijke rol binnen de rampenbestrijding) is door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord geëvalueerd. Begin 2017 neemt het algemeen bestuur een besluit over het vervolg (wel- of niet continueren).

Indicator 2016:

- De inwoners waarderen de sociale en fysieke veiligheid met een rapportcijfer van gemiddeld 7,0 (Waarstaatjegemeente.nl).

In 2014 werd op veiligheid een 6,2 gescoord en in 2016 een 6,3.

Totale lasten van resultaat SD2.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Brandweer	3.076	3.341	3.428
b Reddingsbrigade	315	338	351
c Handhaving	277	125	87
e Rampenbestrijding	16	15	21
d Integraal veiligheidsbeleid	16	66	54
SD2.3 Het veiligheidsbewustzijn bij burgers is vergroot, zowel op het sociale als fysieke vlak	3.700	3.885	3.941

Totale baten van resultaat SD2.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Brandweer	24	28	27
b Reddingsbrigade	4	3	4
c Handhaving	202	52	29
e Rampenbestrijding			
d Integraal veiligheidsbeleid		8	3
SD2.3 Het veiligheidsbewustzijn bij burgers is vergroot, zowel op het sociale als fysieke vlak	230	91	62

Doelstelling 3 Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar

6.3.1 De inwoners zijn in staat om zelf te voorzien in hun eigen ondersteuning en zorg, zo nodig met inschakeling van hun sociale netwerk of door gebruik te maken van algemene voorzieningen

Wij hebben dit gedaan door:

1. Informele Zorg en Mantelzorg

In de budgetsubsidie-afspraken met Wonen plus Welzijn (WpW) is opgenomen dat zij de ondersteuning aan vrijwilligers uitvoeren. Bij vragen kunnen de vrijwilligers altijd terecht bij de consultants van WpW. Ook organiseren zij regelmatig scholingen (gemiddeld 4x per jaar voor alle vrijwilligers en kennisbijeenkomsten (2 á 3 x per jaar). De vrijwillige onafhankelijke adviseurs (voa's) worden getraind voordat zij aan de slag gaan en hebben vervolgens 1 x per 6 weken een terugkombijeenkomst.

Woonzorggroep Samen ontving in de oude gemeenten Harenkarspel en Zijpe een exploitatievergoeding voor de wijksteunpunten op verschillende locaties in de gemeente. Dit past niet meer in het vastgestelde subsidiebeleid. Daarom hebben wij met Samen gesprekken gevoerd over de afbouw van deze subsidie. Wij zijn nog in gesprek hoe om te gaan met de ontmoetingsfunctie die deze punten hebben in de verschillende kernen.

2. Vervoersnetwerk

In het platform vervoer vindt afstemming plaats tussen de verschillende partijen die vrijwillig het vervoer verzorgen. Dit heeft er toe geleid dat in 2016 ook in de voormalige gemeente Zijpe een Graag gedaan is opgericht: vrijwilligers vervoeren mensen die vervoer nodig hebben. De werkwijze is zoals de andere Graag gedaan's en er is één telefoonnummer voor de aanvragen. Voor alle inwoners is een folder beschikbaar over de vervoersmogelijkheden in de gemeente. Met de 60+ Bus onderzochten wij hoe zij ook in toekomst het vervoer kunnen blijven verzorgen. Zij hebben hiervoor fondsen geworven en nieuwe sponsors gevonden. Om de ritprijzen voor de inwoners betaalbaar te houden is de subsidie verhoogd tot € 5.216 (was € 3.216).

3. Ondersteuning in de maaltijdvoorziening.

Vanuit de verschillende locaties van Samen worden de maaltijden door vrijwilligers in de gehele gemeente bij de inwoners bezorgd. Dit gebeurt door de verschillende organisaties (Welzijnsvoorzieningen Zijpe en Graag gedaan).

In 2016 zijn er 70.708 maaltijden bezorgd: 16.660 door Welzijnsvoorzieningen Zijpe en 54.048 door Graag gedaan.

4. Zorgen voor voldoende cliëntondersteuning.

Cliëntondersteuning wordt op verschillende manieren vormgegeven: door iemand uit het eigen netwerk, de vrijwillige onafhankelijke adviseurs (voa's, ondersteund door Wonen plus Welzijn) of professionals van Mee-de Wering of ervaringsdeskundigen van RCO de Hoofdzaak.

De geleverde onafhankelijke cliëntondersteuning door Mee - de Wering is voornamelijk gericht op mensen met een beperking. Het blijkt dat een groot deel van deze groep zich, vaak met het eigen netwerk, prima weet te redden. Een positieve ontwikkeling. De cliënten stelden over het algemeen vragen waarbij Mee - de Wering een wegwijsrol vervulde. Wij kunnen nog niet aangeven of dit een trend is en zullen dit nauwgezet volgen. Dit kan dan gevolgen hebben voor de budgetsubsidie.

RCO de Hoofdzaak zet vooral ervaringsdeskundigen in voor met name de GGZ-doelgroep. De ervaringen zijn positief.

Onze verantwoording is:

a. Behoeftte aan een fijnmaziger vervoer

De aangevraagde subsidie voor een regionaal onderzoek naar een mogelijke combinatie van vervoer voor verschillende doelgroepen is door de provincie niet gehonoreerd. Het onderzoek heeft niet plaatsgevonden omdat ook in Schagen de noodzaak niet langer aanwezig bleek te zijn. Lokaal zijn er voldoende initiatieven waarvan de inwoners gebruik kunnen maken.

b. Uitvoering geven aan mantelzorgbeleid.

Voor de doelgroep jonge mantelzorgers spraken we met de GGD af om bij het eerstvolgende Emovo specifiek vragen op te nemen over jongeren die mantelzorgers zijn. Op de dag van de mantelzorg is extra aandacht besteed aan de jonge mantelzorger. In het groot bestuurlijk overleg met het onderwijs en zorgaanbieders is in december het thema de "jonge mantelzorger" aan bod gekomen, zodat ook zij zich bewust zijn dat er jonge mantelzorgers zijn en zij ze in beeld krijgen.

Het aantal ingeschreven mantelzorgers bij het Mantelzorgcentrum is 494, waarvan er 99 in 2016 zijn ingeschreven. Daarnaast zijn er 8 jonge mantelzorgers ingeschreven. In 2016 zijn er 463 geschenkbonnen van € 25,- verstrekt.

Veel mantelzorgers hebben behoefte aan respijtzorg. Veel vormen van respijtzorg hebben wij al ingekocht als Wmo-maatwerkvoorziening, zoals de dagbesteding, begeleiding, logeren met en zonder zorg (kortdurend verblijf). Ook uit de aanvullende ziektekostenverzekering wordt respijtzorg veelal vergoed. Dit betekent dat er beduidend minder een beroep wordt gedaan op het budget "maatwerk mantelzorg" vanuit het uitvoeringsprogramma "Ontlasten van de Mantelzorger".

Verder zetten we via Wonen Plus Welzijn vrijwilligers in om respijtzorg (zonder verzorging) te verlenen. Mantelzorgers hebben in toenemende mate behoefte aan flexibele en planbare vormen van respijt. Dit is het bieden van planbare, vervangende mantelzorg bij de zorgvrager thuis. Dit kan gaan om een aantal uren gedurende de dag of een nacht logeren thuis. In samenwerking met het Mantelzorgcentrum gaan we dit aanbod in onze gemeente organiseren met diverse organisaties (WPW, Samen, ROC). Deze pilot gaat in 2017 draaien.

In 2017 zal het mantelzorgbeleid worden geëvalueerd.

c. Omslag van formele naar informele zorg.

Uit het evaluatierapport van Noordkopvoorelkaar concluderen wij dat het eerste jaar succesvol is verlopen. Noordkopvoor elkaar is het digitale platform voor informele zorg, ondersteund door Wonen Plus Welzijn die ook fysiek aanspreekpunt zijn voor de vrijwilligers. Daarnaast is er een vrijwilligersacademie, waar zorgaanbieders en welzijnsinstellingen zoals Mee de Wering deel van uitmaken. Er is ondertussen een poule van vrijwilligers, die informele zorg verlenen aan de inwoners die dit aangevraagd hebben. In Schagen zijn op dit moment 28 zorgvrijwilligers actief. Noordkopvoorelkaar heeft in het eerste jaar 220 matches opgeleverd in de Noordkopgemeenten. Bij een gemiddelde waarde van € 2000,- (volgens landelijk onderzoek) komt dit neer op een maatschappelijke waarde van € 440.000,-. In het eerste jaar staan er 271 hulpaanbieders op de website en als hulpvrager 579 organisaties en 169 particulieren.

Indicator 2016:

- De inwoners waarderen de maatschappelijke zorg met een rapportcijfer van 6.6 (waarstaatjegemeente.nl)
- Het percentage volwassen mantelzorgers (19-65 jaar) neemt toe van 17% in 2009 naar 20% in 2018. Het percentage oudere mantelzorgers (vanaf 65 jaar) gaat van 13,6% in 2009 naar 15% in 2018.

In 2015 bedroeg het aantal ingeschreven mantelzorgers bij het mantelzorgcentrum 442. Eind 2016 bedraagt het aantal ingeschreven mantelzorgers 494. Dit is een toename van 12%. Het aantal ingeschreven jonge mantelzorgers is 8.

De uitsplitsing tussen volwassen en oudere mantelzorgers wordt niet meer gemaakt en kan daarom vanaf 2016 niet meer op deze wijze worden verantwoord.

Totale lasten van resultaat SD3.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Budgetsubsidies welzijn en zorg	1.940	2.042	1.912
b WMO adviesraad		8	7
SD3.1 De inwoners zijn in staat om zelf te voorzien in hun eigen ondersteuning en zorg, zo nodig met inschakeling van hun sociale netwerk of door gebruik te maken.....	1.940	2.050	1.919

Totale baten van resultaat SD3.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Budgetsubsidies welzijn en zorg		18	2
b WMO adviesraad			
SD3.1 De inwoners zijn in staat om zelf te voorzien in hun eigen ondersteuning en zorg, zo nodig met inschakeling van hun sociale netwerk of door gebruik te maken.....	0	18	2

Resultaat 6.3.2 Voor inwoners die niet in staat zijn om zelf te voorzien in hun zorg biedt de gemeente een vangnet

Wij hebben dit gedaan door:

1. Ondersteuning voor inwoners die geen beroep kunnen doen op mantelzorg en vrijwilligerswerk

Het wijkteam verstrekt maatwerkvoorzieningen die aan de inwoners die dit nodig hebben, zoals begeleiding, dagbesteding, vervoersvoorzieningen, woningaanpassingen en hulp bij het huishouden. Aantallen en trends worden hieronder beschreven.

2. Beschermd wonen uitvoeren.

In 2016 is beschermd wonen nog uitgevoerd door de centrumgemeente Den Helder. Onze wijkteams en de uitvoerders in Den Helder hebben goede afspraken gemaakt over de toegang. Regionaal (Noordkop) maken 181 inwoners gebruik van beschermd wonen.

3. Een nieuwe invulling geven aan hulp bij het huishouden.

Vanaf 1 mei 2016 was het de bedoeling om het nieuwe beleid voor de hulp bij het huishouden in Schagen in werking te laten treden. Dit betekende dat iedere burger zelf verantwoordelijk is voor het schoonmaken van zijn huis. Het wijkteam helpt - indien nodig - de klant bij het vinden van een oplossing. Als dit niet lukte en er waren geen of onvoldoende financiële middelen om zelf een oplossing te regelen, kon door de klant een beroep worden gedaan op de bijzondere bijstand. Voor de hulp bij het huishouden categorie 2 (HH2) wijzigde er niets.

De Centrale Raad van Beroep heeft op 18 mei 2016 uitspraak gedaan waardoor ons ingezette beleid m.b.t. HH1 niet meer mogelijk was. Consequentie hiervan is dat wij terstond (met terugwerkende kracht) HH1 weer hebben ingevoerd. De inwoners die in deze periode schade hebben geleden zijn hiervoor schadeloos gesteld. Hiervan is niet veel gebruik gemaakt (€ 41.650 uitgegeven).

Uiteindelijk heeft een deel van de cliënten HH1 besloten de hulp zelf te regelen, omdat zij per saldo goedkoper uit zijn (eigen bijdrage viel hoger uit dan het zelf te regelen). Daarnaast is tegelijkertijd het effect van het project herindicaties opgetreden, wat gemiddeld een verlagend effect heeft gehad op de geïndiceerde zorg per cliënt.

Het aantal inwoners dat hulp bij het huishouden 1 ontvangt is van 578 in januari afgenomen tot 382 in december. Het aantal inwoners dat hulp bij het huishouden 2 ontvangt is van 210 in januari toegenomen tot 235 in december.

Consequentie is dat we in 2016 een overschot hebben op het budget hulp bij het huishouden. Hierin zit een naïjf effect van het stoppen van HH1 en het weer invoeren van HH1. Zorgaanbieders hebben na de herinvoering meer tijd nodig gehad om de zorg weer op peil te krijgen, waardoor de kosten lager zijn uitgevallen.

Voor 2017 verwachten wij dat de kosten hoger zullen uitvallen, enerzijds omdat er geen dip in de continuïteit is te verwachten en anderzijds omdat de tarieven vanaf 2017 hoger zijn als gevolg van de nieuwe aanbesteding. Pas bij de tussenrapportages in 2017 wordt het structurele effect voor de hulp bij huishouden zichtbaar.

4. Ondersteuning Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ).

Deze taak is uitgevoerd door centrumgemeente Den Helder. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de regiogemeenten.

5. Voorzien in woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen.

Het wijkteam verstrekt maatwerkvoorzieningen aan de inwoners die dit nodig hebben.

Vervoer

In 2016 is het project herindicaties door de wijkteams verder uitgevoerd. Hierbij is ook gekeken of de inwoners een vervoersprobleem ervaren. De verschillende werkwijzen van indicatiestelling tussen de drie gemeenten is hierbij geharmoniseerd. Het bleek dat veel inwoners een vervoersbudget ontvingen, terwijl er geen vervoersprobleem was. Dit heeft tot gevolg gehad dat het aantal vervoersvoorzieningen in de vorm van een vervoersbudget fors is teruggelopen (van 854 in januari naar 430 in december).

Het aantal rolstoelen dat onder inwoners in gebruik is, ligt rond de 37 en elektrische rolstoelen 43. Het aantal scootmobielen (buitenwagens) ligt rond de 240 en overige verplaatsings-middelen (sportrolstoelen, handbikes etc.) ligt rond de 120.

Begeleiding en dagbesteding

In 2016 zien wij een lichte verschuiving van het aantal cliënten dagbesteding naar begeleiding. Dit is een trend die ook in andere gemeenten speelt.

Aantallen:

- Begeleiding van 119 cliënten in januari naar 228 in december.
- Dagbesteding 191 cliënten in januari naar 181 in december.

In 2017 wordt onderzocht hoe de hoogte van de eigen bijdrage kan worden aangepast!

6. Veilig Thuis

De ontwikkelingen zijn beschreven onder resultaat SD 1.2.

Onze verantwoording is:

a. Doorontwikkelen wijkteam (opnemen maatschappelijk werk).

Stichting MEE en De Wering, die het maatschappelijk werk en de cliëntenondersteuning uitvoeren, zijn sinds 1 januari 2016 gefuseerd. Het contact en de doorverwijzingen van het wijkteam naar het maatschappelijk werk en visa versa vertoont een stijgende lijn: gemiddeld komen 7 à 8% van hun cliënten via het wijkteam binnen en verwijzen zij 8% van hun cliënten naar het wijkteam. Bij Mee-De Wering meldt 65% zich rechtstreeks en 25% komt via de huisarts binnen. Het maatschappelijk werk is bij ongeveer 300 inwoners ingezet. Daarnaast is er in ongeveer 350 gevallen contact geweest over het sociaal raadsliedenwerk.

b. Doorontwikkelen van de regie bij hulp bij het huishouden (Huishouden 2) en individuele begeleiding.

De contracten voor de hulp bij het huishouden 1 en 2 lopen per 31 december 2016 ten einde. Hiervoor zijn we in 2016 gestart met een aanbesteding met de gemeenten Texel en Den Helder, waarbij wij spreken over producten die ingezet kunnen worden bij het voeren van een huishouden en niet meer over de oude HH1 en HH2.

Hierbij spreken wij van de volgende twee nieuwe producten:

- Schoonmaakondersteuning en signalering – gericht op het schoon en leefbaar houden van een huis
- Praktische thuisondersteuning – gericht op het structureren van een huishouden.

Omdat we niet alle cliënten zouden kunnen herindiceren voor 1 januari 2017 hebben wij er voor gekozen om de HH2 in zijn huidige vorm in stand te houden voor maximaal twee jaar (in 2017 en 2018). De hulp die cliënten krijgen wordt verzorgd door dezelfde hulp die zij nu hebben.

c. Afspraken maken met zorgkantoor en zorgverzekeraar over raakvlakken van kortdurend verblijf, begeleiding en persoonlijke verzorging.

De S1 (Sociaal segment 1) wijkverpleegkundige, bekostigd door de Zorgverzekeraar op basis van de Zorgverzekeringswet heeft een sleutelrol en is samen met het wijkteam en de huisarts een verbindende schakel tussen zorg en welzijn. In 2016 is vooral ingezet op een goede samenwerking tussen wijkverpleging en de consulenten van het wijkteam.

Eenmaal per maand sluit de wijkverpleegkundige aan bij het casuïstiek overleg van de wijkconsulenten. Voorop staat dat zij in de samenwerking de dialoog met elkaar aangaan en korte lijnen houden.

Ook met de Zorgverzekeraar en het Zorgkantoor is afstemming over zaken die in het grijze gebied tussen Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wmo vallen, zodat geen inwoners tussen wal en schip raken en er praktische oplossingen worden gevonden. Er zijn met name afspraken gemaakt over het opwarmen en het toedienen van de maaltijd. Effect hiervan is dat zo min mogelijk hulpverleners bij de inwoners over de vloer komen.

d. Besluitvorming over toekomst beschermd wonen.

Het regionaal portefeuillehoudersoverleg heeft in 2016 een bestuursopdracht vastgesteld om te komen tot een regionaal programma Beschermd Wonen/maatschappelijke opvang/aanpak mensen met verward gedrag. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang is nu nog de taak van de centrumgemeente Den Helder.

De aftrap voor dit proces is gegeven tijdens de conferentie Beschermd Wonen in november 2016. Een volgende stap is de vaststelling van het programma in 2017.

Indicator 2016:

- De inwoners waarderen de maatschappelijke zorg met een rapportcijfer van 6.6 (waarstaatjegemeente.nl)
- In 2016 wordt een indicator ontwikkeld.

De indicatoren zijn opgenomen in begroting 2017.

Totale lasten van resultaat SD3.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
e Woningaanpassingen, vervoersvoorziening	1.031	1.133	1.032
b Beschermd wonen	2.085	1.917	2.111
d OGGZ		57	58
c Hulp bij het huishouden	2.499	2.438	1.909
a Begeleiding, dagbesteding, kortdurend ve	781	442	447
SD3.2 Voor inwoners die niet in staat zijn om zelf te voorzien in hun zorg biedt de gemeente een vangnet	6.395	5.987	5.558

Totale baten van resultaat SD3.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
e Woningaanpassingen, vervoersvoorziening	29		
b Beschermd wonen			
d OGGZ			
c Hulp bij het huishouden	813	707	669
a Begeleiding, dagbesteding, kortdurend ve			
SD3.2 Voor inwoners die niet in staat zijn om zelf te voorzien in hun zorg biedt de gemeente een vangnet	841	707	669

Resultaat 6.3.3 Er zijn mogelijkheden voor inwoners van Schagen om te kunnen kiezen voor een gezonde leefstijl

Wij hebben dit gedaan door:

1. Sturen op maatschappelijke effecten in gezondheidsbeleid 2014-2018

Met de partners wordt uitvoering gegeven aan het door uw raad vastgestelde gezondheidsbeleid.

2. Lokaal gezondheidsbeleid, inclusief uitvoeringsplan.

Het gezondheidsbeleid is vastgesteld voor de periode 2014-2018. Hieraan gekoppeld is een uitvoeringsplan. Dit wordt conform uitgevoerd en hieronder verantwoord.

3. Zienswijzen m.b.t. GGD Hollands Noorden (jaarlijks).

De afgesproken lijn is gevolgd, nl. college, Noordkopraad en individuele gemeenteraden. Het AB van de GGD heeft besloten de jaarrekening 2015 vast stellen, niet akkoord te gaan met de extra bijdrage voor de mobiliteitspool in 2016 en de gewijzigde begroting 2016 en de Programmabegroting 2017 vast te stellen. Dit was afwijkend t.o.v. de zienswijze van de gemeenteraad van Schagen (vergadering AB dd. 13-07-2016). De gemeenteraad was wel akkoord met de extra bijdragen.

Onze verantwoording is:

a. Uitvoeringsplan gemeentelijk gezondheidsbeleid

Er doen steeds meer basisscholen en kinderdagverblijven in Schagen mee aan de 'Drink water!' campagne vanuit ons JOGG programma. Hierdoor leren kinderen op jonge leeftijd gezonde gewoontes, waarmee het risico op overgewicht afneemt. De JOGG-regisseur zet in op samenwerking tussen veel partijen; naast de scholen ook het bedrijfsleven, de GGD, huisartsen, etc., zodat dit onderwerp een verantwoordelijkheid is van velen en breed uitgedragen wordt. Daarnaast neemt Schagen actief deel aan het regionale project 'In control of Alcohol/Drugs' en is er lokaal veelvuldig aandacht voor drugs en alcohol in het onderwijs en in de pers geweest. Zo is via het Inwonerspanel en oproepen in de krant bij onze inwoners opgehaald wat zij belangrijk vinden om dat in 2017 uit te werken.

Bovendien zetten we op het speerpunt psychische gezondheid door preventieve programma's in het middelbaar onderwijs.

In de gemeente is een dekkend netwerk van AED's, waarvoor vrijwilligers blijvend worden geschoold voor de bediening van de apparaten. Het achterstallig onderhoud wordt momenteel opgepakt en de voorbereiding van de nieuwe aanbesteding van de AED's is in volle gang.

b. Zorgen voor een nieuw lokaal gezondheidsbeleid

In 2017 wordt nieuw gezondheidsbeleid ontwikkeld. De partners in het veld en de raads- en commissieleden zullen hierbij aan het begin van het proces worden betrokken.

Indicator 2016:

- De mate waarin jongeren van 12 tot 19 jaar in onze gemeente aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) voldoen is van 70% in 2009 gestegen naar 75% in 2018.

Deze indicator wordt niet meer gemeten. Wel blijkt uit de kindmonitor dat voor de beweegnorm van kinderen in 2016 is toegenomen ten opzichte van 2011. Deze kindmonitor wordt uitgevoerd door de GGD.

In begroting 2017 is een nieuwe indicator benoemd.

Totale lasten van resultaat SD3.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Publieke gezondheidstaken	988	963	956
b Jeugdgezondheidszorg	91	91	91
c Lokaal gezondheidsbeleid (o.a. AED)	31	28	32
d Ambulancevervoer	5	5	3
SD3.3 Er zijn mogelijkheden voor inwoners van Schagen om te kunnen kiezen voor een gezonde leefstijl	1.114	1.087	1.082

Totale baten van resultaat SD3.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Publieke gezondheidstaken	4		4
b Jeugdgezondheidszorg			
c Lokaal gezondheidsbeleid (o.a. AED)			
d Ambulancevervoer			
SD3.3 Er zijn mogelijkheden voor inwoners van Schagen om te kunnen kiezen voor een gezonde leefstijl	4	0	4

Doelstelling 4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving

6.4.1 Culturele evenementen en activiteiten binnen de gemeente Schagen worden door de organisatoren georganiseerd en uitgevoerd en voorzieningen worden door de inwoners zelf in stand gehouden, tenzij van specifiek maatschappelijk belang

Wij hebben dit gedaan door:

1. Evenementen ondersteunen

De benodigde vergunningen voor de evenementen hebben wij afgegeven. Voor bepaalde evenementen heeft de buitendienst het straatmeubilair weggehaald en teruggeplaatst en de benodigde wegafzettingen verzorgd (zie punt 4a).

2. De slag maken van organiseren naar faciliteren

Dit is onderdeel van het in 2016 voorbereide project Cultuur op School.

3. Subsidie verlenen aan musea.

Met een aantal (hoofdzakelijk kleinere en particuliere) musea hebben wij een structurele subsidierelatie. Dit is historisch gegroeid. Het draagt bij aan het voortbestaan van het museum (exploitatie) en er worden beperkte eisen gesteld wat betreft de kwalitatieve ontwikkeling. De musea dragen bij aan de pluriformiteit van het museumbestel en de toeristische aantrekkingskracht van de gemeente. We hebben de musea gestimuleerd deel te nemen aan het overleg van Schager musea, samen te werken voor promotie en professionaliteit (kwaliteitsontwikkeling).

In 2017 wordt aan het (subsidie)beleid voor musea gewerkt en aan de harmonisatie van de subsidies in overleg met de Stichting Cultuur en Adviesraad Schagen (SKARS).

4. Subsidie podium

Bij het vaststellen van het subsidiebeleid in 2014 is besloten het Scagontheater aan te wijzen als het podium in Schagen en hiervoor subsidie te verlenen.

Onze verantwoording is:

a. subsidie

In 2016 zijn de gevolgen van het nieuwe subsidiebeleid voor de verenigingen voelbaar. Voorzien was in 2016 een start te maken met het evalueren van het subsidiebeleid. De werkelijke evaluatie vindt in 2017 plaats.

Er zijn vele evenementen die door de inwoners zelf worden uitgevoerd en waar de gemeente slechts in beperkte mate optreedt als facilitator, zoals:

- De talentenjacht "Beste zanger of zangeres van Schagen", Huisweid Festival Warmenhuizen, Regius Kroon 2016, Straattheaterfestival Dirkshorn, Kunst op locatie Harenkarspel, Rondje piano Schagen, Badpop Waarland, Kunstplein Schagen, Montmartre Cultuurplein, op kleine schaal festival Burgerbrug, The Road to Zandstock, De Schager Uitmarkt 2016, Oog op Kunst in Callantsoog 2016, "Oog op Pop" Callantsoog 2016, De Passie Schagen 2016, Kerstconcerten Schager Harmonie, Slotgrachtconcert, Sprookjesland, La Scala Nobile.

b. inzet van de buitendienst bij grote evenementen

Straatmeubilair wordt geplaatst en terugzet voor de volgende evenementen:

- Alle kermissen
- Paasvee
- Westfriese markt en weekmarkt Schagen
- Harddraverijen
- Schagen on ice

Verder zijn voor diverse evenementen en markten afzettingen en bebording beschikbaar gesteld. De stichtingen zorgen zelf voor vervoer en plaatsing.

c. Gesprekken met instellingen en verenigingen zijn in 2015 afgerond, zodat we in 2016 subsidie kunnen verlenen volgens de nieuwe afspraken. Een belangrijk onderdeel van dit proces is bespreken welke rol de gemeente in de samenleving heeft. We zetten in op groeien naar de rol van facilitator.

We maakten afspraken voor de volgende evenementen: Schagen On Ice, West-friese Folklore, Paasvee, Popweekend, Vrijmarkt 5 mei, Noordzee op 't Noord en Secret Garden.

Indicator 2016:

- Het doel is bereikt wanneer onze kosten van faciliterend optreden bij evenementen binnen de gemeente Schagen in 2018 nog slechts tot 40% zijn van wat ze in 2013 waren.

De ureninzet van de buitendienst is 60 a 70% gedaald, het gewenste doel voor 2018 is gerealiseerd. De inzet die geleverd is momenteel op het gewenste niveau.

- De mate waarin de gemeente culturele voorzieningen subsidieert is in 2018 gedaald naar circa twee derde van het totale subsidiebedrag uit 2013.

In 2016 is het percentage 82% t.o.v. 2013. In 2015 was dit 92%.

- De bewoners waarderen het aanbod van culturele voorzieningen met een rapportcijfer van 7,1 (waarstaatjegemeente.nl)

Totale lasten van resultaat SD4.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Activiteitensubsidies musea	15	9	-79
b Gedenk en kunstobjecten		5	3
c Kermis	69	60	59
d KCARS (kunst en cultuur adviesraad Schag		8	8
SD4.1 Culturele evenementen en activiteiten binnen de gemeente Schagen zijn in het geheel door de organisatoren georganiseerd en uitgevoerd en voorzieningen.....	84	82	-10

Totale baten van resultaat SD4.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Activiteitensubsidies musea			
b Gedenk en kunstobjecten	3		
c Kermis	77	71	71
d KCARS (kunst en cultuur adviesraad Schag			
SD4.1 Culturele evenementen en activiteiten binnen de gemeente Schagen zijn in het geheel door de organisatoren georganiseerd en uitgevoerd en voorzieningen.....	80	71	71

Resultaat 6.4.2 Deelname aan evenementen en activiteiten en gebruik van voorzieningen door inwoners van Schagen en bezoekers is verhoogd

Wij hebben dit gedaan door:

1. Subsidie aan jeugdleden op het gebied van kunst en cultuur.

In het kader van de harmonisatie van het subsidiebeleid voerden we overleg met de muziekscholen en de Kunsten Cultuur Adviesraad Schagen. Dit leidde tot een eenduidige subsidiesystematiek. Tevens ontstond daarbij samenwerking tussen de 2 muziekscholen, die (op termijn, zeer waarschijnlijk in 2018) kan leiden tot één gesubsidieerde instelling voor het muziekonderwijs binnen de gemeente Schagen.

2. Schagen FM.

Schagen FM heeft er zorg voor gedragen dat het lokale nieuws voor de inwoners toegankelijk bleef. De ontwikkelingen in 2016 zijn hieronder beschreven.

3. In stand houden van een bibliotheekvoorziening.

Ook in 2016 heeft KopgroepBibliotheken zorg gedragen voor een bibliotheekvoorziening door de vaste bibliotheekpunten en de jeugdbus. De ontwikkelingen in 2016 worden hieronder beschreven.

Onze verantwoording is:

a. Stimuleren cultuur

De gemeente Schagen wil samen met de Kunst en CultuurAdviesraad Schagen (KCARS) de contacten tussen alle organisaties binnen de gemeente Schagen bevorderen en de samenwerking tussen de organisaties verstevigen.

Door bundeling van krachten streven wij naar een bloeiend en bruisend cultureel leven: wij laten kinderen kennis maken met de plaatselijke culturele organisaties en verenigingen. Door een structurele samenwerking met het basisonderwijs kunnen kinderen op elk niveau hun eigen culturele omgeving leren kennen. De gemeente ondersteunt het project "Cultuur op School" met € 65.000,- over de periode 2017-2020.

b. Toekomstbestendig bibliotheekstelsel (KopGroep Bibliotheken)

In de Meerjarenvisie voor 2014-2018 is de taakstelling voor de KopGroep Bibliotheken (KGB) een structurele bezuiniging van € 400.000.

Een projectgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de KGB en de gemeente heeft gezorgd voor in het "Beleidsplan KopGroep Bibliotheken 2016-2019, Iedereen in de KopGroep!". In deze visie staat centraal dat mensen zichzelf blijven ontwikkelen door kennis op te doen, cultuur te beleven of anderen te ontmoeten.

Voor de komende periode is samen met de gemeenten Den Helder, Texel, Schagen en Hollands Kroon gekozen voor drie strategische lijnen:

1. Geef jeugd de toekomst;
2. Basisvaardigheden en
3. Fysieke en digitale bibliotheek 2.0.

Hiermee lukt het om vanaf 1 januari 2018 structureel het bedrag van € 400.000 te bezuinigen.

c. Schagen FM.

De Stichting Stad Radio Schagen (SSRS)/Schagen FM heeft een toekomstplan t/m 2021 ingediend. Op 12 juli 2016 wees het Commissariaat voor de Media op uw positieve advies (28 juni 2016) SSRS/Schagen FM aan als de lokale publieke media-instelling in de gemeente Schagen voor de periode 2016 – 2021. Daarom is in december een bekostigingsconvenant afgesloten. Daarmee voldoen we aan de wettelijke taak een kwalitatief hoogwaardige omroep te ondersteunen. Schagen FM zorgt voor informatievoorziening aan alle inwoners over ontwikkelingen en gebeurtenissen binnen de gemeente. Zij ontvangt hiervoor € 85.682,- per jaar.

Om landelijk het bestaan en kwaliteit van lokale omroepen te bewaren, volgt vorming van streekomroepen (in ons geval de regio Kop van Noord-Holland). De lokale omroepen blijven in de nieuwe opzet lokaal actief: een laagdrempelig en een toegankelijk lokaal (nieuws)aanbod.

Indicator 2016:

- De (actieve) deelname van jeugdige inwoners van Schagen aan culturele activiteiten en/of gebruik van culturele voorzieningen is in 2018 20% gestegen ten opzichte van de in 2016 uit te voeren nulmeting. Activiteiten en/of voorzieningen waaraan we denken om in de nulmeting mee te nemen zijn bijvoorbeeld Open Monumentendag, Bibliotheek, Zijper Museum, Subsidies, vrijwilligersactiviteiten, Kunstroutes, etc.
- De bewoners waarderen het aanbod van culturele voorzieningen met een rapportcijfer van 7,1 (waarstaatjegemeente.nl)

Nulmeting:

- aantal bezoeken (klassen basisonderwijs) aan Open Monumentendag: 2 (2015: 2)
- aantal jeugdleden bibliotheek: 4.966 in 2016 (4.316 in 2015)

Totale lasten van resultaat SD4.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
c Bibliotheek	1.013	909	909
a Activiteitensubsidies cultuur	315	278	268
b Schagen FM	84	88	88
SD4.2 Deelname aan evenementen en activiteiten en gebruik van voorzieningen door inwoners van Schagen en bezoekers is verhoogd	1.412	1.276	1.266

Totale baten van resultaat SD4.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
c Bibliotheek	12	22	13
a Activiteitensubsidies cultuur	8	7	8
b Schagen FM			
SD4.2 Deelname aan evenementen en activiteiten en gebruik van voorzieningen door inwoners van Schagen en bezoekers is verhoogd	20	29	20

Wat heeft het gekost?

Totaal Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
Lasten	58.314	61.218	57.865	3.353
Baten	16.052	22.627	18.050	4.577
Saldo	42.262	38.591	39.815	-1.224 N

Totale lasten per doelstelling per resultaat

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
SD1.1 Ieder kind heeft de mogelijkheid zich te ontwikkelen en te ontplooiën tot een zelfstandig volwassene	4.853	5.959	6.994	-1.035
SD1.2 Waar nodig worden ondersteuning en jeugdhulp ingezet	6.577	6.886	7.002	-116
SD1.3 Waar nodig biedt de gemeente een trampoline naar voorzien in eigen onderhoud	8.076	7.859	7.626	233
SD1.4 Inwoners die beperkt zijn om volledig betaald werk te verrichten participeren naar vermogen	5.462	5.161	5.224	-63
SD1.5 Ondersteuning bieden aan inwoners met een inkomen op of onder het bestaansminimum, waar mogelijk tijdelijk	1.222	1.278	1.446	-168
TSD 1 Taakstelling doelstelling SD1	588	923	0	923
1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud	26.778	28.067	28.292	-225
SD2.1 Inwoners van Schagen dragen bij aan de inrichting van hun eigen fysiek leefomgeving	10.550	12.420	12.171	249
SD2.2 Inwoners geven zelf vorm aan deelname en ontmoeting (sociale leefomgeving op de gebieden van sport, buurtvoorzieningen, zorg en welzijn)	2.780	3.724	3.645	79
SD2.3 Het veiligheidsbewustzijn bij burgers is vergroot, zowel op het sociale als fysieke vlak	3.767	3.885	3.941	-56
TSD 2 Taakstelling doelstelling SD2	723	1.333	0	1.333
2 Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving	17.820	21.363	19.757	1.606
SD3.1 De inwoners zijn in staat om zelf te voorzien in hun eigen ondersteuning en zorg, zo nodig met inschakeling van hun sociale netwerk of door gebruik te maken.....	2.144	2.050	1.919	130
SD3.2 Voor inwoners die niet in staat zijn om zelf te voorzien in hun zorg biedt de gemeente een vangnet	7.825	5.987	5.558	429
SD3.3 Er zijn mogelijkheden voor inwoners van Schagen om te kunnen kiezen voor een gezonde leefstijl	1.162	1.087	1.082	5
TSD 3 Taakstelling doelstelling SD3	179	211	0	211
3 Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar	11.309	9.335	8.559	776

SD4.1 Culturele evenementen en activiteiten binnen de gemeente Schagen zijn in het geheel door de organisatoren georganiseerd en uitgevoerd en voorzieningen.....	73	82	-10	91
SD4.2 Deelname aan evenementen en activiteiten en gebruik van voorzieningen door inwoners van Schagen en bezoekers is verhoogd	1.365	1.276	1.266	10
TSD 4 Taakstelling doelstelling SD4	970	1.095	0	1.095
4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving	2.407	2.453	1.257	1.196
Totaal Lasten Sociaal domein	58.314	61.218	57.865	3.353 V

Toelichting verschillen Lasten

SD 1.1

In het economisch domein zijn inkomsten gegeneerd die een verband hebben met het tafelzilver. Een deel van deze opbrengsten uit dit tafelzilver worden gestort in de reserve basisonderwijs waaruit het in eerste instantie geleend was. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid. Daarnaast zijn de kapitaallasten hoger uitgevallen doordat de werkelijke kosten van de onderwijskundige vernieuwing van de Tender in 2016 zijn verantwoordt terwijl het begrote bedrag in 2015 was meegenomen (236 N).

Het is wettelijk geregeld dat de schoolbesturen jaarlijks recht hebben op een gymnastiekvergoeding. Bij het in kaart brengen van deze vergoeding is gebleken dat de vergoeding 2015 voor één schoolbestuur niet is afgehandeld. Deze vergoeding komt nu dus ten laste van 2016 waardoor een eenmalige overschrijding ontstaat.(34 N)

Bij de tweede tussenrapportage hebben we gemeld dat er een extra budget nodig is voor leerlingenvervoer waarvoor binnen het sociaal domein dekking is gevonden. Wij hebben in 2016 te maken gehad met een faillissement en een tijdelijke overname van de voormalig gecontracteerde vervoerder, wat extra kosten met zich mee heeft gebracht. De aanbesteding 2016 heeft in juni geleid tot een nieuwe vervoerder per schooljaar 2016-2017. De daadwerkelijke kosten voor laatste 5 maanden zijn iets lager uitgevallen dan bij de tweede tussenrapportage geraamd.(32 V)

De verschillen op de kinderopvang zijn meervoudig te verklaren. Nog niet alle declaraties over 2016 zijn ontvangen. Daarnaast was het maken van een begroting lastig, omdat er veel onzekere variabelen zijn. 2016 was pas het tweede jaar, dat het nieuwe stelsel in werking is. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor kinderen van vluchtelingen, omdat het aantal lager was dan verwacht. Voor 2017 zijn de landelijke regelgeving en tarieven wijzigen, waardoor de kosten hoger zullen zijn. (69V)

SD 1.2

Er is een toename van met name de intramurale specialistische jeugdhulp, welke bij de tweede tussenrapportage nog niet inzichtelijk was vanwege onvolledig aangeleverde facturen van zorgaanbieders (130 N).

Bij de tweede tussenrapportage is voor de Persoons- Gebonden Budgetten (PGB) Jeugd € 345.000 afgeraamd. De PGB jeugd is ten opzichte van deze aframing iets lager uitgevallen dit komt omdat enkele aanbieders zijn van PGB financiering naar ZIN gegaan, waardoor er

minder gebruik is gemaakt van PGB(14 V)

SD 1.3

zie toelichting baten kant

SD 1.4

Met betrekking tot de re-integratiekosten is bij de 2e tussenrapportage een bedrag van € 353.354 afgeraamd. De hoge raming had nog te maken met de overdracht van de ISD-KNH, waar een deel van de salariskosten van de medewerkers van de Uitstroom Unit uit het re-integratiebudget werden bekostigd. Deze worden echter geboekt op het centrale salarisbudget. Daarnaast bracht de stelselwijziging veranderingen in doelgroepen en instrumenten die eerst in beeld gebracht moesten worden voordat deze op de juiste wijze behandeld konden worden. Dit veroorzaakte terughoudendheid bij het inzetten van instrumenten en voorzieningen (17 V).

Bij de tweede tussenrapportage hebben wij gemeld dat in de jaarrekening van Noorderkwartier een kasoverschot is opgenomen met betrekking tot het jaar 2015 als gevolg van lagere uitgaven in het kader van de WSW. Dit kasoverschot is overgemaakt naar de deelnemende gemeenten. Dit levert voor onze gemeente een voordeel op. Deze is bij de tweede tussenrapportage reeds verwerkt. Vanuit het ministerie is een bijdrage ontvangen waarbij een bonus wordt gegeven voor het begeleid werken 2014. Deze bonus is in eerste instantie aan de gemeente overgemaakt, maar wordt doorgesluisd naar Noorderkwartier omdat deze organisatie het begeleid werken voor ons heeft uitgevoerd. (68 N)

SD 1.5

In 2016 zijn meer kosten gemaakt in het kader van de bijzondere bijstand, dit heeft te maken met meerkosten voor bewindvoering, kindpakket, re-integratie en toeslag voor jongeren van 18 t/m 20 jaar. Per saldo ontstaat een overschrijding van (143 N).

Het overschot op de schuldhulpverlening van € 36.000 heeft de volgende oorzaak. De gemeente Schagen is met ingang 1 februari 2017 door het bestuur van de NVVK als aspirant lid toegelaten. Dit betekent dat de kosten verbonden aan het lidmaatschap van het NVVK, die in 2016 zijn begroot op € 8.100 in 2016 niet zijn gemaakt. Voor het maatjesproject geldt het zelfde. Het contract met Humanitas is pas op 15 januari 2017 gesloten. De kosten die verband houden met het Maatjesproject ad € 20.000 zijn in 2016 niet gemaakt. Het diagnose-instrument Mesis wordt pas in september 2017 ingekocht. Dit betekent dat de kosten ad € 13.350 pas in 2017 worden gemaakt.

Bij de tweede tussenrapportage is voor de bijzondere ziektekosten € 275.000 afgeraamd. Dit is gedaan omdat ten opzichte van de gemaakte schatting in de begroting 2016 bleek dat er minder gebruik van de regeling gemaakt werd dan verwacht. Voor 2017 zullen de aangeboden pakketten worden herzien waarbij de gemeentelijke bijdrage in de kosten premie wordt verhoogd.

Het Noodfonds heeft in 2016 geen bijdrage gevraagd. De toegekende aanvragen werden uit de reserve van het Noodfonds betaald. Het Noodfonds is na de fusie van Schagen, Harenkarspel en Zijpe opgericht en voorziet in schrijnende financiële situaties als in de betreffende situatie geen voorzieningen beschikbaar zijn. De Voedselbank heeft een subsidie

van € 9.720 ontvangen.

Ook hebben meer inwoners gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Dit levert naast de hogere subsidie aan vluchtelingenwerk voor een resterend nadeel van € 17.000.

SD 2.1

De lasten vallen lager uit doordat een aantal investeringen nog niet volledig zijn aangewend. Dit komt omdat in de voorbereiding intensief wordt geïnvesteerd in de wensen en mogelijkheden die worden aangedragen vanuit de directe omgeving. Deze nieuwe vorm kost in het voortraject meer tijd waardoor de investeringskosten doorlopen naar 2017. (249 V)

SD 2.2

Lopende het jaar zijn investeringen opgevoerd die onderdeel zijn van het accommodatiebeleid. De meeste werkzaamheden die hier betrekking op hebben, zijn in de zomerperiode uitgevoerd en een aantal zaken in het najaar. Er zijn een aantal investeringen die uitgesteld zijn omdat deze dan beter gecombineerd kunnen worden. Hierdoor ontstaat een voordeel op de kapitaallasten (103 V).

In het jaar 2016 is het beheer van Sportzaal De Groet overgegaan naar Sportfondsen Schagen. Dit houdt in dat de inkomsten uit verhuur met ingang van het 2e kwartaal 2016 ten goede komt aan Sportfondsen. Bij de begroting 2016 is rekening gehouden met een raming welke is gebaseerd op inkomsten uit verhuur over het gehele jaar.(46 N)

Bij de tweede tussenrapportage hebben we € 21.000 bij geraamd voor de afkoop van de huurgarantie van Kern8 met markt18. Dit is ook volledig gebruikt.

Daarnaast is nog een overschot op diverse posten van 22 V

SD 2.3

In het collegebesluit van 29 november 2016 is akkoord gegaan met het afkopen van de frictiekosten van de veiligheidsregio. Deze frictiekosten komen neer op een bedrag van € 89.000 N en hebben te maken met het principe van schoon door de poort. Deze afkoop mocht ook over 3 jaar verspreid worden maar daar heeft de gemeente Schagen niet voor gekozen. Verder ontstaat een voordeel op handhaving omdat het aantal bezwaarschriften voor het gedoogbeleid op recreatiewoningen zijn gestagneerd. Dit levert een voordeel op van (33, V).

SD 3.1

Woon zorggroep Samen ontving in de oude gemeenten Harenkarspel en Zijpe een exploitatievergoeding voor het in stand houden van wijksteunpunten op verschillende locaties in de gemeente. Dit past niet meer in het vastgestelde subsidiebeleid. Derhalve hebben wij met Samen gesprekken gevoerd voor de afbouw van deze subsidie. Wij zijn op dit moment nog in gesprek hoe om te gaan met de ontmoeting die deze punten hebben in de verschillende kernen in de gemeente (43 V).

Daarnaast zorgen overschot op diverse posten voor het resterende verschil van (17 V)

Veel mantelzorgers hebben behoefte aan respijt zorg. Veel vormen van respijt zorg hebben wij al ingekocht als Wmo-maatwerkvoorziening, zoals dagbesteding, begeleiding, logeren met en zonder zorg (kortdurend verblijf), of wordt vergoed vanuit de aanvullende ziektekostenverzekering. Dit betekent dat er nauwelijks een beroep wordt gedaan op het budget "maatwerk mantelzorg". Verder zetten we via Wonen Plus Welzijn vrijwilligers in om respijt zorg (zonder verzorging) te verlenen. Mantelzorgers hebben in toenemende mate behoefte aan flexibele en plan bare vormen van respijt.(67 V)

SD 3.2

Vanaf 1 mei 2016 was het de bedoeling om het nieuwe beleid voor de hulp bij het huishouden in Schagen in werking te laten treden. Dit betekende dat iedere burger zelf verantwoordelijk is voor het schoonmaken van zijn huis. Het wijkteam helpt - indien nodig - de klant bij het vinden van een oplossing. Als dit niet lukte en er waren geen of onvoldoende financiële middelen om zelf een oplossing te regelen, kon door de klant een beroep worden gedaan op de bijzondere bijstand. Voor de hulp bij het huishouden categorie 2 (HH2) wijzigde er niets. De Centrale Raad van Beroep heeft op 18 mei 2016 uitspraak gedaan waardoor ons ingezette beleid m.b.t. HH1 niet meer mogelijk was. Consequentie hiervan is dat wij terstond (met terugwerkende kracht) HH1 weer hebben ingevoerd. Uiteindelijk heeft een deel van de cliënten HH1 besloten de hulp zelf te regelen, omdat zij per saldo goedkoper uit zijn (eigen bijdrage viel hoger uit dan het zelf te regelen). Daarnaast is tegelijkertijd het effect van het project herindicaties opgetreden, wat gemiddeld een verlagend effect heeft gehad op de geïndiceerde zorg per cliënt. Het aantal inwoners dat hulp bij het huishouden 1 ontvangt is van 578 in januari afgenomen tot 382 in december. Het aantal inwoners dat hulp bij het huishouden 2 ontvangt is van 210 in januari toegenomen tot 235 in december. Consequentie is dat we in 2016 een overschot hebben op het budget hulp bij het huishouden. Hierin zit een nadelig effect van het stoppen van HH1 en het weer invoeren van HH1. Zorgaanbieders hebben na de herinvoering meer tijd nodig gehad om de zorg weer op peil te krijgen, waardoor de kosten extra lager zijn uitgevallen. Voor 2017 verwachten wij dat de kosten hoger zullen uitvallen, enerzijds omdat er geen dip in de continuïteit is te verwachten en anderzijds omdat de tarieven vanaf 2017 hoger zijn als gevolg van de nieuwe aanbesteding. Pas bij de tussenrapportages in 2017 wordt het structurele effect voor de hulp bij huishouden zichtbaar.(529 V)

In 2016 is het project herindicaties door de wijkteams verder uitgevoerd. Hierbij is ook gekeken of de inwoners een vervoersprobleem ervaren en of er een maatwerk op grond van de Wmo ingezet zou moeten worden. De verschillende werkwijze van indicatiestelling tussen de drie gemeenten is hierbij geharmoniseerd. Het bleek dat veel inwoners een vervoersbudget ontvingen, terwijl er geen vervoersprobleem was. Dit heeft tot gevolg gehad dat het aantal vervoersvoorzieningen in de vorm van een vervoersbudget fors is teruggelopen (van 854 in januari naar 430 in december). (100 V).

In de tweede tussenrapportage is een bedrag van € 1.136.530 afgeraamd in het kader van Zorgaanbieders WMO. De reden hiervoor was dat er een tussenbalans was opgemaakt en daaruit was naar voren gekomen dat er minder gebruik was gemaakt van de ingezette zorgafspraken zoals met name begeleiding en dagbesteding. De reden hiervan heeft te maken met de overheveling van zorgtaken van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ). Aan het eind van het jaar blijkt dat er een bedrag van € 193.615 teveel is afgeraamd. De werkelijke zorgkosten liggen alsnog hoger als gevolg van hogere facturen van zorgaanbieders die niet waren voorzien. De uitgaven 2016 komen overeen met de uitgaven in 2015. Hierdoor kan men voorzichtig concluderen dat er sprake is van een trend. (194 N).

SD 3.3

Door het vervallen van het project digitaal dossier van het GGD en het invoeren van een Jongeren op gezond gewicht (JOGG) regisseur, in plaats van het verstrekken van subsidie aan de omring diëtisten, ontstaan er lagere uitgaven voor gezondheidszorg. Daarnaast verschuift ook een deel van de uitgaven richting opvoedondersteuning. In de begroting 2017 is dit voordeel al verwerkt.

SD 4.1

In de raadsvergadering van 3 februari 2015 is besloten om het Oostpaviljoen van het voormalig gemeentehuis van Zijpe te verkopen aan de Stichting Zijper Museum. Dit is dit jaar geëffectueerd minus de te maken kosten. (91 V)

SD 4.2

Een overschot op diverse posten van (5 V)

Totale baten per doelstelling per resultaat

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
SD1.1 Ieder kind heeft de mogelijkheid zich te ontwikkelen en te ontplooiën tot een zelfstandig volwassene	1.117	7.306	6.929	377
SD1.2 Waar nodig worden ondersteuning en jeugdhulp ingezet	0	0	5	-5
SD1.3 Waar nodig biedt de gemeente een trampoline naar voorzien in eigen onderhoud	7.142	7.142	7.092	50
SD1.4 Inwoners die beperkt zijn om volledig betaald werk te verrichten participeren naar vermogen	0	88	156	-68
SD1.5 Ondersteuning bieden aan inwoners met een inkomen op of onder het bestaansminimum, waar mogelijk tijdelijk	40	90	257	-167
TSD 1 Taakstelling doelstelling SD1	342	342	0	342
1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud	8.641	14.969	14.440	529
SD2.1 Inwoners van Schagen dragen bij aan de inrichting van hun eigen fysiek leefomgeving	2.437	2.628	2.206	422
SD2.2 Inwoners geven zelf vorm aan deelname en ontmoeting (sociale leefomgeving op de gebieden van sport, buurtvoorzieningen, zorg en welzijn)	214	777	576	201
SD2.3 Het veiligheidsbewustzijn bij burgers is vergroot, zowel op het sociale als fysieke vlak	83	91	62	29
TSD 2 Taakstelling doelstelling SD2	1.539	1.539	0	1.539
2 Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving	4.274	5.035	2.845	2.191
SD3.1 De inwoners zijn in staat om zelf te voorzien in hun eigen ondersteuning en zorg, zo nodig met inschakeling van hun sociale netwerk of door gebruik te maken.....	18	18	2	17
SD3.2 Voor inwoners die niet in staat zijn om zelf te voorzien in hun zorg biedt de gemeente een vangnet	1.194	707	669	38
SD3.3 Er zijn mogelijkheden voor inwoners van Schagen om te kunnen kiezen voor een gezonde leefstijl	0	0	4	-4
TSD 3 Taakstelling doelstelling SD3	1.241	1.241	0	1.241
3 Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar	2.454	1.967	674	1.293
SD4.1 Culturele evenementen en activiteiten binnen de gemeente Schagen zijn in het geheel door de organisatoren georganiseerd en uitgevoerd en voorzieningen.....	97	71	71	0
SD4.2 Deelname aan evenementen en activiteiten en gebruik van voorzieningen door inwoners van Schagen en bezoekers is verhoogd	29	29	20	8
TSD 4 Taakstelling doelstelling SD4	557	557	0	557
4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving	683	657	91	565

Toelichting verschillen Baten

SD 1.1

In de 2e rapportage zijn er investeringskredieten beschikbaar gesteld vanuit de reserve basisonderwijs voor de inrichting van de openbare ruimte Dirksborn en voor milieu en duurzaamheidsprojecten. Doordat deze investeringen in december zijn vrijgegeven is er nog niets besteed. Dit betekent dat er geen onttrekking heeft plaatsgevonden vanuit de reserve (€ 600.000 V). Daarnaast zorgt de extra onttrekking van de onderwijskundige vernieuwing De tender voor een extra bijdrage uit de reserve basisonderwijs (236 N)

SD 1.2

Meer inkomsten op diverse posten van (5 V)

SD 1.3

Voor de wet Buig is er iets minder uitgegeven dan begroot. De gemeente dient niettemin een aanvraag in op grond van de Vangnetregeling. Deze komt er op neer dat een overschrijding van tussen 5% en 10% van de Rijksbijdrage voor 50% wordt vergoed door het Rijk. De Rijksbijdrage was € 6.577.967, de uitgaven € 7.068.321 (incl. aftrek debiteuren). Dat is een overschrijding van € 490.354. Dat is meer dan 5% van de Rijksbijdrage (€ 328.898). Het meerdere van € 161.456 komt voor 50% in aanmerking voor vergoeding, dat is € 80.728. (33 N). Het restant zit op BBZ (16 N)

SD 1.4

Vanuit het ministerie is een bijdrage ontvangen waarbij een bonus wordt gegeven voor het begeleid werken 2014. Deze bonus is in eerste instantie aan de gemeente overgemaakt, maar wordt doorgesluisd naar Noorderkwartier omdat deze organisatie het begeleid werken voor ons heeft uitgevoerd. (68 V) zie ook de lasten.

SD 1.5

Dit jaar is een vergoeding ontvangen in verband met de Aanvullende Opvang (Avo) in Petten, ten opzicht van deze vergoeding stond een beperkte uitgaven. Verder is de Rijksvergoeding voor maatschappelijke begeleiding verhoogd van € 1.000 naar € 2.370 per vergunninghouder en zijn er meer vergunninghouders gehuisvest dan bij het opmaken van de Begroting 2016 werd verwacht (gevolg van de verhoogde asielinstroom eind 2015) Per saldo ontstaat een (112 V).

SD 2.1

In relatie tot de lasten waarbij de investeringen niet volledig zijn benut, wordt er ook minder vanuit de diverse reserves bijgedragen aan de exploitatie. (249 N). Daarnaast zorgt het afboeken van een deel maatschappelijk nut voor het resterend verschil . (173 N)

SD 2.2

In relatie tot de lasten waarbij de investeringen voor het accommodatiebeleid zijn uitgesteld naar 2017 wordt er ook minder onttrokken uit de reserve accommodatiebeleid (201 N). daarbij is ook de solidariteitsbijdrage die is ontvangen van de diverse verenigingen betrokken.

SD 2.3

Afgelopen jaar is minder gebruik gemaakt van de bestaande gedoogbeschikking op recreatiewoningen, hierdoor zijn er minder leges binnengekomen dan verwacht.(29 N)

SD 3.1

In de begroting staan nog huurinkomsten geboekt voor ouderwerk. deze huurinkomsten zijn verantwoord onder dorpshuizen (17 N)

SD 3.2

Als gevolg van de lagere kosten voor de huishoudelijke hulp vallen automatisch ook de inkomsten uit de eigen bijdrage lager uit.(38 N)

SD 3.3

Meer inkomsten op diverse posten van (4 V)

SD 4.2

Minder inkomsten op diverse posten van (8 N)

7 Domein burger en bestuur

In 2016 is de verbouwing van het gemeentehuis Laan 19 te Schagen gestart. De dienstverlening is hiervoor tijdelijk verhuisd naar Tuitjenhorn. Deze verbouwing heeft een enorme impact gehad voor de organisatie. Maar dit is zonder grote verstoring van de dienstverlening gepaard gegaan. De website is ook grondig verbouwd, de opzet is nu meer vraaggericht. Informatie waarop niet wordt gezocht wordt verwijderd. Met de introductie van WhatsApp is er een gewaardeerd dienstverleningskanaal bij gekomen.

We gaan steeds meer digitaal werken; steeds meer dienstverlening kan digitaal. Onze dienstverlening gaat hierdoor sneller. De processen in het sociaal domein zijn al volledig digitaal. Wel hebben we een luisterend oor voor mensen die niet digitaal kunnen. In 2016 zijn we gestart met de gastvrouw in de publiekshal in Tuitjenhorn, naar voorbeeld van de gastvrouwen in de publiekshal in het Westerpark. Door deze gastvrouwen voelen onze bezoekers zich welkom en geholpen. Wij gaan in het vernieuwde gemeentehuis door met de inzet van gastvrouwen. In 2016 is door de gemeenteraad 0,5 mln beschikbaar gesteld voor het opschonen en overbrengen of vernietigen van oude fusiearchieven. Een deel van deze archieven is in bewerking. in de loop van 2018 is deze activiteit gerealiseerd.

De resultaten van het programma Bewegen naar de klant over de periode juni 2016 - juni 2017 worden in juni 2017 separaat aan de raad verantwoord. In 2016 is 0,23 mln meer gerealiseerd van de begrote taakstelling voor 2016. Dit is vooral te danken aan een hogere uitstroom dan voorzien. Deze uitstroom kon door het lean aanpakken van werkprocessen worden opgevangen. Voor 2017 en verder resteert een bedrag van 0,08 mln.

In de zomer van 2016 zijn onderzoeken uitgevoerd naar het geluk van onze inwoners en medewerkers. Beide groepen scoorden een 7,8 op hoe tevreden zij met hun leven zijn. Uit de

gegevens uit deze onderzoeken leren we hoe wij als gemeentelijke overheid en werkgever hierop een positieve invloed uit kunnen oefenen. In 2018 herhalen we deze metingen.

In 2016 hebben we onder andere gewerkt aan deze speerpunten:

- Het verbeteren van de dienstverlening en informatievoorziening door het optimaliseren van processen en het ontsluiten van digitale informatie.

Doelstelling 1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd

7.1.1 De informatievoorziening is toegankelijker en duidelijker en de dienstverlening is toegankelijker en sneller

Onze verantwoording is:

In 2016 hebben we een vraaggerichte website gelanceerd en is de dienstverlening op afspraak.

In september is de verbouwing van het gemeentehuis aan de Laan gestart (gereed februari 2017). De dienstverlening is tijdelijk verhuisd naar Tuitjenhorn. De dienstverlening heeft hiervan geen hinder ondervonden.

Met deze verhuizing hebben we het werken of afspraak ingevoerd voor de balieproducten van Frontoffice. Voor veel van deze producten kunnen onze inwoners zelf een afspraak maken. Er is geen sprake meer van volle wachtruimten. Er is meer rust in de publiekshal en klanten komen nu geleidelijk binnen. Dit wordt door onze inwoners gewaardeerd. Voor andere diensten, onder andere voor de cliënten van het Sociaal Domein, willen we werken op afspraak invoeren nadat alles op de Laan gevestigd is.

Voor het invoeren van het laten bezorgen van reisdocumenten is in 2016 een convenant met het ministerie afgesloten. Ook zijn daarvoor afspraken met een bezorgpartij gemaakt. De verwachting is dat we in het voorjaar 2017 de eerste reisdocumenten kunnen bezorgen.

In 2016 hebben we de elektronische dienstverlening voor cliënten van het sociaal domein verder geoptimaliseerd en kunnen onze inwoners meer digitaal aanvragen. Ook de verdere afhandeling zal meer digitaal plaatsvinden. Deze optimalisering van de (elektronische) dienstverlening zit in projecten die meerjarig lopen.

Medio 2016 is de vraaggerichte website gelanceerd. Informatie waarop niet is gezocht, is verwijderd. Verder zijn er vraag-antwoord-combinaties gemaakt, waarbij antwoord wordt gegeven op veel gestelde vragen. Hiervoor zijn bijna alle producten herschreven in begrijpelijke lezersgerichte taal. Veel zaken kunnen vanuit huis op een gemakkelijke manier worden geregeld.

In 2016 is daarnaast begonnen met de training 'Schrijven voor de lezer' voor onze medewerkers. Hiermee maken we onze communicatie toegankelijk voor onze inwoners.

Gelijktijdig met de lancering van de website is Whatsapp in gebruik genomen. Inwoners kunnen op een laagdrempelige manier eenvoudige vragen stellen aan de gemeente. Deze vragen worden binnen een uur beantwoord.

Sociale media, zoals Facebook en Twitter, worden intensiever gebruikt om informatie massaal te verspreiden. Het bereik van met name Facebook is vele malen groter dan het plaatsen van nieuws op de website. In 2016 is het aantal volgers met 70% toegenomen naar 1583 volgers. Het bereik van een link, foto of video ligt tussen de 2800 en 5000 personen.

Voor onder andere deze (digitale)ontwikkelingen vinden er al pilots plaats met hulp door vrijwilligers in enkele dorpshuizen. Dit project loopt tot 2018.

Indicator 2016:

- Uit de rapportage van Waarstaatjegemeente.nl blijkt dat de gemiddelde inwoner de informatie-voorziening en de snelheid en toegankelijkheid van de dienstverlening waardeert als goed (een 8).

In 2016 heeft het onderzoek Waarstaatjegemeente.nl plaats gevonden. De inwoner waardeert de dienstverlening met een 7,8 (gelijk aan meting 2014).

- Uit de rapportage van Bewijs van Goede Dienst blijkt dat de actualiteit van de informatie 90% bedraagt. Wij willen dit uiterlijk in 2018 hebben bereikt.

De waardering voor de informatievoorziening is 6,8 (gelijk aan de meting in 2014)

Bewijs van Goede Dienst wordt in 2017 weer gemeten.

Totale lasten van resultaat BB1.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Dienstverlening	47	79	77
BB1.1 De informatievoorziening is toegankelijker en duidelijker en de dienstverlening is toegankelijker en sneller	47	79	77

Totale baten van resultaat BB1.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Dienstverlening		207	
BB1.1 De informatievoorziening is toegankelijker en duidelijker en de dienstverlening is toegankelijker en sneller	0	207	0

Resultaat 7.1.2 Het aantal regels en de regeldruk voor inwoners en bedrijven is verminderd

Wij hebben dit gedaan door:

86% van de regels is regelarm.

Uit de checklist minder regels blijkt dat 86% van de onderzochte regels al regelarm is. Dat was in 2014 nog 31%, een verbetering waar we trots op zijn.

De dereguleringsaanpak stemmen we af op het Project Procesoptimalisatie (net als deregulering onderdeel van het programma 'Bewegen naar de klant'). Bij de processen waarin gemeentelijke regels een rol spelen, gaan we bekijken of en zo ja welke regels afgeschaft/vereenvoudigd kunnen worden.

In 2016 namen we vier processen onder de loep:

- 1: voorzieningen onderwijshuisvesting
- 2: proces Poort (aanvragen levensonderhoud)
- 3: leerlingenvervoer
- 4: ontwikkelen van beleid

Binnen de processen 1-3 zijn geen gemeentelijke regels aangetroffen die afgeschaft of vereenvoudigd kunnen worden.

Wat betreft proces 4: een ambtelijke werkgroep is begonnen aan het opstellen van een 'denkwijzer'. Aan de hand hier van kunnen we beoordelen wanneer er wel of niet beleid moet worden ontwikkeld. Uitgangspunt hierbij is: geen beleid tenzij... Dit vanuit de gedachte dat er een echte noodzaak moet bestaan om beleid te ontwikkelen. De zogenaamde 'risico-regelreflex' (als er iets misgaat, worden meteen nieuwe regels bedacht) willen we zoveel mogelijk vermijden. De denkwijzer moet gaan helpen te bepalen of er wel of geen beleid op iets gemaakt moet worden. In 2017 ontwikkelen we de denkwijzer verder en bespreken het met afdelingshoofden, college en raad.

Er is in februari 2016 een gedereguleerde APV vastgesteld. Overbodige regels zijn geschrapt.

Er is in februari 2016 een gedereguleerde welstandsnota ('Reisgids voor ruimtelijke kwaliteit') vastgesteld. Het nieuwe beleid is eenvoudiger, eenduidiger en biedt de mogelijkheid van welstandstoetsing door ambtenaren in plaats van de welstandscommissie.

In november 2016 zijn de regels voor gemeentelijke monumenten eenvoudiger gemaakt. Voor verbouwingen van monumenten is voortaan minder vaak een vergunning nodig.

In 2016 is de gemeentelijke website bij regelgeving geoptimaliseerd en geactualiseerd. De website is nu veel efficiënter en toegankelijker.

Indicator 2016:

- Wij hebben dit resultaat behaald als uit de rapportage van Bewijs van Goede Dienst blijkt dat:
 - 75% van alle producten 'regelarm' is (op basis van de Checklist minder regels);
 - 85% van de aanvragen (steekproef) bij eerste indiening in behandeling kan worden genomen;
 - 90% van de informatie (steekproef) op de gemeentelijke website actueel is.

Wij willen dit uiterlijk in 2018 hebben bereikt.

Bewijs van Goede Dienst.

Bij de start van dit project scoorde de gemeente in de meting 'Bewijs van Goede Dienst' een onvoldoende op het onderdeel 'Checklist minder regels'. De minimumnorm is dat 75% van de onderzochte onderwerpen regelarm is, de score was 31%. Medio 2016 is er op dit onderdeel een tussenmeting verricht. Daaruit bleek dat inmiddels 86% van de onderwerpen regelarm is.

In 2017 wordt een volledige meting 'Bewijs van Goede Dienst' uitgevoerd.

Totale lasten van resultaat BB1.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Regeldruk			
BB1.2 Het aantal regels en de regeldruk voor inwoners en bedrijven is verminderd	0	0	0

Totale baten van resultaat BB1.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Regeldruk			
BB1.2 Het aantal regels en de regeldruk voor inwoners en bedrijven is verminderd	0	0	0

7.1.3 De gemeente ondersteunt initiatieven van burgers en bedrijven (overheidsparticipatie)

De gemeente gaat een faciliterende en verbindende rol spelen bij initiatieven die in de samenleving ontstaan. Burger- en overheidsparticipatie (B&O participatie) berust op de volgende drie pijlers:

- Proces: belemmerende factoren binnen een proces zoveel mogelijk wegnemen zodat inwoners hun initiatief kunnen realiseren.
- Houding en gedrag: welke houding en gedrag zijn nodig bij bestuur en organisatie om B&O participatie mogelijk te maken?
- Inwoners in positie brengen: wat hebben inwoners nodig om een idee zelf te realiseren en hoe laten we inwoners vroegtijdig participeren in gemeentelijke vraagstukken?

Vanuit deze drie pijlers willen we B&O participatie het komend jaar aanpakken, zodat de organisatie in staat is om te kijken door de bril van burger- en overheidsparticipatie naar eigen vraagstukken en initiatieven van inwoners.

Doel is uiteindelijk:

- B&O participatie te stimuleren.
- Als organisatie meer ontvankelijk zijn voor initiatieven.
- Meer gemeentelijke doelen realiseren met minder financiële middelen.
- De krachten bundelen, van initiatiefnemers onderling en tussen initiatiefnemers en professionele organisaties.
- Feedback krijgen op ons eigen optreden in B&O participatie.

Wij hebben dit gedaan door:

- 1. Aansluiten bij het programma Bewegen naar de klant, waarmee gemeentelijke processen worden geoptimaliseerd om burgerinitiatieven mogelijk te maken.**
- 2. Aansluiten bij het project Klantgericht werken, onderdeel houding en gedrag. We willen collega's bewust maken van de gewenste houding en gedrag om participatie mogelijk te maken.**
- 3. Vanuit de pijler 'Inwoner in positie' ondernemen we de volgende activiteiten:**
 - een supportgroep inrichten die collega's ondersteunen bij B&O participatie;
 - ervaringen bij initiatiefnemers ophalen;
 - digitale toolkit voor de organisatie uitbreiden;
 - inwoners via sociale media informeren over wat gemeente doet bij B&O participatie

Pijler 'Inwoners in positie brengen'

B&O participatie vraagt van de collega's en bestuur dat zij op een andere wijze kijken naar burgerinitiatieven en gemeentelijke vraagstukken. Met inwoners zoeken we naar de mogelijkheden om een initiatief te realiseren. Ook zoeken we naar andere vormen van participatie om inwoners al in een vroegtijdig stadium, nog voordat een letter op papier staat, hun mening te laten geven.

- De Supportgroep, opgericht met enthousiaste collega's uit de organisatie, hebben collega's ondersteund bij B&O participatie in hun werk. Werden in 2015 nog vooral initiatieven en vraagstukken uit de afdeling Openbaar Gebied ondersteund, in 2016 was

het scala aan onderwerpen veel gevarieerder en breder en raakten ze ook de afdelingen Ruimte en Samenleving.

- We zijn in gesprek gegaan met acht initiatiefnemers om feedback op te halen. Mooie gesprekken zijn gevoerd met bevolgen initiatiefnemers en wij hebben zinvolle tips opgehaald.
- We zijn gestart met een pilot participatietraject in Tuitjenhorn en Dirkshorn rondom het thema Leefbaarheid. Door middel van games, enquêtes en het voeren van gesprekken halen we in de dorpen op wat zij belangrijk vinden als het gaat om de leefbaarheid. Dit traject resulteert uiteindelijk in twee dorpsagenda's. Geïnspireerd op de dorpsagenda gaan inwoners hun eigen ideeën realiseren met ondersteuning van de gemeente. Het gehele traject wordt in het eerste kwartaal 2017 in principe afgerond. In 'principe', immers als de dorpen vele mooie ideeën hebben, wordt het traject voortgezet.
- Om de inwoners te informeren over de mogelijkheid om initiatieven op te pakken met ondersteuning van de gemeente, zijn verschillende persberichten en filmpjes geplaatst.
- Het Crowdfundingsplatform 'www.Hetluktons.nl' is aangeboden aan initiatiefnemers. Hiermee kan geld ingezameld worden voor ideeën en initiatieven. Hiermee hoeft een droom geen droom te blijven.
- Het aantal deelnemers van het digitale inwonerspanel is met 200% gestegen naar 3.000 leden. We hebben de leden vier keer gevraagd naar hun mening over verschillende onderwerpen.

Dit zijn een paar acties die we in 2016 hebben ondernomen om B&O participatie in- en extern meer op de kaart te krijgen. Voor uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de 'Voortgangsrapportage juni 2016 – juni 2017 Bewegen naar de Klant' die in juli 2017 in de raad wordt behandeld.

Financiële ondersteuning van initiatieven

Voor 2016 is het bedrag van € 45.000 voor B&O participatie besteed als eenmalige bijdrage aan bijzondere initiatieven van inwoners. Zoals het initiatief in Burgerbrug om de Old Skoel een lokale maatschappelijke ontmoetingsfunctie te geven. En het participatiebudget in Dirkshorn en Tuitjenhorn. Het project Bomen in de buurt. Het voetpad bij de Molen 't Zand. En Crowdfunding 'Het lukt ons'. Aan al deze initiatieven hebben we een bijdrage betaald. Minimaal de helft van de kosten is door zelfwerkzaamheid of het verwerven van andere donaties door de initiatiefnemers zelf gedekt.

Onze verantwoording is:

a. Eind 2015 worden de resultaten opgehaald door de supportgroep geëvalueerd.

Op 10 mei 2016 heeft de raad de doelstellingen van B&O participatie in Schagen vastgesteld samen met enkele handvatten voor burgerinitiatieven. Uitgangspunt is dat elk initiatief van inwoners welkom is, de mate waarin de gemeente faciliteert is afhankelijk van de volgende vastgestelde handvatten.

- a. initiatief is leidend;
- b. er is aandacht voor de beschikbaarheid van mens, middelen en cofinanciering;
- c. er is aandacht voor maatschappelijke betrokkenheid en draagvlak;
- d. Initiatief is in lijn met wet en gemeentelijke regelgeving, waarbinnen de grenzen kunnen en mogen worden opgezocht;
- e. initiatief heeft een incidentele bijdrage nodig.

b. Daarna doen we een voorstel voor vervolgstappen.

Het raadsbesluit vormde de basis voor de vervolgstappen die in 2016 zijn genomen om B&O participatie verder uit te rollen.

Indicator 2016:

- Uit de rapportage van Waarstaatjegemeente.nl blijkt dat de gemiddelde inwoner zijn tevredenheid als wijkbewoner met een ruim voldoende (7) waardeert. Wij willen dit uiterlijk in 2018 hebben bereikt.

Uit de rapportage 'Waarstaatjegemeente.nl 2016' blijkt dat de gemiddelde inwoner van Schagen tevreden is als wijkbewoner en dit met een ruime voldoende, een 7,1 waardeert. In de begroting 2017 zijn aanvullende indicatoren opgenomen.

Totale lasten van resultaat BB1.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Burger & overheidsparticipatie	39	45	51
BB1.3 De gemeente ondersteunt initiatieven die burgers en bedrijven nemen (overheidsparticipatie)	39	45	51

Totale baten van resultaat BB1.3 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Burger & overheidsparticipatie			
BB1.3 De gemeente ondersteunt initiatieven die burgers en bedrijven nemen (overheidsparticipatie)	0	0	0

Doelstelling 2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs

7.2.1 In 2018 zijn alle processen lean en onze medewerkers hebben een klantgerichte houding en vertonen zij klantgericht gedrag

Wij voeren het programma Bewegen naar de klant uit: we maken de processen lean, investeren in een klantgerichte houding en klantgericht gedrag van medewerkers en besparen daarmee structureel op de bedrijfsvoering.

Wij hebben dit gedaan door:

Er zijn 20 processen verbeterd, Lean leiderschap is ontwikkeld en medewerkers besteden elke dag een uur aan verbeteren.

Door het lean maken van de processen hebben we de volgende verbeteringen gerealiseerd:

- de begroting in één week
- digitaliseren van het bestuurlijke besluitvormingsproces
- digitaliseren van het postproces voor het sociaal domein
- basisprocessen vastgoed zijn op orde
- gezamenlijk met schoolbesturen opstellen van aanvragen voor huisvestingsvoorzieningen en beoordeling in één dag
- doorlooptijd werving en selectieproces van 59 naar 7 dagen
- beperking van de kwetsbaarheid van het proces Koninklijke Onderscheidingen

Om te zorgen voor een méér klantgerichte houding en klantgericht gedrag bij medewerkers hebben we:

- een samenwerkingsdag en een opleidingsweek georganiseerd.
- bij de inrichting van de publiekshal van het verbouwde gemeentehuis de klantbeleving als uitgangspunt genomen.

Daarnaast werken we op afspraak. Dat helpt om de wachttijd aan het loket te verkorten en onze aandacht volledig te kunnen richten op de klant.

Uit het oordeel van onze inwoners over de wachttijd aan het loket blijkt deze verbetering ook: in 2016 is dit een 8,3 terwijl dit in 2014 dit nog 7,8 was (Waarstaatjegemeente.nl).

Per 31 december 2016 hebben we € 1.393.000 structureel bespaard op de bedrijfsvoering. Hiermee liggen we op schema om de taakstellende bezuiniging van € 1,5 miljoen in 2018 te halen.

Voor een verdere toelichting op de voortgang en de resultaten van Lean en Klantgerichtheid verwijzen we u naar de voortgangsrapportage Bewegen naar de klant 2016-2017, die op 4 juli 2017 in de gemeenteraad aan de orde komt.

Totale lasten van resultaat BB2.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
e Huisvesting	1.467	1.140	1.128
m Accountant- en overige advieskosten	163	144	144
f Organisatiekosten	3.031	4.545	2.989
d Personeelslasten	25.467	26.262	25.814
a Rente	1.990	1.857	1.862
k Stelposten	5.105	5.226	5.845
h Reserves	18.139	8.403	8.882
g Automatisering	2.260	2.478	2.682
b Afschrijvingen	821	2.147	1.451
l Dividend/provisie			6
c Personeel van Derden	1.427	2.332	2.112
i Algemene uitkering			
j Onvoorzien		2	
BB2.1 In 2018 zijn alle processen lean en onze medewerkers hebben een klantgerichte houding en een klantgericht gedrag	59.871	54.536	52.914

Totale baten van resultaat BB2.1 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
e Huisvesting		126	128
m Accountant- en overige advieskosten	3		3
f Organisatiekosten	2.643	2.928	2.958
d Personeelslasten	338	342	663
a Rente	30	34	27
k Stelposten	325	241	567
h Reserves	21.049	21.028	19.956
g Automatisering	45	9	39
b Afschrijvingen			
l Dividend/provisie	5.673	406	409
c Personeel van Derden			
i Algemene uitkering	58.023	60.554	60.629
j Onvoorzien			
BB2.1 In 2018 zijn alle processen lean en onze medewerkers hebben een klantgerichte houding en een klantgericht gedrag	88.129	85.667	85.379

Resultaat 7.2.2 Leges zijn kostendekkend en acceptabel. De overige heffingen worden volledig benut en zijn redelijk

Al onze legestarieven hebben we onderbouwd met de kosten die we er voor maken en dit vervolgens vertaald naar een tarief. De rapportage die hiervan jaarlijks maken, is meegezonden met het raadsvoorstel over de belastingverordeningen.

Op de legesnota's die we verzonden hebben stond duidelijk waar de leges betrekking op heeft, met een verwijzing naar de legesverordening. Hier blijven we alert op en als het nog duidelijker kan, doen we dat.

Indicator 2016:

De verhouding tussen de hoogte van de gemeentelijke belastingen en het voorzieningenniveau is gemeten met de vraag: Krijg ik voldoende terug voor mijn belastinggeld. In de begroting is hiervoor een streefwaarde vastgesteld van een 8.

In het voorjaar van 2014 was de score een 6,0. Eind 2016 is deze een 5,9. Een verklaring kan de extra ozb-stijging van 2016 zijn. Andere tarieven die in 2016 gestegen zijn, zijn de afvalstoffenheffing met € 20 per huishouden en de begraafrechten.

Het oordeel van de inwoner over de prijs van de dienstverlening, wordt gemeten met de vraag: oordeel bezoeker over de prijs van de dienstverlening. In de begroting is hiervoor een streefwaarde vastgesteld van een 7.

In het voorjaar van 2014 was de score een 7,8. In het najaar van 2016 is deze gedaald naar een 6,4. Bezoekers hebben voornamelijk te maken met legestarieven. De leges van o.a. paspoorten en id-kaarten zijn in 2016 gestegen.

Voor deze twee onderdelen is het streefcijfer niet gehaald.

Totale lasten van resultaat BB2.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Begraven	122	185	232
g OZB	1.212	1.139	1.208
c Markten	10	15	10
d Afval	4.024	4.242	4.436
e Riool	2.141	2.126	2.226
j Overige kosten aanslagen	109	130	138
h Forensen-/ toeristenbelasting			9
b Burgerzaken	382	407	412
i Precario	4		9
f Wabo			
BB2.2 Leges zijn kostendekkend en acceptabel. De overige heffingen worden volledig benut en zijn redelijk.	8.003	8.243	8.681

Totale baten van resultaat BB2.2 verdeeld per cluster

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
a Begraven	268	285	335
g OZB	8.639	9.652	9.639
c Markten	46	44	45
d Afval	5.054	5.755	6.039
e Riool	3.823	3.813	3.858
j Overige kosten aanslagen	60	120	154
h Forensen-/ toeristenbelasting	2.088	2.265	2.263
b Burgerzaken	773	842	858
i Precario	1.307	2.494	2.176
f Wabo	1.273	1.200	1.376
BB2.2 Leges zijn kostendekkend en acceptabel. De overige heffingen worden volledig benut en zijn redelijk.	23.330	26.470	26.743

Wat heeft het gekost?

Totaal Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
Lasten	57.319	64.522	61.722	2.800
Baten	100.782	113.970	112.122	1.848
Saldo	-43.463	-49.448	-50.400	952 V

Totale lasten per doelstelling per resultaat

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
BB1.1 De informatievoorziening is toegankelijker en duidelijker en de dienstverlening is toegankelijker en sneller	79	79	77	1
BB1.2 Het aantal regels en de regedruk voor inwoners en bedrijven is verminderd	0	0	0	0
BB1.3 De gemeente ondersteunt initiatieven die burgers en bedrijven nemen (overheidsparticipatie)	45	45	51	-6
TBB 1 Taakstelling doelstelling BB1	25	25	0	25
1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd	149	149	128	21
BB2.1 In 2018 zijn alle processen lean en onze medewerkers hebben een klantgerichte houding en een klantgericht gedrag	48.513	54.536	52.914	1.622
BB2.2 Leges zijn kostendekkend en acceptabel. De overige heffingen worden volledig benut en zijn redelijk.	7.580	8.243	8.681	-437
TBB 2 Taakstelling doelstelling BB2	1.077	1.594	0	1.594
2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs	57.170	64.374	61.594	2.780
Totaal Lasten Domein burger en bestuur	57.319	64.522	61.722	2.800 V

Toelichting verschillen Lasten

BB2.1

Het tempo voor het doen van investeringen heeft in de werkelijkheid een andere dynamiek dan waar in de begroting mee wordt gerekend. Hierdoor zijn er binnen dit resultaat lagere lasten voor 2,1 miljoen (V). Echter staan hier ook lagere onttrekkingen aan reserves tegenover welke over de verschillende resultaten zijn verspreid. (zie de baten) Dit effect is per saldo nihil. Diverse activa dat nog wel op balans stond is afgeboekt (476 N)

BB2.2

Er wordt meer gedoteerd in de Reserve afval 179 (N), in de Reserve riool 26 (N) en de voorziening Begraafplaatsen 37 (N).

De bijdrage wegenheffing Hoogheemraadschap is hoger 69 (N).

Meer kosten inzameling oud papier, kleding (243 N), hier staat een hogere vergoeding tegenover. Zie de baten.

De taakstelling wordt apart toegelicht in het overzicht taakstelling.

Totale baten per doelstelling per resultaat

Bedragen x € 1.000,-

Omschrijving	Primaire Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Rekening 2016	Vershil
BB1.1 De informatievoorziening is toegankelijker en duidelijker en de dienstverlening is toegankelijker en sneller	0	207	0	207
BB1.2 Het aantal regels en de regeldruk voor inwoners en bedrijven is verminderd	0	0	0	0
BB1.3 De gemeente ondersteunt initiatieven die burgers en bedrijven nemen (overheidsparticipatie)	0	0	0	0
TBB 1 Taakstelling doelstelling BB1	0	0	0	0
1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd		207		207
BB2.1 In 2018 zijn alle processen lean en onze medewerkers hebben een klantgerichte houding en een klantgericht gedrag	74.573	85.667	85.379	288
BB2.2 Leges zijn kostendekkend en acceptabel. De overige heffingen worden volledig benut en zijn redelijk.	24.535	26.470	26.743	-272
TBB 2 Taakstelling doelstelling BB2	1.674	1.626	0	1.626
2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs	100.782	113.763	112.122	1.641
Totaal Baten Domein burger en bestuur	100.782	113.970	112.122	1.848 N

Toelichting verschillen Baten

BB1.1

Er heeft geen onttrekking plaatsgevonden uit de reserve NUP 207 (N)

BB2.1

Er heeft geen onttrekking plaatsgevonden vanuit de Algemene reserve voor de dekking van kosten Individueel Keuze Budget 650 (N).

Vrijval voorziening ISD 223 (V).

Hogere baten door meer incidentele verkoop gemeentelijk activa 158 (V) (bedrijfsvoertuigen).

De taakstelling wordt apart toegelicht in het overzicht taakstelling.

8 Paragraaf financiën

Algemeen

Financieel beleid

Het financieel beleid van de gemeente Schagen kenmerkt zich door zuiver begroten en duidelijkheid. Onder 'zuiver begroten' verstaan we dat alle noodzakelijke lasten structureel zijn verwerkt in een sluitende begroting en dat we geen lasten doorschuiven naar de toekomst. Met andere woorden: we belasten de toekomst niet met de ambities van nu.

De uitgangspunten van zuiver begroten zijn:

- Tekorten vangen we op door te bezuinigen of met een stijging van de inkomsten.
- Bij een noodzakelijke stijging van de inkomsten zoeken we die binnen alle inkomsten bronnen van de gemeente, behalve de ozb. De ozb-mogelijkheid wordt alleen benut wanneer er geen reële alternatieven zijn.
- De reservepositie en het weerstandsvermogen zijn in balans met de risico's.
- De organisatie is in balans voor wat betreft taken, kwaliteit en capaciteit.
- De begroting is sluitend.
- Er zijn geen open-eind-projectfinancieringen.

Onder duidelijkheid verstaan we financiële documenten die goed leesbaar zijn en de juiste informatie bevatten.

Algemeen

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de domeinen. Deze omvat de financiering van beleid en uitzetten van middelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering hiervan vereist snelle beslissingen in een complexere geld- en kapitaalmarkt. Aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn budgettaire gevolgen verbonden. Deze zijn onder meer afhankelijk van het risicoprofiel. Het verstrekken van leningen aan derden of garanderen daarvan vallen hier niet onder; deze activiteiten vallen onder het desbetreffende programma. Het beleid voor de treasuryfunctie wordt vastgelegd in een Treasurystatuut.

De treasuryfunctie is gebaseerd op de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). Op deze wet is ook volgende regelgeving gebaseerd:

- De Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Hierin staat bijvoorbeeld dat decentrale overheden alleen geld mogen uitzetten bij een instelling die financieel gezond is.
- Het Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden. Hierin staan voorwaarden voorgemeenten die geld willen lenen.
- De Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo). Hierin staan derentepercentages voor de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze percentages geven aan hoeveel gemeenten mogen lenen.

In deze paragraaf komen achtereenvolgens deze onderwerpen aan de orde:

- Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF) en verplicht schatkistbankieren;
- Gemeentelijk beleid;
- Financieringsstructuur;
- Renteontwikkeling;
- Risicobeheer;
- Renterisiconorm;

- Kredietrisico;
- Kasgeldlimiet.

Wet houdbare overheidsfinanciën (wet HOF) en wet verplicht schatkistbankieren

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en staatsschuld vormen de basis van de wet hof. Met de wet Hof gaat per jaar een macroplafond gelden voor het EMU-tekort van alle gemeenten samen. De hoogte van het macroplafond dat met de wet HOF geldt, wordt na bestuurlijk overleg door de minister van Financiën vastgesteld. Voor 2013 tot en met 2015 is de begrenzing aan het jaarlijks EMU-tekort van de gemeenten, provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 0,5% van het bruto binnenland product (bbp). Om de decentrale overheden iets meer ruimte te bieden, is de daadwerkelijke norm voor het maximale tekort iets ruimer gesteld dan de ambitie. De tekortnorm is voor de jaren 2014 en 2015 gesteld op maximaal 0,5 procent bbp conform de huidige norm. Voor 2016 en 2017 is voorgesteld de tekortnorm respectievelijk 0,4 procent bbp en 0,3 procent bbp. Er is geen gezamenlijk besluit genomen over de EMU-tekortruimte in 2017.

De EMU-saldi voor 2015 t/m 2016 worden als volgt berekend:	2015 Rekening	2016 Begroting	2016 Rekening
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan/onttrekking uit reserves	-540	-3.613	1.414
Mutaties die het EMU-tekort verkleinen:			
afschrijvingen ten laste van de exploitatie	13.946	6.075	7.147
Mutaties die het EMU-tekort vergroten:			
Investerings in materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	14.511	6.972	7.257
Totaal plus	13.406	2.462	8.561
Totaal min	14.511	6.972	7.257
EMU-saldi gemeente Schagen	-1.105	-4.510	1.304

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid op het gebied van aantrekken en uitzetten van geld is vastgelegd in het Treasurystatuut. In dit statuut is opgenomen dat de raad gekozen heeft om uit te gaan van een laag risicoprofiel. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Het uitzetten van gelden vindt plaats bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) of andere financiële instellingen met ten minste een AA-rating.
- Gelden aantrekken gebeurt in beginsel bij de laagste aanbieder, tenzij contractueel anders is afgesproken.
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Financieringsstructuur

De gemeente Schagen heeft middelen nodig voor de financiering van vaste activa, de bouwgrondexploitatie en de lopende transacties (uitgaven min ontvangsten). De financieringsmiddelen bestaan uit de eigen reserves en voorzieningen, langlopende leningen, kortlopende leningen, debetsaldi in rekening-courant en crediteuren. Een deel van deze investeringen komen ten laste van reserves en voorzieningen, waardoor deze als financieringsbron afnemen.

Renteontwikkeling

Financiering via kortlopende geldleningen is veel goedkoper dan via langlopende geldleningen. Daarom trekken we pas een langlopende geldlening aan als de kasgeldlimiet over langere periode overschreden dreigt te worden.

In 2016 is de rente inmiddels gedaald tot onder het gemiddelde niveau van 2015. Het is de verwachting dat de rente in 2017 op een laag niveau zal blijven maar, als gevolg van de stijgende inflatie en het doorzetten van het economisch herstel, gedurende 2017 zal gaan stijgen

Om een te risicovolle financieringspositie te voorkomen, zijn wettelijk normen vastgelegd, uitgedrukt in de kasgeldlimiet en de risiconorm.

De toekomstige ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn over het algemeen moeilijk in te schatten. De rentetarieven voor de lange termijn zullen onder invloed van het gematigde economisch herstel naar verwachting wat gaan oplopen. De prognose in september 2016 voor een langlopende (25 jarige staatslening) is 1,10 % terwijl de prognose voor kort geld (3 maanden) is -0,32% (negatieve rente). De verwachting is dat de korte rente laag zal blijven.

Het beleid is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden omdat de rente op de kortlopende middelen in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Gezien de rentevisie, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de rente op de middellange termijn op een historisch laag niveau zal blijven, kan voorlopig aan deze strategie worden vastgehouden. Zodra de rentevisie wijzigt en uitgaat van een stijgende rente op korte termijn, kan de overweging gemaakt worden om een deel de financieringsbehoefte af te dekken met langlopende leningen.

Risicobeheer

Het belangrijkste onderdeel van het treasurybeheer in onze organisatie is het risicobeheer. Het risicobeheer omvat alle activiteiten die zich richten op het beheersen van financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Onze gemeente loopt geen koersrisico omdat ons effectenbezit niet een speculatief karakter heeft en de aandelen gewaardeerd zijn tegen historische aanschafprijs.

Renterisiconorm

In de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is het sturingsinstrument van de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze norm biedt een kader voor de spreiding van de looptijden van langlopende geldleningen. Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de gemeente. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het

rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. Aanpassingen van rentepercentages doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening. Herfinanciering houdt in dat een vervangende lening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichting van een bestaande lening te voldoen. Renteherziening doet zich voor wanneer de geldgever het rentepercentage van een lening gedurende de looptijd herziet. Spreiding voorkomt dat we in enig jaar een relatief groot deel van het vreemd vermogen moeten herfinancieren, of dat renteaanpassing plaatsvindt in een periode waarin de rente relatief hoog is. De renterisiconorm zorgt er uiteindelijk voor dat de rentestijgingen vertraagd doorwerken op de rentelasten in enig jaar. Hieronder volgt een berekening van de renterisiconorm.

Bedragen x euro 1.000,-

Berekening renterisiconorm en risico	Begroting 2016	Rekening 2015	Rekening 2016
1a Renteherziening op vaste schuld o/g			
1b Renteherziening op vaste schuld u/g			
2 Netto renteherziening op vaste schuld (a-b)			
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld			
3b Nieuwe verstrekte lange leningen			
4 Netto aangetrokken vaste schuld (a-b)	-	-	-
5 Betaalde aflossingen	9.415	3.705	3.705
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)			
7 Rente risico op vaste schuld (2+6)	-	-	-

Rente risiconorm	Begroting 2016	Rekening 2015	Rekening 2016
8 Begrotings-rekeningtotaal	131.834	137.009	137.882
9 Bij ministeriële regeling vastgesteld %	20%	20%	20%
10 Renterisiconorm	26.367	27.402	27.576

Toets rente risiconorm	Begroting 2016	Rekening 2015	Rekening 2016
10 Renterisiconorm	26.367	27.402	27.576
7 Renterisico op vaste schuld	-	-	-
11 Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10-7)	26.367	27.402	27.576

Bij punt 7 is het feitelijk renterisico op de vaste schuld weergegeven. Doordat we uitsluitend leningen zijn aangegaan met een vast rentepercentage gedurende de gehele looptijd, is er geen sprake van renteherziening op vaste schuld. Dit kunnen we vervolgens toetsen aan punt 10 (de renterisiconorm). Volgens dit schema blijven we onder de risiconorm.

Kredietrisico

Bij het bepalen van kredietrisico's maken we een onderscheid tussen risico's die wij als gemeente lopen omdat wij geldleningen verstrekken of hebben verstrekt aan andere partijen, en risico's die wij als gemeente lopen omdat wij gemeentegaranties (borgstelling) hebben afgegeven. Bij deze borgstellingen verwachten we voornamelijk geen risico's.

(bedragen x

euro 1.000,-)

Verstreekte leningen	2015	2016
Welzijnsector	774	729
Woningbouw	9.611	
Duurzaamheidsleningen	1.869	919
Startersleningen	919	1.869
Hypotheek*	620	598
Deelnemingen	326	326
Totaal	14.119	4.441

*We verstrekken al geruime tijd geen nieuwe hypotheek meer

Kasgeldlimiet

In de volgende tabel toetsen we de omvang van de kasgeldlimiet aan de wettelijke norm uit de Wet Fido. De gegevens voor de begroting baseren we op de wettelijke gemiddelde omvang van de vlottende schuld en vlottende middelen aan het begin van het boekjaar. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van de jaarbegroting en geldt voor het hele jaar. De kortlopende schuld mag niet verder oplopen dan 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming. Dit houdt in dat de kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2017 8,5% van € 115 miljoen, dus € 9,8 miljoen bedraagt. De gemeente mag dus korte termijnfinanciering aantrekken tot dit bedrag.

Bedragen x euro 1.000,-

Berekening kasgeldlimiet	Begroting 2016	Rekening 2015	Rekening 2016
1) Toegestane kasgeldlimiet			
<i>begrotings- rekeningtotaal</i>	131.834	137.009	137.882
<i>kasgeldlimiet in procenten</i>	8,50%	8,50%	8,50%
<i>kasgeldlimiet in bedrag</i>	11.206	11.646	11.720
2) Omvang vlottende schuld			
<i>schuld in rekening courant</i>	5.000	1.126	
<i>overige geldleningen niet zijnde vast schuld</i>	4.000	7.061	5.000
<i>overige uitstaande schulden <1jaar</i>		4.775	5.883
Totaal vlottende schuld	9.000	12.962	10.883
3) Omvang vlottende middelen			
<i>contante gelden in kas</i>		1	1
<i>tegoeden in rekening-courant</i>		6	97
<i>overige uitstaande gelden < 1 jaar</i>	6.454	13.894	14.033
Totaal vlottende middelen	6.454	13.901	14.131
4) Toets kasgeldlimiet			
<i>Totaal netto vlottende schuld (2-3)</i>	2.546	-939	-3.248
<i>Toegestane kasgeldlimiet (1)</i>	11.206	11.646	11.720
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	8.660	12.585	14.968

9 Paragraaf lokale heffingen

Doelstelling

Algemeen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk. Dit is van belang voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook wordt weergegeven welk beleid de gemeente in 2016 heeft gevoerd ten aanzien van de kwijtschelding. Tenslotte is een vergelijking opgenomen uit de Coelo-atlas met betrekking tot de gemiddelde woonlasten.

De belangrijkste belastingen, rechten en leges, die in de gemeente Schagen worden geheven zijn:

a. Onroerende-zaakbelastingen

De belangrijkste inkomstenbron van de gemeente waarover het gemeentebestuur zelf zeggenschap heeft zijn de onroerende-zaakbelastingen (lees verder OZB).

Bij de berekening van de tarieven is rekening gehouden met de geraamde opbrengst in de begroting 2016, de verhoging van 9% voor het accommodatiebeleid, een compensatie van de wegenheffing en de daling van de WOZ-waarden.

De opbrengst is geraamd op € 9,65 miljoen.

De werkelijke opbrengst bedraagt € 9,64 miljoen.

b. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven van alle huishoudens als dekking in de kosten van het ophalen en afvoeren van het huishoudelijk afval. De hoogte van de afvalstoffenheffing is mede afhankelijk van het aantal leden van een huishouden. Daarnaast betalen huishoudens met een extra container een extra bedrag.

In onderstaande tabel is een overzicht van de tarieven opgenomen.

Afvalstoffenheffing	Tarief 2016
1 persoonshuishouden	218
2 en 3 persoonshuishouden	257
≥ 4 persoonshuishouden	279
extra container	136

De opbrengst is geraamd op € 4,85 miljoen.

De werkelijke opbrengst bedraagt € 4,88 miljoen.

c. Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven voor het afvoeren dan wel het lozen van afvalwater (direct of indirect) op de gemeentelijke riolering. De hoogte van de rioolheffing is afhankelijk van het aantal kubieke meters water dat wordt afgevoerd. De ontwikkeling van de tarieven hangt nauw samen met de ontwikkeling en de uitvoering van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). In 2014 is het GRP vastgesteld en is het tarief voor 2016 bepaald op € 160,-. Echter door gewijzigde inzichten zijn de

geplande investeringen uit het GRP slechts voor een deel of op andere wijze gerealiseerd. Het gevolg hiervan is dat een stijging van het tarief niet noodzakelijk was en dat deze € 150,- kon blijven.

In onderstaande tabel is een overzicht van de tarieven opgenomen.

Rioolheffing	Tarief 2016
basistarief (tot 350 m ³ afvalwater)	150
meerverbruik:	
> 350 m ³ t/m 99.750 m ³ - per eenheid van 350 m ³	150
vanaf 99.751 m ³ - per eenheid van 750 m ³	150

De opbrengst is geraamd op € 3,80 miljoen.

De werkelijke opbrengst bedraagt € 3,83 miljoen.

d. Toeristenbelasting

Het tarief per overnachting is vastgesteld op € 1,06 per persoon per nacht.

De aanslagen worden voor het overgrote deel achteraf opgelegd in april 2017. In de jaarrekening 2016 is een bedrag van € 922 duizend als opbrengst verantwoord.

e. Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt achteraf gelijktijdig met de toeristenbelasting in april 2017 opgelegd. In de jaarrekening 2016 is een bedrag van € 1,33 miljoen als opbrengst verantwoord. Tussentijds worden aanslagen opgelegd aan belastingplichtigen, die in de loop van 2016 hun recreatiewoning/caravan verkopen. Op deze wijze wordt voorkomen dat voormalige eigenaren een jaar na de verkoop van hun eigendom nog geconfronteerd worden met een belastingaanslag.

f. Lijkbezorgingsrechten

Voor het begraven en/of bijzetten van stoffelijke overschotten, voor het gebruik van de begraafplaats(en) en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met het begraven en het bijzetten, worden aanslagen lijkbezorgingsrechten opgelegd. De jaarlijkse onderhoudsrechten worden per kohier opgelegd.

De opbrengst is geraamd op € 46,3 duizend.

De werkelijke opbrengst bedraagt € 46,8 duizend.

g. Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven de voor de publieke dienst bestemde gemeentegrond.

De opbrengst is geraamd op € 2,49 miljoen.

De werkelijke opbrengst bedraagt € 2,18 miljoen.

Met ingang van 2015 wordt ook precariobelasting geheven voor het hebben van buizen, leidingen, kabels, kokers of soortgelijke voorwerpen ten behoeve van het transport of distributie van nutsvoorzieningen.

Totaal opbrengsten

Financiële verantwoording opgelegde belastingen 2016

Belastingjaren lopen over ten minste vijf begrotingsjaren. Conform de Algemene wet inzake rijksbelastingen kunnen belastingen nog drie jaar nadat de belastingschuld is ontstaan worden opgelegd. De invordering kan nog plaatsvinden vijf jaar nadat de belasting is opgelegd.

Overzicht opgelegde aanslagen 2016 in relatie tot begroting

(bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Vershil
OZB eigenaren woning	6.507	6.506	-1
OZB eigenaren niet-woning	1.941	1.934	-7
OZB gebruiker niet-woning	1.204	1.199	-5
Forensenbelasting	1.339	1.335	-4
Toeristenbelasting	926	922	-4
Lijkbezorgingsrechten	46	47	1
Precariobelasting	2.494	2.176	-318
Totaal	14.457	14.119	-338

Heffingen

(bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Vershil
Afvalstoffenheffing	4.847	4.884	37
Rioolheffing	3.800	3.825	25

De meer of minder opbrengsten uit de afvalstoffenheffing komen ten laste of gunste van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing, tenzij hiervoor onvoldoende in zit.

Overige gemeentelijke belastingen/heffingen

Leges

Op basis van de legesverordening worden verschillende rechten geheven. Voor zover mogelijk zijn de tarieven kostendekkend.

(bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Vershil
Leges	2.138	2.317	178

Kwijtschelding

Voor de inwoners van de gemeente Schagen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Een verzoek om kwijtschelding wordt getoetst aan de regelgeving zoals opgenomen in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De norm voor het verlenen van kwijtschelding is gesteld op 100% van de normbedragen voor de kosten van bestaan op basis van de Participatiewet (bijstandsnormen). Sinds een aantal jaar wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid de kwijtscheldingstoets geautomatiseerd te laten verlopen via het Inlichtingenbureau. Door deze werkwijze hoeven de kwijtscheldingsgerechtigden niet ieder jaar kwijtschelding aan te vragen. Wanneer de toetsing positief is, krijgen deze mensen automatisch kwijtschelding. Gemiddeld 66% van de kwijtschelding wordt op deze manier verleend.

Overzicht verleende kwijtschelding 2016 in relatie tot begroting

(bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Vershil
Afvalstoffenheffing	142	152	-10
Rioolheffing	92	96	-4

Lastendruk

In de Coelo-atlas wordt ieder jaar een objectieve vergelijking gemaakt van de woonlasten per gemeente. De gemeente Schagen zit landelijk gezien onder het gemiddelde met een plaats 144 op de ranglijst. Op de ranglijst wordt de gemeente met de laagste woonlasten aangegeven met nummer 1 en de hoogste met nummer 396.

Bij de berekening van het gemiddelde bedrag dat een huishouden aan gemeentelijke woonlasten betaalt, worden de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing betrokken. De gemeente Aalten is de gemeente met de laagste woonlasten (€ 539,-); de gemeente Blaricum heeft de hoogste woonlasten (€ 1.215,-). De gemiddelde woonlasten bedragen € 723,-.

De gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden in de regiogemeenten bedragen volgens de Coelo-atlas voor 2016:

Gemeente	Bedrag	Ranglijst
Schagen	716,-	144
Bergen	1.065,-	392
Den Helder	707,-	128
Hollands Kroon	772,-	247
Langedijk	792,-	282
Texel	614,-	37

10 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

- Het weerstandsvermogen is de mate waarin financiële risico's kunnen worden opgevangen zonder dat dit gevolgen heeft voor bestaand beleid. Het weerstandsvermogen is onder te verdelen in een incidenteel weerstandsvermogen voor het opvangen meer eenmalige risico's en een structureel weerstandsvermogen voor het opvangen van meerjarige risico's.

Het weerstandsvermogen kan worden uitgedrukt als de verhouding tussen:

1. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
 2. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
- In de begroting 2014 is, bij resultaat 2.3 Reservepositie en weerstandsvermogen zijn in balans met de risico's (Domein Burger en Bestuur), als streefcijfer voor 2018 voor het weerstandsvermogen 1,0 afgesproken.

Incidenteel weerstandsvermogen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit die reserves waar nog geen verplichting op rust of waarvan de besteding nog kan worden gewijzigd. Daarnaast wordt rekening gehouden met stille reserves. In de begroting 2017 wordt rekening gehouden met de stille reserve die aanwezig is op gronden en gebouwen waarover de gemeente beschikt.

Ratio incidenteel weerstandsvermogen

Op basis van de beschikbare en de benodigde incidentele weerstandscapaciteit kan het weerstandsvermogen worden bepaald. De incidentele risico's afgezet tegen de beschikbare incidentele capaciteit geeft een ratio van 1,0. (voldoende, streefwaarde is 1.0).

Totale beschikbare reserves (incl. stille reserves) die ingezet kunnen worden voor het opvangen van risico's 16.893
_____ = ratio weerstandsvermogen = 1.5
Totale incidentele risico's 11.311
(bedragen x € 1.000)

Structureel weerstandsvermogen

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. Voor de onbenutte ozb-capaciteit gaan wij uit van het verschil tussen het artikel-12-norm-tarief en het laatst vastgestelde tarief.

	art. 12 norm Rijk	2016 Schagen	verschil
OZB woningen	0,1889%	0,1421	0,0468
OZB -E niet-woningen	0,1889%	0,2035	-0,0146
OXB-G niet-woningen	0,1889%	0,1544	0,0345

Wanneer in 2016 het artikel-12-norm-tarief in Schagen was geheven, had dit een extra opbrengst opgeleverd van € 2,3miljoen. Dit is dus ruim voldoende om de structurele risico's

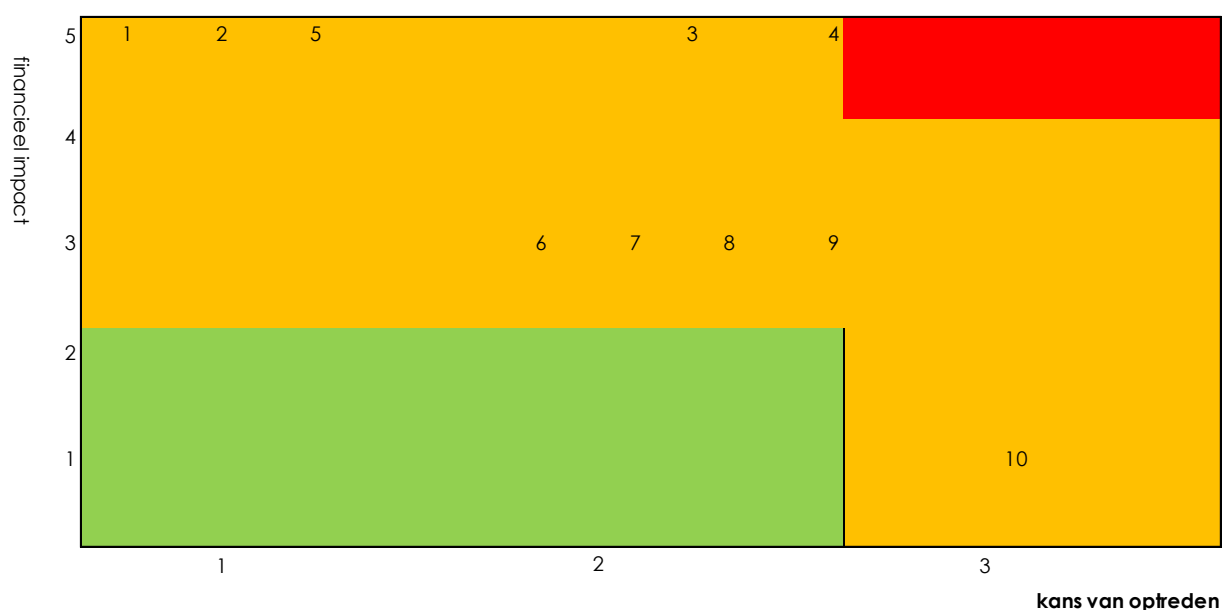
van € 1.385.000 op te vangen. Daarnaast is er nog onbenutte belastingcapaciteit in de vorm van onder andere de post voor onvoorziene uitgaven, de toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting, hondenbelasting, en de reclamebelasting. In geval van nood kan dit aangesproken worden.

Beschikbare belastingcapaciteit	2.345	
_____	_____	= 1.9
Structurele risico's	1.385	

Top 10 incidentele risico's jaarrekening 2016

NR.	Omschrijving risico	kans	impact risico in €
			x 1.000
1	Garantstellingen	1	5 3.878
2	Leningen aan derden	1	5 2.274
3	Precario op leidingen	2	5 1.650
4	Grondexploitatie lagedijk	2	5 1.425
5	Verbonden partijen	1	5 528
6	Verloop algemene uitkering	2	3 250
7	Huishoudelijke zorg 1	2	3 250
8	Personeel	2	3 235
9	Projecten in de openbare ruimte	2	3 150
10	Calamiteiten	3	3 140
	Totaal		10.780
	Overige incidentele risico's (niet opgenomen in grafiek)		531
	totaal incidentele risico's		11.311
	Structurele risico's		1.360
	totaal risico's		12.671

Schematisch

Kengetallen

Naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten zijn gemeenten verplicht om met ingang van 2016 financiële kengetallen in deze paragraaf in de begroting op te nemen. De aanleiding van het rapport was de wens om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken. Het gebruik van kengetallen is om de financiële positie van gemeenten weer te geven en te kunnen vergelijken.

Kengetallen	rekening 2015	begroting 2016	jaarrekening 2016
Netto schuldquote	43,7%	70,0%	35,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	33,7%	63,3%	31,8%
De Solvabiliteitsratio	36,4%	24,5%	40,3%
Structurele exploitatieruimte	2,3%	3,50%	2,9%
Kengetal grondexploitatie	4,9%	10,9%	6,0%
Belastingcapaciteit	93,0%	93,0%	99,0%

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de gegevens van bovenstaande tabel.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een percentage tot 100% is als voldoende aan te merken. Het percentage voor 2016 komt uit op 35,1. Bij dit kengetal geldt hoe lager hoe beter. De quote voor de begroting komt hoger uit, doordat bij de begroting nog niet duidelijk is hoe de nieuwe wensen in de begroting gefinancierd worden. In de berekening wordt uitgegaan van vreemd vermogen.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het percentage hoe beter. Een percentage van rond de 50% is voldoende. Het percentage waar wij op uitkomen is 40,3%. Dit is niet erg, zolang de exploitatie sluitend is en er dus budget is om de rente en aflossingen op vreemd vermogen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrij ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om de structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Hoe hoger dit percentage hoe beter. De gemeente Schagen komt uit op een percentage van 2,9%.

Kengetal grondexploitatie

Het financiële kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen; hoeveel woningen of m2-bedrijventerrein zijn gepland, het type en op welke plek. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de te verwachte vraag zal zijn. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit het genoemde kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden. Om vorengenoemde redenen is geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie, echter hoe lager hoe beter. De Provincie Noord-Holland beoordeelt een percentage lager dan 20% als weinig risicovol.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage van 100% wil zeggen dat we op het landelijk gemiddelde zitten. Hoe lager dit percentage, hoe beter dat is.

11 Paragraaf kapitaalgoederen

Algemeen

De oppervlakte van de gemeente bedraagt circa 187 km², waarvan ruim 19 km² water. Bijna 8 km² hiervan is gemeentelijke openbare ruimte met allerlei kapitaalgoederen.

Deze kapitaalgoederen zijn wegen, wandel- en fietspaden, groen, bomen, speelvoorzieningen, riolering, oppervlaktewater, straatmeubilair, verlichting en strand. Hun kwaliteit bepaalt de veiligheid, de leefbaarheid, het aanzien, de beleving en de uitstraling van onze gemeente.

We zorgen op drie manieren voor de kwaliteit van de kapitaalgoederen:

- onderhoud: het op niveau houden van de kapitaalgoederen voor dagelijks gebruik;
- beheer: ervoor zorgen dat de kapitaalgoederen net zo lang mee gaan als we verwachten;
- vervanging: kapitaalgoederen vervangen als de kwaliteit niet meer voldoet of als de situatie verandert.

Kader

In mei 2016 stelde uw raad het Integraal Beleidsplan Openbaar Gebied vast. 'Sober en doelmatig' is het uitgangspunt. Prioriteit is het op niveau brengen van kwalitatief achterblijvende disciplines in de openbare ruimte. Financiële ruimte voor de korte termijn creëren we door het terug laten vallen van kapitaalgoederen met een huidige technische staat en beeldkwaliteit boven het vastgestelde niveau van 'sober en doelmatig'. De financiële middelen die hieruit 'vrijvallen', zetten we in op disciplines die onder het vastgestelde beeldkwaliteit zitten.

Basis op orde

Voor een goed meerjarig inzicht moeten we het gegevensbeheer op orde brengen. Hiervoor gaan we een flinke investering doen. Het op orde krijgen van het gegevensbeheer zal in 2017 en 2018 plaats vinden. Na afronding van dit project kunnen we uw raad het gevraagde meerjarig inzicht geven. Tevens voldoen we dan aan de door de provincie gestelde eisen om een meerjarige onderhoudsplanning op te stellen, als onderlegger van de begroting.

Dekking meerjaren onderhoudsplan

De financiële middelen voor vervangingsinvesteringen zijn op de middellange termijn niet toereikend. Daarom heeft uw raad, met het vaststellen van het Integraal beleidsplan openbaar gebied, besloten het budget stapsgewijs te laten groeien. Tot 2029 groeit het budget (voor jaarlijks onderhoud plus vervangingsinvesteringen) elk jaar met € 300.000,- naar € 11 miljoen. Bij meevallers in de begroting overwegen we telkens om dit toe te kennen aan het openbaar gebied. De disciplines afval, begraafplaatsen en riolering kennen aparte financiële stromen. Hier geldt kostendekkendheid om de gestelde beleidsdoelen te halen.

Activeren investeringen in het openbaar gebied

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten investeringen in het openbaar gebied geactiveerd worden (lees: zichtbaar zijn op de balans). Dit staat haaks op ons uitgangspunt van zuiver begroten. Investerings in het openbaar gebied zijn niet verhandelbaar en vormen dus geen vermogen van de gemeente.

We gaan er als volgt mee om:

De investering maken we zichtbaar en schrijven we af over de periode van de verwachte levensduur. Tegelijkertijd vormen we een voorziening van gelijke omvang waarmee we gedurende de levensduur de afschrijvingslasten dekken. Hierdoor schuiven we de lasten niet door naar de toekomst. Bovendien voorkomen we dat op termijn een belangrijk deel van het budget opgaat aan rentelasten. In de jaren tot 2029, waarin het budget nog naar de gewenste omvang moet groeien, kan het voorkomen dat bij een grote inhaalslag de benodigde voorziening niet in één jaar gevuld kan worden. Wanneer dit binnen vijf jaar wel kan, past het nog binnen het begrip zuiver begroten.

Wegen, verkeer & vervoer

Kapitaalgoed	Areaal	Eenheid
Wegen	3,2	km ²
Straatmeubilair	15.000	stuks
Verkeersmeubilair	8.600	stuks

Onze wegen bestaan voor circa 1,4 miljoen m² uit asfaltverharding en voor circa 1,8 miljoen m² uit elementenverharding. We houden onze wegen in stand op CROW C-niveau. Behalve in de toeristische centra van Schagen, Callantsoog en Petten. Daar geldt het hogere CROW B-niveau.

We willen de openbare ruimte aanpassen aan de verandering van het klimaat en daarmee toekomstbestendig maken. In het ontwerp van nieuwe projecten houden we rekening met het voorkomen van hittestress, wateroverlast en het verzorgen van meer waterinfiltratie in de bodem.

In 2016 hebben we diverse reconstructies voorbereid, maar ook de nieuw aanleg van de Ontbrekende schakel. De Dergmeerweg hebben we ingericht als 60km weg. Het parkeerterrein aan de Julianalaan hebben we uitgebreid. We hebben reconstructie uitgevoerd van de Landbouwstraat, Schoolstraat, Groet, Breelandsweg en Woudmeerweg.

Openbare verlichting, nutsvoorzieningen & afvalinzameling

Kapitaalgoed	Areaal	Eenheid
Openbare verlichting	11.400	stuks
Electrische installaties	50	stuks
Afvalinzameling	20.000	huishoudens

Veel straatverlichtingsarmaturen zijn te oud. We moeten deze grootschalig vervangen. In 2016 begonnen we met de voorbereiding van vervanging van 10.000 armaturen door energiezuinige led-verlichting. In 2016 hebben we een start gemaakt met de voorbereiding van deze omvangrijke vervangingsoperatie. In 2016 hebben we in de wijk Muggenburg de oranje licht uitstralende verlichting vervangen door warmwitte led verlichting. Daarnaast hebben we enkele verbeteringen in het eigen ondergrondse kabelnet uitgevoerd.

Er zijn 3 afvalstromen;

- 1). Bedrijfsmatig afval (inzameling door private afvalbedrijven);
- 2). Huishoudelijk afval (inzameling in opdracht van gemeente via HVC);
- 3). Zwerfafval (inzameling door buitendienst gemeente Schagen).

De kosten van de inzameling van huishoudelijk- en zwerfafval worden jaarlijks verrekend in de afvalstoffenheffing.

HVC zamelt het huishoudelijk afval in. Om hergebruik te laten toenemen en de afvalstoffenheffing betaalbaar en concurrerend te houden namen wij actie. Met het programma: Meer waarde uit afval. hebben HVC en gemeente alle laagbouwoningen voorzien van een extra container voor plastic, blik en pak. Daarnaast plaatste we in de wijken Waldervaart en Schagen Centrum ondergrondse restafvalcontainers. Deze maatregelen hebben geleid tot een aanmerkelijke stijging (>10%) van gescheiden inzameling van plastic, blik en pak en een daling van het restafval. Het hergebruik is gestegen tot 70%. De huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC (2007-2017) komt na 31 maart 2017 van rechtswege te vervallen. Voorjaar 2016 zijn HVC en gemeente Schagen gestart met de voorbereiding van de vernieuwing van de DVO.

De gemeentelijke onderhoudsdienst en Noorderkwartier zamelen het zwerfafval in. Zoals bij afvalbakken op straat, strand, recreatie- en winkelgebieden en de grote afvalboeien op de strandopgangen aan de kust. Door de areaaluitbreiding bij strand Petten en de oplevering van dorpsplein Petten (2016) en dorpsplein Callantsoog (2015) verrichten we meer inspanningen om de openbare ruimte schoon te houden. Hierdoor nemen de kosten van de inzameling van zwerfafval toe.

Groen, speelvoorzieningen & sportvelden

Kapitaalgoed	Areaal	Eenheid
Bomen	31.000	stuks
Openbaar groen	3,6	km ²
Speelvoorzieningen	900	stuks
Begraafplaatsen	10	stuks

Openbaar groen draagt bij aan ons welzijn. Voor elke geïnvesteerde euro in groen, komt globaal 1,30 euro terug in de samenleving. Denk aan minder ziekteverzuim, verhoging WOZ, minder vandalisme, etc. Groen is een belangrijk middel voor klimaatadaptatie. Omdat groen water langer vasthoudt raakt het riool niet overbelast bij stortbuien. De koelende werking van bomen, struiken en planten door verdamping via bladeren, schaduwwerking en het absorberen van warmte is zeer waardevol.

We houden het groen op het niveau dat is vastgelegd in het Integraal beleidsplan Openbaar Gebied en dat passend is voor de omgeving. Hiervoor renoveren we ieder jaar een aantal groenvakken. Een aanzienlijk deel is nog niet op gewenst niveau. In 2016 reconstrueerden we heestervakken in heel Schagen. In 2016 is de boomstructuur van Manusveert, Nolmerban en Marktstraat uitgevoerd. Ook hebben we een inventarisatie in het kader van de reconstructie boomstructuur gedaan. In Schagen startten we met de inhaalslag van het dunnen van bestaande bomen in plantsoenen en bosschages.

Door inzet van burgerparticipatie verbeterden bepaalde plekken binnen de gemeente (bijvoorbeeld stukken plantsoen bij woningen). Hierdoor vergroten we ook de burgertevredenheid. We controleren regelmatig bomen op veiligheid en gebreken, vanwege de wettelijke zorgplicht. De inspecties geven ons inzicht in de benodigde maatregelen om de bomen op de gewenste (veiligheids-)normen in stand te houden.

Speelvoorzieningen en sportvelden vergroten de leefbaarheid binnen de gemeente Schagen. Ze hebben direct een positieve invloed op het welzijn en de gezondheid van de inwoners. De speeltoestellen controleren we jaarlijks 4 keer op veiligheid. Dat moet vanwege wettelijke

aansprakelijkheid. De levensduur van speeltoestellen is 15 jaar. In de periode t/m 2019 bereikt een aanzienlijk deel van het areaal de levensduur van 15 jaar. In 2016 hebben we, binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget, speelvoorzieningen vervangen in geheel Schagen.

Er zijn ongeveer 27 sportclubs/verenigingen die gebruik maken van diverse sportvelden (gras, kunstgras, kunststof en asfalt). Dit zijn clubs voor voetbal, handbal, atletiek, rugby, schaatsen, honkbal en hockey. Zoals afgesproken in het accommodatiebeleid zullen sportclubs/verenigingen meer en meer zelfredzaam moeten worden, beginnend met het onderhoud van hun voorzieningen.

Water & kust

Kapitaalgoed	Areaal	Eenheid
Oppervlaktewater	0,8	km ²
Civiele kunstwerken	700	stuks
Strand	15	km
Riolering	446	km

We hebben de zorg voor oppervlakte-, grond-, hemel- en afvalwater. Samen met onze partners in de (afval)waterketen, de gemeenten Hollands Kroon, Den Helder en Texel en het hoogheemraadschap, hebben we gewerkt aan een vernieuwd gemeentelijk rioleringsplan (GRP) dat inspeelt op de toekomstige omgevingswet.

In 2016 hebben we diverse rioleringswerkzaamheden voorbereid of in uitvoering genomen. Zoals voor winkelcentrum Makado, Korfwater en strand Petten en Groote Keeten / Callantsoog. Rioleringswerken die we in 2016 hebben uitgevoerd en afgerond zijn onder meer Schoolstraat, JC Bellistraat en plein Petten.

Met kunstwerken bedoelen we de civieltechnische kunstwerken, zoals bruggen, duikers, kade- en keermuren. Ook 'harde' oeverbeschermingen en oeverconstructies met een totale lengte van 35 kilometer rekenen we tot dit areaal. In 2016 hebben we de beschoeiing van het meertje van Dirkshorn vernieuwd.

Vanwege ingediende bezwaren bij de Raad van State tegen het bestemmingsplan is de aanleg van nieuwe strandhuisjes en strandpaviljoens in Petten dit jaar niet van start gegaan. Bij een positieve uitspraak kunnen deze plannen in 2017 verder worden uitgevoerd. Dan moeten we de infrastructuur op en naar het strand uitbreiden. De nieuwe strandopgangen in Petten en de aangrenzende wegen zijn in 2016 in beheer gekomen bij de gemeente. Naar verwachting volgen in 2017 alle andere strandopgangen. Dit betekent naast areaaluitbreiding ook meer taken in vergunningverlening en handhaving.

Gebouwen

We hebben de gebouwen opnieuw geïnspecteerd. Dat leidde tot actualisatie van de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). Bepaalde grotere onderhoudswerken kunnen we nu nauwkeuriger in de tijd plannen en daarmee uitstellen of juist eerder gaan uitvoeren. Samen met de bouwtechnische nulmeting van 2014 hebben we hiermee een goed actueel beeld van de bouwkundige staat, de onderhoudsplanning en daarmee van de bruikbaarheid van de panden voor de bedoelde functie, nu en in de toekomst. Voor gebouwen geldt dat we onderhoud uitvoeren op het niveau van conditie 3: ('redelijke conditie, plaatselijk lichte veroudering, functievervulling van bouw- en installatie delen niet in gevaar').

In aanvulling op de MJOP zijn we in 2016 gestart met EED audits van de gebouwen. Deze audits volgen uit Europese regelgeving, gericht op terugdringen van de CO2 emissie. Doel is een stappenplan voor maatregelen aan de gebouwen, leidend tot energiebesparing en daarmee tot reductie van CO2 uitstoot. De maatregelen die zich binnen 5 jaar terugverdienen zijn we verplicht uit te voeren. De audits worden afgerond in 2017.

12 Paragraaf bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

Wij verkopen geen vis, wij leren onze collega's vissen

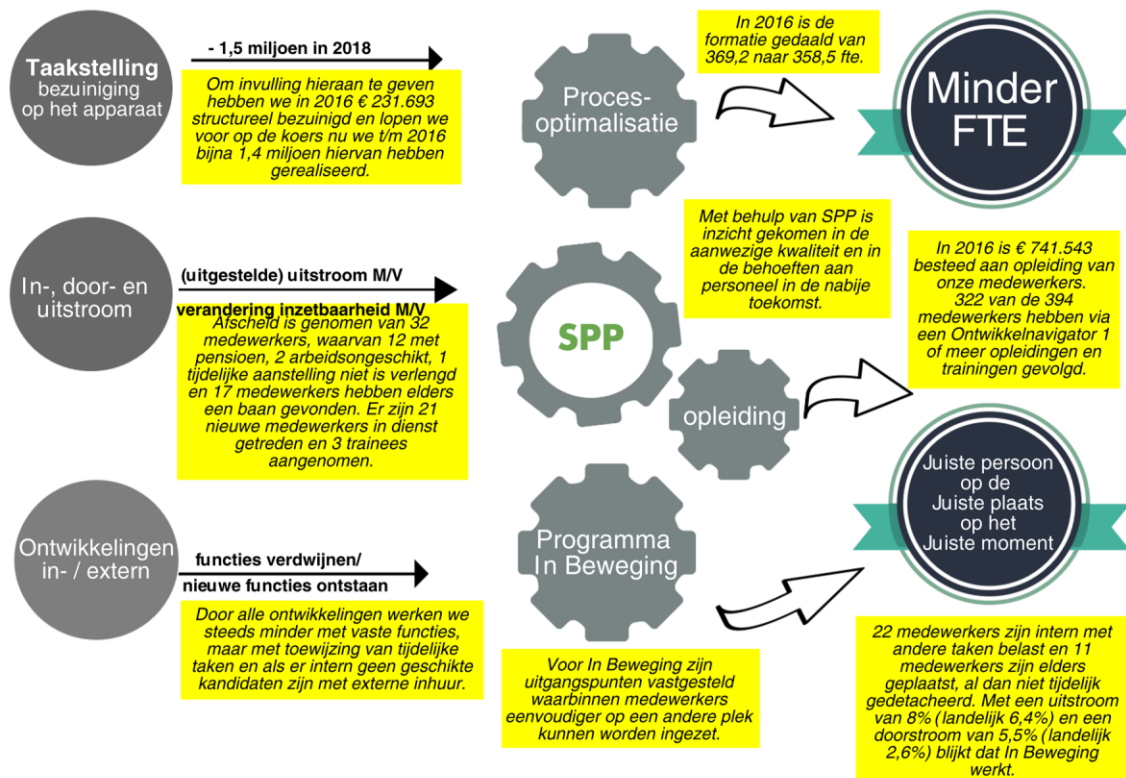

Bedrijfsvoering ondersteunt de vakafdelingen zodat zij de klanten van de gemeente optimaal van dienst kunnen zijn. Onze stafafdelingen leverden in 2016 specialistisch advies en diensten en werkten daarbij vooral aan het versterken van de zelfredzaamheid van de vakafdelingen. Dit is goed voor het werkplezier, de snelheid van dienstverlening en de kwaliteit van de gemeentelijke producten en diensten. We helpen medewerkers in control te zijn, want dan is de organisatie in control.

De resultaten van 2016 ziet u staan in de gele blokken.

Personeel & Organisatie

Op het gebied van P&O hebben we in het kader van organisatieontwikkeling de organisatie efficiënter gemaakt (opheffing afdeling Facilitair) en de opsplitsing van het COWWI voorbereid. Daarnaast met Strategische Personeelsplanning (SPP) en Resultaat- & Ontwikkelgesprekken gestuurd op de omvang en kwaliteit van ons personeelsbestand.

Per 1 januari 2016 is een nieuwe CAO afgesloten met een looptijd tot 1 mei 2017.

Ambtelijke Rechtspositie

Gemoderniseerd & vereenvoudigd

Meer maatwerk mogelijk

Vorbereidingen zijn getroffen voor de invoering van een Individueel Keuzebudget

Keuzebudget

CAR/UWO is per 1-1-2016 gewijzigd met nieuw beloningshoofdstuk, waardoor een aantal lokale regelingen is vervallen.

Ondanks dat onze medewerkers gemiddeld genomen even gelukkig zijn als andere medewerkers in Nederland, is het ziekteverzuim met 6,1% nog te hoog. Met begeleiding, preventief onderzoek, veiligheidsprotocol, gerealiseerde verbouwingen wordt veel gedaan om gezonder en veiliger te werken

Ziekteverzuim

focus op preventie

intensieve begeleiding langdurig zieken

- Renovatie gemeentewerf waardoor deze weer aan alle veiligheidseisen voldoet.
- Veiligheidsprotocol is vastgesteld

Preventief medisch onderzoek onderhoudsdienst

- Hoe is de gezondheid en hoe wordt die ervaren?
- Hiermee zijn ook werkstressoren, energiebronnen en gezondheidsrisico's in beeld gebracht.

Facilitaire Zaken

Verbetering inkoop door regionale samenwerking

In 2016 onderzoeken we hoe we zo efficiënt mogelijk met regionale gemeenten kunnen samenwerken om te komen tot:

één inkoopvoorwaardenpakket

één inkoop- en aanbestedingsbeleid

gezamenlijke aanbestedingen waar mogelijk

met oog voor belangen lokale ondernemers!

- De samenwerking op gebied van inkoop in de regio heeft geleid tot Regionale inkoopvoorwaarden Noord Holland Noord welke door alle colleges zijn vastgesteld.
- De aanbesteding van uitzendkrachten in 2016 heeft regionaal plaatsgevonden.
- Bij aanbestedingen worden, als ze er zijn, lokale en regionale ondernemers uitgenodigd. Bij de helft van de 47 aanbestedingen in 2016 was dit het geval. Uiteindelijk is hiervan 40% gegund aan lokale en regionale ondernemers.
- Van het totale inkoopvolume van de gemeente in 2016 (spend-analyse) blijkt dat 39% regionaal wordt ingekocht.
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid is vastgesteld.

Wijziging Aanbestedingswet

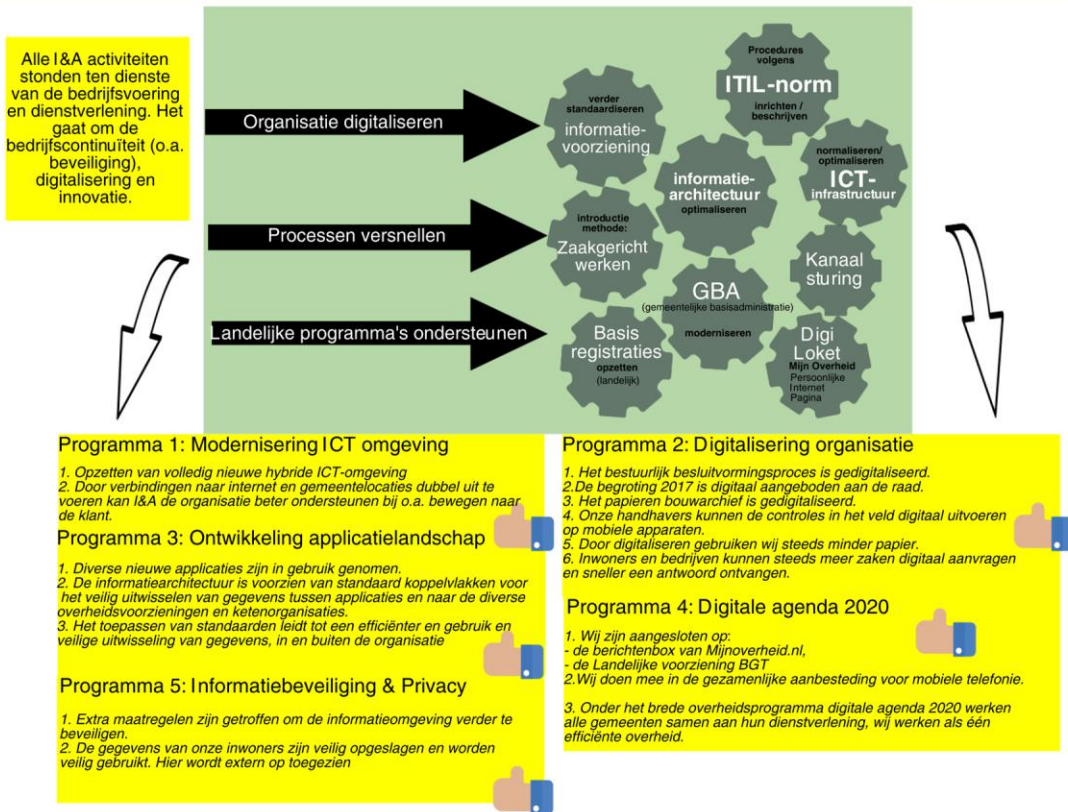

gevolgen voor processen inventariseren

Afdelingen informeren

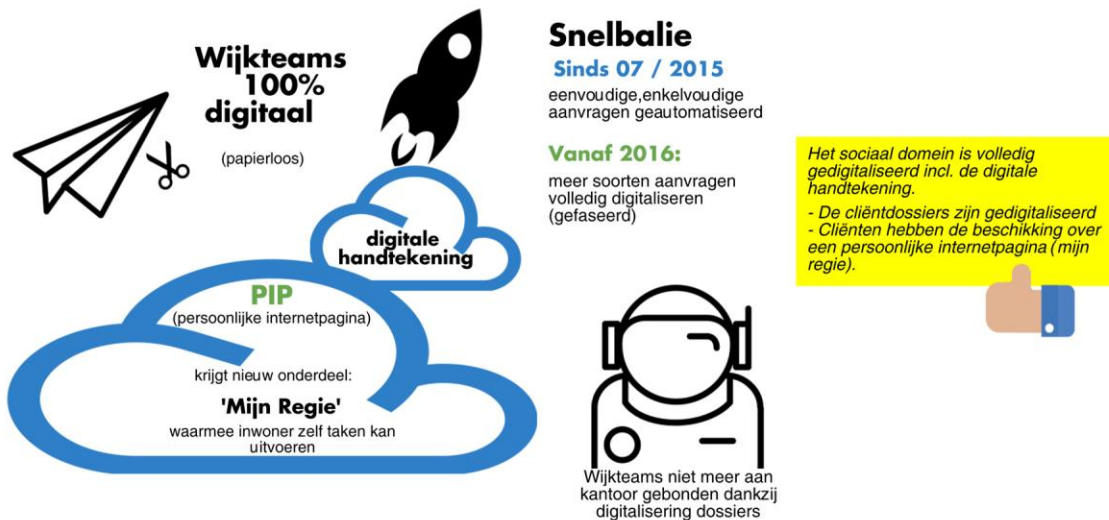
Informatisering en Automatisering

Digitalisering Sociaal Domein

Onze bijdrage aan de kwaliteit van de dienstverlening binnen het Sociaal Domein bestaat uit versnelling en flexibilisering:

- * 100% digitalisering van de wijkteams waardoor deze niet meer aan kantoor zijn gebonden (flexibilisering)
- * uitbreiding van de snelbalie door verdere automatisering / digitalisering (versnelling van de dienstverlening)

Informatiebeveiliging & Privacy

Wetgeving verandert:

wet bescherming
persoonsgegevens

Europese
algemene verordening
gegevensbescherming

Organisatie klaarmaken:

informatiebeveiligingsplan
opstellen / aanscherpen
Business Continuity Management
Mobile Device Management
Informatiebeveiliging in processen
verankeren
Privacy by design toepassen:
by start (analysefase) proces checken
is het privacy/security-proof?

- Mobile device management wordt toegepast.
- Een opzet voor Business Continuity Management is gemaakt.
- Privacy by design is gekoppeld aan lean-trajecten maar dat bleek niet van toegevoegde waarde en is om die reden losgelaten.

- Bewustwordingsprogramma voortzetten
- Aansluiten bij Programma Bewegen naar de klant (houding en gedrag)
- Verantwoordelijkheden & Bevoegdheden
- afstemmen met ketenpartners

Uit enquête onder personeel blijkt:

- Bewustwording op alle onderdelen is vergroot.
- Er is meer kennis over datalekken en gevoelige informatie.

Tijdens een bezoek van een mystery-guest is gebleken dat ruimten waar gevoelige informatie ligt niet te betreden was.

Administratieve Organisatie en Interne Controle

Wij dragen bij aan het succes van het programma Bewegen naar de klant en aan procesoptimalisatie door de focus te verleggen van Interne Controle (focus op eindresultaat) naar Interne Beheersing (focus op de kwaliteit van de inrichting van het proces). Interne Controle is één van de onderdelen van Interne Beheersing.

Van: Interne Controle

- Meer processen betrokken bij de interne controle
- Risicogerichte aanpak
- Vroegtijdige uitvoering interne controle

Naar: Interne Beheersing

- De interne controle is verbreed
- Meer concernbrede informatie beschikbaar
- Controles op belangrijke processen efficiënt uitgevoerd
- Informatie voegtijdig beschikbaar voor bijsturing (procesoptimalisatie)

Met ingang van 1 januari 2016 is de wet Modernisering Vpb-plicht van kracht

Wet Modernisering VPB-plicht

overheidsondernemingen
belastingplichtig Vennootschapsbelasting

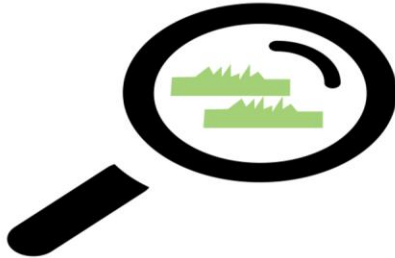
Uit de inventarisatie blijkt dat we op een nihil aangifte uitkomen.

Verordening Onderzoeken Doeltreffendheid & Doelmatigheid

Het college heeft in 2016 onderzocht:

Worden de gestelde doelen bij het verkopen van groenstroken behaald?

Hoe doeltreffend en doelmatig is het gemeentelijk gebouwenbeheer?

*snippergroen: de pilot is geslaagd -> meer verkopen dan verwacht.
Gebouwenbeheer: Het beheer is in hoofdlijnen in orde. Verbeterpunten zijn er o.a. in het verder verbeteren van processen en het standaardiseren van factureringsmomenten.
Het rapport van het onderzoek is gelijk met de jaarrekening aan de raad aangeboden.*

Huisvesting

*Renovatie gemeentewerf aan de Zijperweg
Verbouw gemeentekantoor aan de laan*

Tijdig en binnen budget

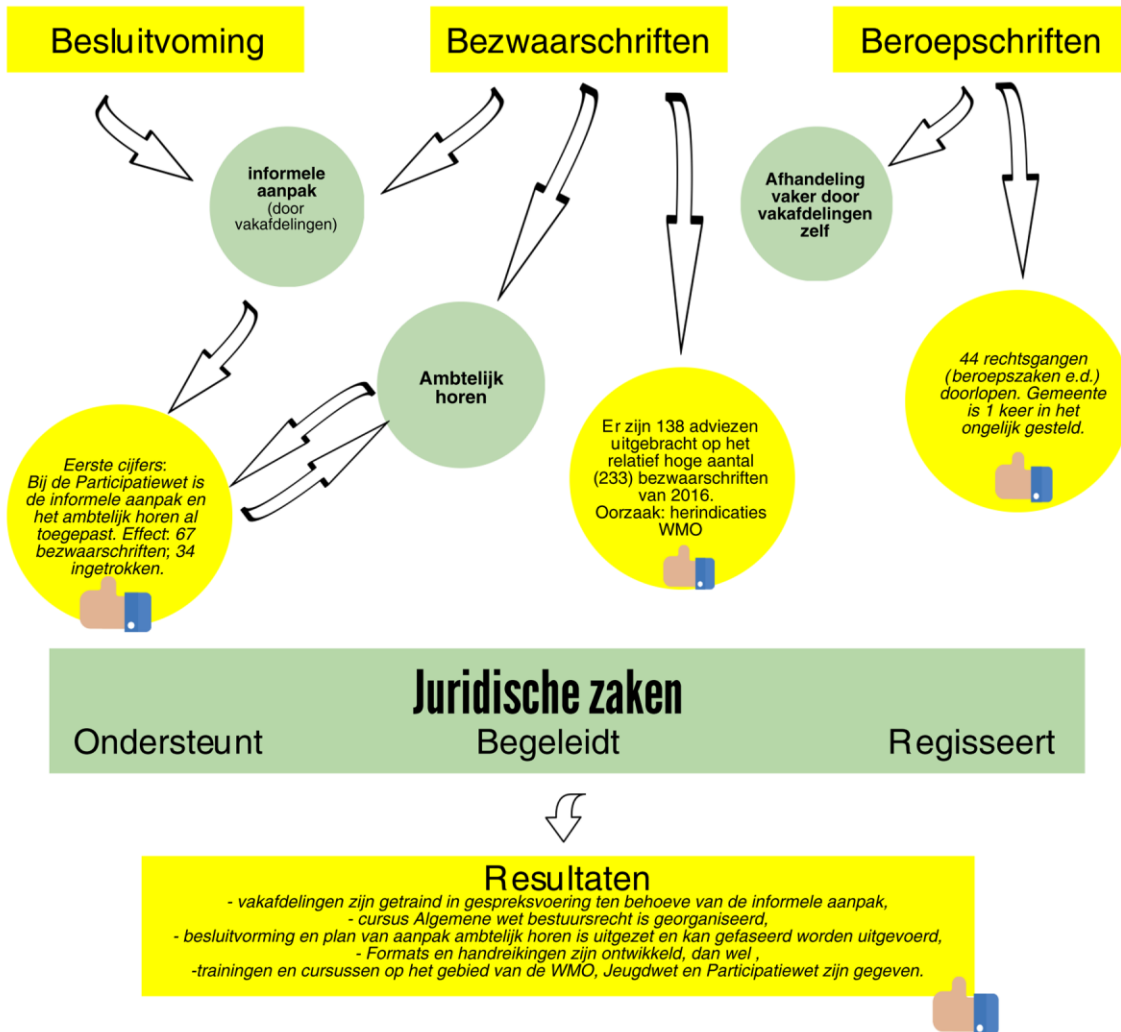

Juridische Zaken

Bewegen naar de klant betekent ook dat zowel besluiten als daarop volgende bezwaarschriften organisatiebreed informeel worden aangepakt. Beroepschriften worden waar mogelijk door de vakafdelingen afgehandeld, onder regie van en met ondersteuning door JZ. Het ambtelijk horen is akkoord bevonden door het College en de Raad en de wijze van invoering is opgezet om dit in 2017 te realiseren.

JZ investeert in het trainen, begeleiden en ondersteunen van collega's uit de vakafdelingen bij het afhandelen van bezwaar- en beroepschriften en overige juridische vraagstukken.

Hiermee draagt JZ bij aan het verhogen van de kwaliteit van deze processen en de afname van het aantal bezwaar- en beroepschriften. Naast deze afname zal sprake zijn van kortere looptijden, persoonlijke benadering, een omwenteling van regel naar oplossing, oplossing in dialoog en daarnaast een betere kwaliteit van de besluitvorming.

13 Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

Met ingang van deze begroting 2017 hebben wij bij de verschillende domeinen vermeld welke activiteiten de verschillende verbonden partijen verrichten die bijdragen aan de door de raad vastgestelde beleidsdoelen. Ook in deze jaarrekening hebben we bij de verschillende verbonden partijen ook een verwijzing naar de betreffende doelstelling(en) zoals opgenomen bij de domeinen.

Visie op verbonden partijen

De gemeente Schagen heeft geen visiedocument vastgesteld op basis waarvan een afweging wordt gemaakt of we wel of wanneer we juist geen gebruik willen maken van een verbonden partijen voor het realiseren van beleid en welke soort type rechtspersoon (privaat- of publiekrechtelijk) wordt gebruikt en voor welk doel. In de praktijk wordt zal dit per situatie apart worden onderzocht en indien nodig aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Per 31 december 2016 namen wij deel in de volgende verbonden partijen:

Nr.	Naam	Juridische vorm
1	Gesubsidieerde arbeid kop van Noord-Holland	Gemeenschappelijke regeling
2	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	Gemeenschappelijke regeling
3	GGD Hollands Noorden	Gemeenschappelijke regeling
4	Regionale Uitvoeringsdienst noord-Holland Noord	Gemeenschappelijke regeling
5	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	Gemeenschappelijke regeling
6	Recreatieschap Geestmerambacht	Gemeenschappelijke regeling
7	Bank Nederlandse Gemeenten	Naamloze Vennootschap
8	Houdstermaatschappij GKNH	Naamloze Vennootschap
9	Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)	Naamloze Vennootschap
10	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	Naamloze Vennootschap
11	Surplus	Stichting

Gemeenschappelijke regelingen

Gesubsidieerde arbeid Kop van Noord-Holland

Openbaar belang (doel) De behartiging van een goede uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en Participatiewet

Vestigingsplaats Schagen

Deelnemers Den Helder, Hollands Kroon en Schagen

Structuur Algemeen bestuur, dagelijks bestuur en een voorzitter.

Bestuurlijk belang (zeggenschap) In de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland artikel 6 is de samenstelling van het algemeen bestuur geregeld. Per 25.000 inwoners mag een gemeente 1 lid benoemen. Schagen heeft 2 leden op een totaal van 7 leden. Vertegenwoordiging in het AB door wethouder B. Blonk.

Raadsrapporteurs M. Sanders en W. van de Sande

Financieel belang

Bijdrage 2016	Prognose resultaat	Eigen vermogen (01-01-2016)	Eigen vermogen (31-12-2016)	Vreemd vermogen (01-01-2016)	Vreemd vermogen (31-12-2016)
5.056		50	50	0	0

Bedragen x € 1.000

Risico's De risico's betreffen de gevolgen van de in 2015 ingevoerde Participatiewet, een lager uitstroomvolume als waar het Rijk mee rekent en het eventueel niet compenseren van salarisverhogingen door het Rijk. Het aandeel van Schagen bedraagt circa 32% in een eventueel financieel nadeel.

Kengetallen Wsw-ers in dienst bij de GR realisatie in Se: 164,48
Begeleid werken realisatie in Se: 11,36
Beschut werken realisatie in Se: 5,13

Doelrealisatie Op 1 januari 2015 is de participatiewet in werking getreden. Gevolg is dat er geen nieuwe instroom meer in de WSW mogelijk is. De participatiewet kent wel de mogelijkheid om Beschut Werk aan te bieden. Het is van belang het toekomstperspectief van de uitvoering van de Wsw te borgen en beschut werken en re-integratie van mensen met een Wwb-uitkering in beeld te brengen en doelen voor een langere termijn te bepalen. De GrGa heeft een uitvoeringsovereenkomst gesloten met Noorderkwartier N.V. die er voor zorgdraagt dat de Wsw-ers werk hebben.

Webadres www.noorderkwartier.nl

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Openbaar belang (doel) Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De veiligheidsregio Noord- Holland Noord staat voor het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids)schade bij incidenten. Dit doen we door het bieden van adequate hulp en intensief samen te werken met andere partijen die betrokken zijn bij veiligheid en hulpverlening. Burgers en bedrijven stimuleren we tot zelfredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid.

Vestigingsplaats Alkmaar

Deelnemers Alkmaar, Castricum, Bergen, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.

Structuur Algemeen bestuur, dagelijks bestuur en een voorzitter.

Bestuurlijk belang (zeggenschap) In artikel 9 eerste lid van de (gewijzigde) Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio NHN is geregeld dat het algemeen bestuur beslist bij meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken geeft de stem van de voorzitter de doorslag. In artikel 9 lid 2 is geregeld dat ieder lid van het algemeen bestuur een aantal stemmen heeft afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigd. Hierbij geldt de volgende sleutel: 1 stem voor gemeenten tot 10.000 inwoners, 2 stemmen voor gemeenten tot 20.000 inwoners etc. Peildatum voor het aantal inwoners is 1 januari van het jaar waarin de verkiezingen van de gemeenteraad plaatsvinden. Bij nieuw gevormde gemeenten als gevolg van herindeling, geldt als peildatum de datum van vaststelling van de nieuwe gemeente. Vertegenwoordiging in het AB door burgemeester M. van Kampen.

Raadsrapporteurs J. Wiskerke en H. de Ruiter

Financieel belang

Bijdrage 2016	Prognose resultaat	Eigen vermogen (01-01-2016)	Eigen vermogen (31-12-2016)	Vreemd vermogen (01-01-2016)	Vreemd vermogen (31-12-2016)
3.184	102	1139	1241	181	185

Bedragen x € 1.000

Risico's Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 1.015.000. De ratio weerstandsvermogen versus weerstandscapaciteit bedraagt op basis van de aanwezige buffer € 1.345.000 / € 1.015.000 * 100% = 133%. Dit houdt in dat de Veiligheidsregio in staat is om de onderkende risico's financieel te dragen. Hierbij maken wij de kanttekening dat de gegeven opsomming van risico's niet

limitatief is.

Kengetallen

- Solvabiliteitsratio 0,08
- Netto schuldquote 0,71
- Structurele exploitatieruimte 1,5%

Duiding kengetallen

- Solvabiliteit: algemeen wordt een ratio van 1 of hoger gekwantificeerd als voldoende. Bij VR NHN is de ratio beduidend lager wat wordt veroorzaakt door:
- een relatief laag eigen vermogen; als gevolg van een restrictie van maximaal 2,5% van de totale lasten (zie paragraaf Weerstandsvermogen);
- een omvangrijke lening portefeuille als gevolg van de overname van roerende en onroerende goederen van gemeenten in het kader van de regionalisering in 2014.
- Netto schuldquote: algemeen wordt ratio van 1 of lager gekwantificeerd als voldoende. VR NHN voldoet aan deze norm. Structurele exploitatieruimte: deze begroting is gebaseerd op structurele baten en lasten. De opgenomen incidentele baten en lasten zijn beperkt waardoor de ratio laag is.

Doelrealisatie

In juli 2016 is het regionaal beleidsplan van de Veiligheidsregio vastgesteld.

Hierin zijn de volgende speerpunten opgenomen:

- Risicogerichtheid
- Goede hulpverlening
- Professionele samenwerking
- Vrijwilligheid en burgerparticipatie
- Eigen verantwoordelijkheid burgers en bedrijven

Deze speerpunten dragen bij aan resultaat 2.3 van het sociaal domein.

Webadres

www.vrnhn.nl

GGD Hollands Noorden

- Openbaar belang (doel)** Gezamenlijk de belangen behartigen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, voor gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De GGD Hollands Noorden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord-Holland Noord.
- Vestigingsplaats** Alkmaar
- Deelnemers** Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel
- Structuur** Algemeen bestuur, dagelijks bestuur en een voorzitter
- Bestuurlijk belang (zeggenschap)** In de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden is in artikel 9 de stemverhouding geregeld. Hierbij geldt de volgende sleutel: één stem voor gemeenten tot 10.000 inwoners, twee stemmen voor gemeenten tot 20.000 inwoners en zo voort. Op basis van de inwonersaantallen per 1 januari 2016 heeft Schagen 5 stemmen op een totaal van 74. Vertegenwoordiging in het AB door wethouder B. Blonk.
- Raadsrapporteurs** M. Sanders en M. Mulder
- Financieel belang** Bijdragen 2016:
Algemeen € 855.000
0-4 jarigen en adolescenten € 547.000
OGGZ € 58.000
Huisvesting JGZ € 103.000
Veilig Thuis € 114.000

Het eigen vermogen per 31-12 is een raming gebaseerd op het negatieve prognose resultaat over 2016.

Bijdrage 2016	Prognose resultaat	Eigen vermogen (01-01-2016)	Eigen vermogen (31-12-2016)	Vreemd vermogen (01-01-2016)	Vreemd vermogen (31-12-2016)
1.677	-150	536	386	0	0

Bedragen x € 1.000

- Risico's** De risico's bij de GGD betreffen de korting op de bijdrage Veilig Thuis, daling aantal kinderen, het restant mobiliteitspool, de taakstellende sluitpost, de terugloop aanvullende taken voor gemeenten, de terugloop overige taken zoals inspectie ziekten en hygiënezorg en de uitvoeringsprocessen/automatisering. Het totale risico wordt begroot op € 650.000. Binnen de GGD is hier de (geraamde) algemene reserve ad € 386.000 beschikbaar als weerstandsvermogen. Het restant ad € 264.000 blijft dan een risico voor de deelnemende gemeenten.

Kengetallen	Wij willen voor de kengetallen verwijzen naar de gezondheidsatlas die u kunt vinden op de website van de GGD.
Doelrealisatie	<p>De effecten van de decentralisaties in het sociaal domein hebben ook in 2016 een grote impact voor gemeenten. De uitdaging voor de GGD is de gemeenten daarbij effectief te ondersteunen. In een Position Paper Sociaal Domein is het aanbod van de GGD hierop geformuleerd. In nauw contact met de gemeenten is/wordt dit vertaald naar een effectieve werkwijze, met als resultaat een slagvaardig, flexibel en passend aanbod met sterke nadruk op de preventieve rol van de GGD. Op hoofdlijnen concentreerde de GGD zich in 2016 op deze hoofddoelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning van gemeenten bij de realisatie en uitvoering van het lokaal gezondheidsbeleid. • Taken uitvoeren die wettelijk aan de GGD zijn opgedragen, zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, publieksvoorlichting en gezondheidsbevordering. • Overige taken zoals openbaar geestelijk gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning en dergelijke. • Programma Veilig Thuis. • De jeugdgezondheidszorg van -9 maanden tot 19 jaar uitvoeren. • Taken uitvoeren voor derden zoals politie en justitie en reizigers.
Webadres	www.ggdhollandsnoorden.nl

Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord

Openbaar belang (doel) Het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor minimaal de basistaken door samenwerking tussen de bevoegde overheden (inclusief OM, politie, waterschappen). Deze taken betreffen in elk geval taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, en de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Vestigingsplaats Hoorn

Deelnemers Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland.

Structuur Algemeen bestuur (18 leden), dagelijks bestuur (4 leden) en een voorzitter.

Bestuurlijk belang (zeggenschap) In artikel 13, eerste lid van de (gewijzigde) Gemeenschappelijke Regeling RUD NHN is geregeld dat elk lid van het Algemeen bestuur (AB) in de vergadering een vastgesteld aantal stemmen heeft. De stemverdeling is gebaseerd op een combinatie van in te brengen budget en inwoneraantal. Voor het aantal stemmen per gemeente wordt de volgende formule toegepast:

$$\left[\frac{\text{In te brengen budget gemeente} / \text{in te brengen budget alle gemeenten} + (\text{Aantal inwoners gemeente} / \text{aantal inwoners alle gemeenten})}{2} * (100\text{-stemmen provincie} / 100) \right]$$

Als gevolg van de mandatering van de VTH taken aan de RUD NHN door de provincie Noord-Holland Noord is het aantal stemmen van de provincie Noord-Holland toegenomen. Vanaf 1 juli 2016 is de stemverdeling (op basis van 100 stemmen) binnen het Algemeen bestuur als volgt verdeeld:

- Regio Kop van Noord-Holland	23 stemmen
- Regio West-Friesland	26 stemmen
- Regio Alkmaar	28 stemmen
- Provincie Noord-Holland	23 stemmen

Voor wat betreft het Dagelijks Bestuur geldt dat deze gezamenlijk 51 van de 100 stemmen vertegenwoordigen in het Algemeen Bestuur. Vertegenwoordiging in het AB door wethouder B. Blonk.

Binnen het totaal van de 23 stemmen van de Kop van Noord-Holland heeft de gemeente Schagen er 7.

Raadsrapporteurs B. Glashouwer en J. Kröger

Financieel belang

Bijdrage 2016	Prognose resultaat	Eigen vermogen (01-01-2016)	Eigen vermogen (31-12-2016)	Vreemd vermogen (01-01-2016)	Vreemd vermogen (31-12-2016)
1.090					

Bedragen x € 1.000

Risico's

De RUD NHN werkt aan een bezuinigingstaakstelling van vijf procent. In 2016 gold een nullijn voor loon- en prijsindexatie. Door de vermindering van het personeelsbudget neemt de werkdruk toe. Daarnaast is de werkdruk toegenomen door de groeiende economie en toenemende vraag naar vergunningen en specialismen. Die trend lijkt zich door te zetten. Om de hoge werkdruk van de medewerkers te kunnen verminderen zijn verbeterplannen opgesteld. De werkdruk is een belangrijk risico op het niet kunnen realiseren van financiële en productiedoelstellingen. De RUD NHN gaat ervan uit dat de dekking in 2016 voldoende is. De verwachting van het resultaat na bestemming van reserves is neutraal. Vanaf 2017 wordt verwacht dat als gevolg van voortzetting van incidentele maatregelen en het effect van structurele maatregelen geen dekking binnen de bestaande begroting meer mogelijk is. Het algemeen bestuur zal voorstellen om de opgelegde bezuinigingstaakstelling in 2017 te temporiseren. De prognose is dat dit in 2017 een bedrag van € 172.143,- betreft.

Kengetallen

Doelrealisatie

De doelen en verwachte procedure worden jaarlijks vastgesteld in uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving. De uit te voeren werkzaamheden zijn onderverdeeld in de programma's 'regulering', 'toezicht en handhaving' en 'specialisme en advies'. Het aantal producten heeft de verwachting voor 2016 overschreden. Dit geldt ook voor het aantal toezichts- en handhavingstaken. De oorzaak lag in het grote aantal meldingen, maatwerkvoorschriften en ruimtelijke adviezen. Bij toezicht en handhaving viel het aantal asbestcontroles op. Dit maakte bijsturing noodzakelijk. Om deze reden is onbenutte ruimte in het programma specialisme en advies bestond ingezet.

Webadres

www.rudnhn.nl

Regionaal Historisch Centrum Alkmaar

Openbaar belang (doel) Regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis, door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie historische bronnen materiaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.

Vestigingsplaats Alkmaar

Deelnemers Hollands Kroon, Schagen, Bergen, Langedijk, Heerhugowaard, Alkmaar, Castricum, Heiloo en Texel.

Structuur Algemeen bestuur, een dagelijks bestuur, een voorzitter.

Bestuurlijk belang (zeggenschap) In artikel 9 van de regeling is opgenomen dat ieder lid van het algemeen bestuur een aantal stemmen afhankelijk heeft op basis van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt. Hierbij geldt de volgende sleutel: één stem voor gemeenten tot 10.000, twee stemmen voor gemeenten tot 20.000, drie stemmen voor gemeenten tot 30.000 inwoners enzovoort. De gemeente Schagen komt hiermee op 5 stemmen. Vertegenwoordiging in het AB door wethouder B. Blonk.

Raadsrapporteurs B. Glashouwer

Financieel belang

Bijdrage 2016	Prognose resultaat	Eigen vermogen (01-01-2016)	Eigen vermogen (31-12-2016)	Vreemd vermogen (01-01-2016)	Vreemd vermogen (31-12-2016)

Bedragen x € 1.000

Risico's

Kengetallen

Doelrealisatie

Webadres www.regionaalarchiefalkmaar.nl

Recreatieschap Geestmerambacht

Openbaar belang (doel)

Vestigingsplaats Grondgebied gemeente Langedijk

Deelnemers Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk, Bergen.
Per 1-1-2017 uittreidend: Schagen en Provincie Noord-Holland

Structuur Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijk belang (zeggenschap)

Raadsrapporteurs geen

Financieel belang

Bijdrage 2016	Prognose resultaat	Eigen vermogen (01-01- 2016)	Eigen vermogen (31-12- 2016)	Vreemd vermogen (01-01- 2016)	Vreemd vermogen (31-12- 2016)
11					

Bedragen x € 1.000

Risico's Risico's Op 24 juni 2014 heeft de gemeenteraad besloten om uit te treden uit de GR Recreatieschap Geestmerambacht. Op 3 oktober 2016 heeft het bestuur van het recreatieschap een brief gestuurd met het voornemen om de uittreedsom vast te stellen op €168.000,-. Op 7 november 2016 heeft het college hiertegen een zienswijze ingediend. Het recreatieschap heeft de zienswijze niet gehonoreerd en heeft op 20 januari 2017 besloten de uittreedsom vast te stellen op € 168.000, -. In de college vergadering van 14 februari 2017 wordt er voorgesteld om te besluiten in bezwaar te gaan.

Kengetallen N.v.t.

Doelrealisatie N.v.t.

Webadres www.geestmerambacht.nl

Overige verbonden partijen

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Openbaar belang (doel) De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Volgens de statuten is de BNG "bankier ten dienste van overheden", zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg. Door middel van zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening biedt de bank toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector.

Vestigingsplaats Den Haag

Deelnemers De Staat (50%), gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Structuur NV, Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur, Directie en staf, aandeelhouders.

Bestuurlijk belang (zeggenschap) Totaal aantal aandelen 55.690.720. De gemeente Schagen heeft 55.497 aandelen (0,1%).

Financieel belang

Bijdrage 2016	
----------------------	--

Bedrag x € 1.000

Risico's

Doelrealisatie

Webadres www.bngbank.nl

NV Houdstermaatschappij GKNH

Openbaar belang (doel) In het verleden heeft de gemeente aandelen gehad in het gasbedrijf Kop van Noord-Holland. Deze aandelen zijn uiteindelijk ondergebracht in de NV Houdstermaatschappij GKNH. Via deze NV heeft de gemeente recht op dividend dat wordt uitgekeerd door Alliander NV.

Vestigingsplaats Twisk

Deelnemers Alkmaar, Bergen, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.

Structuur NV, directie, Raad van Commissarissen, Algemene vergadering van Aandeelhouders

Bestuurlijk belang (zeggenschap) De gemeente Schagen bezit 393 (8%) aandelen op een totaal van 4.646 aandelen.

Financieel belang

Bijdrage 2016	
----------------------	--

Bedrag x € 1.000

Risico's

Doelrealisatie

Webadres www.alliander.com/nl

NV Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)

Openbaar belang (doel) De HVC verwerkt de door de deelnemende gemeenten en waterschappen aangeleverde afvalstoffen. Het doel van de huisvuilcentrale is bij te dragen aan een duurzame samenleving en gemeenten en waterschappen te kunnen ondersteunen bij het behalen van hun milieu- en klimaatdoelstellingen.

Vestigingsplaats Alkmaar

Deelnemers 46 gemeenten en 6 waterschappen

Structuur NV, Raad van Commissarissen, directeur en stakeholders (aandeelhouders).

Bestuurlijk belang (zeggenschap) De gemeente Schagen is aandeelhouder in de NV. Van 2.914 aandelen A heeft Schagen 72 aandelen in zijn bezit. Dit betekent een bestuurlijk belang van 2,4%

Financieel belang

Bijdrage 2016	3.223
----------------------	-------

Bedrag x € 1.000

Risico's Een aanwezig financieel risico zit in het feit dat HVC is opgericht zonder eigen vermogen. Bij de oprichting van de HVC hebben de aandeelhouders ervoor gekozen om met elkaar garant te staan voor de investeringen die de HVC doet. Juist deze constructie stelt de HVC in staat om tegen gunstige voorwaarden leningen te kunnen afsluiten, waarmee investeringen worden gedaan waarvan de meerwaarde (energie of geld) terugvloeit naar diezelfde aandeelhouders. Het financieel meerjarenperspectief van HVC geeft de aandeelhouders het vertrouwen dat de hoofdelijke garantstelling binnen afzienbare termijn (uiterlijk 2024) tot het verleden kan behoren. De aandeelhoudersvergadering stemde in met het voorstel van de raad van commissarissen om - ondanks het gunstige perspectief - de komende jaren extra in te zetten op financiële onafhankelijkheid door in elk geval tot 2020 alle nettoresultaten jaarlijks aan het eigen vermogen toe te voegen. Dit blijft overigens een besluit dat elk jaar separaat voorgelegd zal worden, waarmee keuzemogelijkheden open blijven. De toezegging van de directie dat de HVC d.m.v. een extra efficiency-slag een extra duit in het zakje doet, werd met instemming ontvangen. Uitgangspunt daarbij is dat bezuinigingen binnen het bedrijf niet mogen leiden tot inboeten op de kwaliteit van de dienstverlening.

Doelrealisatie HVC is een nutsbedrijf van en voor gemeenten en waterschappen. HVC houdt zich namens haar aandeelhouders bezig met afvalbeheer, hergebruik van grondstoffen en duurzame energie. Ook voor de gemeente Schagen voert HVC bovengenoemde activiteiten uit. Kernactiviteit van HVC is het bereiken van een goede en betrouwbare inzameling, verwerking en verhandeling van (huishoudelijke) afval c.q. grondstoffen door HVC, dit tegen concurrerend tarief een en ander

binnen het evenwicht van de zogenaamde afvaldriehoek: milieu(doelstelling), service(niveau) en kosten(aspect). De huidige dienstverleningsovereenkomst (2007-2017) komt na 31 maart 2017 van rechtswege te vervallen. Het ligt in de bedoeling om een nieuwe DVO tussen Gemeente Schagen en HVC af te sluiten, wederom met een met een looptijd van 10 jaar.

Webadres www.hvcgroep.nl

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Openbaar belang (doel) Het doel van de regionale economische samenwerking in Noord-Holland Noord is economische structuurversterking, behoud en uitbreiding van het bedrijfsleven en werkgelegenheid. Schagen heeft baat bij een goede en effectieve samenwerking met de provincie en de andere gemeenten op het schaalniveau van Noord-Holland Noord met als doel de gewenste regionaal economische ontwikkeling te realiseren met een focus op de vijf economische clusters.

Vestigingsplaats Alkmaar

Deelnemers Het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN) is een uitvoeringsorganisatie van 17 gemeenten in Noord-Holland Noord en Provincie Noord-Holland.

Structuur NV, Raad van Commissarissen, directeur en stakeholders (aandeelhouders).

Bestuurlijk belang (zeggenschap) Van de 250.000 aandelen heeft de gemeente Schagen er 3.000.

Financieel belang

Bijdrage 2016	90
----------------------	----

Bedrag x € 1.000

Risico's

Doelrealisatie Elk jaar wordt in samenwerking met de aandeelhouders een Jaar- en activiteitenplan ONHN opgesteld. De aandeelhouders worden gedurende het jaar door middel van nieuwsbrieven geïnformeerd over de voortgang en eventuele actualiteiten. Deze nieuwsbrieven worden ook gestuurd aan de raadsleden.

De voortgang van de activiteiten uit het Jaarplan 2016 heeft volgens planning plaatsgevonden. Het totaal aan subsidies dat ONHN van de gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie ontvangt bedraagt € 2,4 miljoen.

- Een paar highlights over 2016 zijn:
- Ondersteuning gemeente Schagen ontwikkelingen OLP-terrein, Energy & Health Campus.
- Organisatie bezoek delegatie attaches van Europese Unie aan OLP en INVESTA in Alkmaar
- Ondersteuning destiniatiemarketingorganisatie Holland boven Amsterdam bij opstart.
- Tender HIRB bedrijventerreinen voor Lagedijk en Witte Paal.
- Afsluiten convenant bedrijventerreinen Kop van Noord-Holland.
- Bouw van monitor bedrijvenlocaties Kop van Noord-Holland (operationeel begin 2017).
- Door eindrapport ZKA inzicht in de (marktruimte in de) verblijfsrecreatiemarkt. Wordt input voor regionale samenwerking en programmering.

Webadres www.nhn.nl

Programma Westfriese Omringdijk

Openbaar belang (doel) Het Programma Westfriese Omringdijk is een samenwerkingsverband om Westfriesland als cultuurtoeristische bestemming van Noord-Holland te promoten.

Vestigingsplaats N.v.t.

Deelnemers Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Hollands Kroon, Opmeer, Schagen, en Stede Broec en Rabobank Hoorn-Midden Westfriesland.

Structuur Het betreft een samenwerkingsovereenkomst

Bestuurlijk belang (zeggenschap) N.v.t.

Financieel belang

Bijdrage 2016	12
----------------------	----

Bedrag x € 1.000

Risico's Het jaar 2016 was het overgangsjaar. In het geïnvesteerde bedrag zit ook de bijdrage aan de domein naam WFO welke nu overgaat naar Holland boven Amsterdam.

Doelrealisatie Bekendheid blijven geven aan de WFO alleen nu onder de vlag van Holland boven Amsterdam en niet als aparte groep.

Webadres www.westfrieseomringdijk.nl

Surplus

Openbaar belang (doel) Het doel van de stichting is te komen tot bestuurlijke schaalvergroting op het gebied van bestuur, management en ondersteuning en het geven van meerwaarde voor de scholen c.q. het onderwijsveld.

Vestigingsplaats Schagen

Deelnemers De gemeente Schagen en Hollands Kroon.

Structuur Surplus is een stichting.

Bestuurlijk belang (zeggenschap) Er is geen sprake van directe bestuurlijke participatie. De gemeenteraad besluit wel tot de benoeming van de leden van de raad van toezicht die namens de gemeente het toezicht uitvoeren. De voordracht van de leden verzorgt Surplus. De overheid moet van rechtswege een meerderheidsbelang in de raad van toezicht hebben. De gemeente houdt extern toezicht.

Financieel belang Er is geen sprake van een financiële participatie

Bijdrage 2016	
----------------------	--

Bedrag x € 1.000

Risico's Er bestaat een wettelijk plicht voor de gemeente te zorgen voor voldoende openbaar onderwijs. In geval van faillissement kan dat financiële gevolgen hebben voor de gemeente. Het aantal leerlingen neemt af en daarmee de Rijksfinanciering. Om exploitatieproblemen en eventueel druk op de kwaliteit van het onderwijs in de toekomst te voorkomen, onderzoekt Surplus samenwerkingsmogelijkheden en vormen.

Doelrealisatie Surplus levert samen met andere schoolbesturen primair onderwijs een bijdrage aan het realiseren van doelstelling 1 van het Sociaal domein. Met dien verstande, dat zij het openbare onderwijs voor de gemeente verzorgen

Webadres www.stichtingsurplus.nl

14 Paragraaf grondbeleid

Nota Grondbeleid tot en met 2016

Wij werken met de Nota Grondbeleid. De opgenomen keuzetabel geeft aan welk type grondbeleid het beste geschikt is voor een bepaalde beleidsdoelstelling. Zoals ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, verkeer en vervoer, cultuur, sport en recreatie en economische structuur. Het beleid is voor de gehele gemeente gelijk. Ook geeft ons Grondbeleid richtlijnen voor de financiële gevolgen van bepaalde ontwikkelingen.

Vastgoedbeleid/Kernenbeleid vanaf 2017

In 2016 begonnen we met de aanpassing van ons Grondbeleid naar een Vastgoedbeleid met een kernenbeleid. Van een beleid dat reageert op de markt gaan wij naar een beleid dat per kern strategische keuzes maakt om toekomstige ontwikkelingen te beïnvloeden. Anders gezegd, van reageren en beheersen naar sturen en plannen per kern. Aansluitend hierop maken wij een verkoopplan voor onze gronden en gebouwen.

Boekwaardeverloop

Per 31-12-2016 bedraagt de bruto boekwaarde van onze gronden in exploitatie 9 miljoen. De boekwaarde is in 2016 met duizend toegenomen.

Resumé boekwaardeverloop

Bedragen x1.000

Toelichting	
(A) Bruto boekwaarde per 31-12-2015	8.782
Vermeerdering boekwaarde	
Bestedingen in de verschillende complexen	2.678
Winstnemingen	0
(B) Totaal vermeerderingen	2.678
Vermindering boekwaarde	
Ontvangsten in de verschillende complexen	2.407
Afboeking ten laste van voorziening	0
Afboekingen in verband met verkoop	0
Overboeking naar voorraden	35
(C) Totaal verminderingen	2.443
(D) Bruto boekwaarde per 31-12-2016 (A+B+C)	9.018
(E) Stand van de voorzieningen per 31-12-2016	1.568
(F) Netto boekwaarde per 31-12-2016 (D+E)	7.450

Reserves en voorzieningen in relatie tot risico's

Bedrijventerrein Kolksluis exploiteren we niet zelf. We hebben het gehele plangebied verkocht aan de Stichting Ontwikkeling Kolksluis. Die gaat het bedrijventerrein, groensingel en waterberging realiseren. Op dit moment heeft de exploitatie een positief resultaat van 70 duizend. In 2017 zullen we nog een kleine vergoeding ontvangen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) voor het aanleggen van de waterberging en nog kosten moeten maken voor toezicht. Door de verkoop valt de getroffen voorziening van 486 duizend vrij. We stellen voor dit bedrag in 2017 toe te voegen aan de reserve grondexploitatie.

Voor de exploitatie 't Zand noord en Lagedijk zijn geen wijzigingen. De voorzieningen zijn toereikend voor het huidig risico en zien er nu als volgt uit:

Bedragen x 1.000

Plan	Boekwaarde per 31-12-2016	Voorziening per 31-12-2016
Woningbouwplan 't Zand Noord	526	303
Bedrijventerrein Lagedijk	6.749	1.265
Totaal	7.275	1.568

Resultaten en geraamde winst- of verliesnemingen

In 2016 hebben wij geen winst en/of verlies genomen.

Stand reserve grondexploitatie

De reserve grondexploitatie is bedoeld voor het dekken van voorbereidingskosten van nieuwe initiatieven, voor de uitvoering van het kernenbeleid en voor het opvangen van tekorten in lopende grondexploitaties.

Resumé verloop reserve grondexploitatie

Toelichting (bedragen x 1.000)	
(A) Stand reserve per 31-12-2015	290

Vermeerdering

Toevoeging vanuit diverse reserves (vaststelling Nota reserves en voorzieningen 2016)	892
Toevoeging voor kernenbeleid (vaststelling 2e financiële rapportage 2016)	600
50% Verkoop 3e en 4e toren Lauriestraat	445
(B) Totaal vermeerderingen	1.937

Vermindering

Kernenbeleid - Oudesluis	2
(C) Totaal verminderingen	2

Stand reserve grondexploitatie per 31-12-2016 (A+B-C)	2.225
--	--------------

In de voortgangsrapportage geven wij inzicht in het meerjarenverloop van deze reserve. Zo ziet u welke verplichtingen en financiële risico's we met deze reserve moeten opvangen.

Stand Tafelzilver

In de begroting 2014-2018 is het volgende opgenomen:

“Vijf miljoen verkopen aan 'tafelzilver' voor afboeken oude investeringen maatschappelijk nut (vijf miljoen in eerste instantie 'lenen' uit bestemmingsreserves die de eerste vijf jaar niet benut worden en in vijf jaar terugstorten)”. Ook is er een zogeheten herenakkoord gesloten waarin 1,2 aan kosten via grondverkoop verdiend moet worden.

In 2016 hebben wij voor ruim 2,4 miljoen gronden en gebouwen verkocht. Hiervan is 1,9 miljoen bijgeschreven bij de doelstelling tafelzilver. 1,3 miljoen hiervan is toegevoegd aan de reserve onderwijshuisvesting waaruit eerder geleend was. 600 duizend is toegevoegd aan de reserve grondbeleid.

Resumé tafelzilververloop

Toelichting (bedragen x 1.000)	
(A) Stand tafelzilver per 31-12-2015	272

Vermeerdering

Verkoop gronden	1.876	
Verkoop gebouwen	309	
Verkoop snippergroen (inclusief pilot), zie ook resultaat 1.7.	301	
Positieve exploitatieresultaten	0	
(B) Totaal vermeerderingen		2.486

Vermindering

Kosten afwaarderen boekwaarde gronden	45	
Verkoopkosten	60	
Ten gunste van reserve grondexploitatie	445	
(C) Totaal verminderingen		550

Stand tafelzilver per 31-12-2016 (A+B-C)	2.209
Doelstelling	6.200
Nog te realiseren	3.991

Vennootschapsbelasting

Sinds 1 januari 2016 bestaat de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen. We zijn hiermee vpb-plichtig geworden als wij een onderneming drijven. In 2016 hebben wij een quickscan laten uitvoeren door een extern bureau voor onder andere de grondexploitaties en verkoop vastgoed. Een eerste analyse wijst uit dat wij beperkt vennootschapsbelasting moeten betalen. Voor 2016 gaan we uit van een nul-aangifte. Op basis van de ontwikkelingen binnen onze grondexploitaties zullen we dit jaarlijks moeten blijven volgen en bijstellen. Daarnaast de is landelijke discussie over de toepassing van de vennootschapsbelasting ook niet afgerond.

Bouwgrond in exploitatie

10 projecten zijn aangemerkt als ontwikkelingen die in exploitatie zijn genomen. Hieronder volgt per project de stand van zaken.

1. Burgerbrug kavels naast brede school

In 2016 brachten wij de kavels in de verkoop. Met de verkoopgesprekken zijn wij begonnen. In 2017 verwachten wij de eerste kavel te kunnen leveren.

2. Petten Structuurvisie

De voortgang van SV Petten hebben wij omschreven bij het resultaat 1.5. In de grondexploitatie hebben wij rekening gehouden met inkomsten van 488 duizend door de verhuur van het strand over een periode van 3 jaar. Omdat het bestemmingsplan nog niet onherroepelijk is, kunnen wij het strand nog niet verhuren waardoor er geen inkomsten zijn. Misschien dat we in 2018 inkomsten uit strandverhuur hebben. Dat is op dit moment nog onzeker. In de voortgangsrapportage grondexploitatie zult u hierover een voorstel ontvangen.

3. Schagen Beethovenlaan

In 2016 heeft uw raad de grondexploitatie voor 48 woningen over 4 bouwlagen aan de Beethovenlaan vastgesteld. De gemeente maakt het terrein in 2017 bouwrijp. In 2018 zal de gemeente het terrein woonrijp maken. Daarna kunnen wij de exploitatie afsluiten. Met de Wooncompagnie spraken wij af dat wij niet meer kosten dan opbrengsten krijgen in dit plan.

4. Schagen Lagedijk

Het bedrijventerrein Lagedijk wordt uitgebreid met een gebied van circa 110.000 m² bruto. Binnen deze uitbreiding is ruimte voor circa 60.000 m² netto aan bedrijfsruimte. De verkoop van deze gronden is al gestart in 2009. Tot op heden is nog geen enkel perceel verkocht. De helft van de kosten voor het revitaliseren van Lagedijk en het bouw- en woonrijpmaken van het uitbreidingsgebied moet worden gedekt uit de opbrengst van de verkoop van ongeveer 6 ha bouwgrond. In 2016 hebben wij een -financieel- plan van aanpak gemaakt dat wij in 2017 zullen uitrollen. Zo knappen wij het terrein op, hebben wij een verkoopmakelaar ingeschakeld, passen wij de verkoopprijs aan en zullen wij op basis van de nieuwe omgevingswet een nieuw inrichtingsplan opstellen. Door deze maatregelen verwachten wij de kavels in 10 jaar te kunnen verkopen.

5. Schagen Nes Noord Schagen

Nes Noord is een woningbouwlocatie voor 448 woningen in drie deelplannen: Dorpsweide, Dorpsveld en Waterveld. De ontwikkeling wordt uitgevoerd door vof Vliedlande (Bouwfonds en Volker Wessels Vastgoed).

In 2011 is begonnen met de bouw van Dorpsweide en Dorpsveld. In 2014 is Dorpsweide opgeleverd en in 2017 zal Dorpsveld opgeleverd worden. Met het laatste deel, Waterveld, wordt gestart in 2017.

In 2016 hebben wij -op verzoek van de ontwikkelaar- een nieuw stedenbouwkundig plan opgesteld voor Waterveld met een gevarieerder woningbouwprogramma en meer kavels aan het water. Dit resulteert in minder woningen. Op basis van deze wijzigingen zijn wij met de ontwikkelaar een aanvulling op de overeenkomst (Allonge) aangegaan. In de Allonge zijn wij ook overeengekomen wat de planning van Waterveld is en wanneer het laatste betalingsmoment van de grondprijs plaatsvindt.

6. Sint Maarten Haulo

In 2016 is de gehele exploitatie zo goed als afgerond. De bouw van de laatste woningen is in volle gang. In de exploitatie hebben wij gerekend met een aantal subsidiebedragen. In 2017 leggen wij hierover verantwoording af aan de Provincie. Als de subsidies door de Provincie definitief worden toegekend aan dit project dan sluiten wij deze grondexploitatie af.

7. Sint Maartensbrug kavels naast brede school

In 2016 brachten wij de kavels in de verkoop. Met de verkoopsgesprekken zijn wij begonnen. In 2017 verwachten wij de eerste kavel te kunnen leveren.

8. Warmenhuizen centrum fase 1

De exploitatie Warmenhuizen centrum fase 1 is afgerond. Het resultaat van de grondexploitatie is 58 duizend negatief. Dit omdat extra kosten zijn gemaakt voor: de versterking van de fundering voor het zware vrachtverkeer van de Albert Heijn, tijdelijke veiligheidsmaatregelen voor -met name- fietsers, het repareren van schades, extra maatregelen ter voorkoming van toekomstige schades, het plaatsen van bijzondere verlichting om de centrumfunctie te benadrukken, het dicht schuimen van de niet meer in gebruik zijnde riolering in de verkochte grond en twee evenementenkasten vanwege toekomstige stroombehoefte voor de kermis. In 2017 zullen wij deze exploitatie financieel afsluiten en stellen wij voor het negatief resultaat ten laste te brengen van de reserve grondexploitatie.

9. 't Zand Noord

't Zand Noord is een grote uitleglocaties buiten bestaand bebouwd gebied van maximaal 288 woningen. In 2007 is hiervoor een samenwerkingsovereenkomst (SOK) afgesloten tussen gemeente en Bouwfonds MAB Ontwikkeling BV/Kuin vastgoedontwikkeling BV. In 2016 heeft de Provincie toestemming gegeven voor het ontwikkelen van deze locatie. We spraken met de ontwikkelaar over de realisatie. In de Woonvisie hebben wij opgenomen dat er voorlopig slechts 50 woningen ontwikkeld zullen worden.

10. 't Zand Kolksluis

In 2016 heeft Stichting Ontwikkeling Kolksluis een koopovereenkomst ondertekend voor de realisatie van het bedrijventerrein. Alle gronden in het plangebied zijn inmiddels verkocht. We verwachten deze exploitatie in 2017 af te sluiten. Na afsluiting stellen we voor het positief resultaat ten gunste te laten komen van de reserve grondexploitatie. Dit betekent dat het risico voor deze ontwikkeling is komen te vervallen waardoor de voorziening is vrijgevallen.

bedragen x € 1.000,-

Omschrijving projecten	Burgerbrug kavels brede school	Petten SV	Schagen Beelhoven laan	Schagen Lagedijk	Schagen Nes Noord	Sint Maarten Haulo	St. Maartensbrug kavels brede school	Warmenhuizen Centrum fase 1	't Zand Noord	't Zand Kolksluis	TOTAAL
Boekwaarde 1 januari 2016	176	855	0	6.644	-772	9	304	-194	526	1.234	8.782
Mutaties:											
Totaal lasten	0	2.272	10	105	4	13	0	251	0	23	2.678
Totaal baten	0	540	576	0	0	0	0	-1	0	1.292	2.407
Overige mutaties boekjaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-35	-35
TOTAAL MUTATIES BOEKJAAR	0	1.731	-566	105	4	13	0	252	0	-1.305	235
Bruto boekwaarde 31-12-2016 (A+F)	176	2.586	-566	6.749	-768	22	304	58	526	-71	9.018
Balanscorrectie ivm voorzieningen			0	-1.265					-303	0	-1.568
Netto boekwaarde 31 december 2016	176	2.586	-566	5.484	-768	22	304	58	223	-71	7.450

Complexen in voorbereiding

Wij onderzoeken de financiële haalbaarheid van twee projecten. Als de financiële haalbaarheid van de projecten wordt aangetoond dan openen wij hiervoor een grondexploitatie en verplaatsen deze projecten naar Bouwgrond in Exploitatie. De tot dan toe gemaakte kosten voeren wij op in deze exploitatie. Hieronder volgt per initiatiefproject de stand van zaken.

1. Warmenhuizen centrum fase 2

In september 2015 zijn de twee voormalige schoolgebouwen (St. Vincentius en Olthof) en de voormalige brandweerkazerne gesloopt. In 2016 hebben wij - samen met de projectgroep die mede wordt gevormd door omwonenden, geïnteresseerden en leden van de dorpsraad, het schetsontwerp gemaakt. Op basis van deze schets kunnen 44 woningen gerealiseerd worden. Op dit moment onderzoeken wij de kosten voor het bouw- en woonrijp maken en de opbrengsten van de grondverkoop op basis van de huidige verkaveling.

2. Boskerpark

In 2010 heeft de voormalig gemeente Zijpe een anterieure- samenwerkingsovereenkomst gesloten met Boskerpolder BV voor de realisatie van Boskerpark: een nieuw hoogwaardig recreatiepark in Grootte Keeten. Boskerpolder neemt de realisatie van de 235-350 recreatiewoningen, de waterberging en de 14 permanente woningen voor haar rekening. De gemeente past de Voorweg aan. De gemeente en Boskerpolder zullen samen zorgdragen voor de realisatie van het natuurgebied. Tegenover de gemeentelijke kosten, die door een adviesbureau in 2010 zijn geraamd, staat een overeengekomen vergoeding van Boskerpolder. In 2016 hebben wij een Allonge op de overeenkomsten gesloten die duidelijkheid heeft over het gefaseerd ontwikkelen van de locatie. In 2017 zullen wij de kosten en opbrengsten in beeld brengen om het gemeentelijke risico in te schatten en -als de realisatie van het recreatiepark doorgaat- de grondexploitatie openen.

Voorraden

Onze voorraden zijn als volgt geregistreerd:

Bedragen x 1.000

		Jaarlijkse opbrengst
Totale oppervlakte in HTA*	1.721.633 m ²	
Waarvan uitgegeven	1.288.999 m ²	
Kortlopende verpacht	820.058 m ²	€ 87
Langlopende verpacht	257.813 m ²	€ 14
In gebruik gegeven	56.634 m ²	€ 0
In eigen beheer	89.119 m ²	€ 0
Overig	65.375 m ²	€ 295
Totale boekwaarde 31-12-2016**	€ 5.254	

*Niet alle gronden die in HTA zijn opgenomen hebben een boekwaarde.

**Dit betreft de gronden exclusief ondergrond scholen en sportvelden.

Programmarekening

Lasten

Bedragen x € 1.000,-

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Economisch domein			
ED1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven	17.062	4.112	3.342
Subtotaal	17.062	4.112	3.342
Sociaal domein			
SD1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud	25.791	25.687	25.046
SD2 Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving	13.750	14.946	13.270
SD3 Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar	9.449	9.335	8.559
SD4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving	1.496	2.450	1.254
Subtotaal	50.486	52.418	48.129
Domein burger en bestuur			
BB1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd	86	149	128
BB2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs	49.735	55.971	52.508
Subtotaal	49.821	56.119	52.636
Totaal Lasten	117.369	112.649	104.107
Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Hollands Kroon			
Hollands Kroon	8.515	20.406	13.813
Lasten Hollands Kroon	8.515	20.406	13.813

Baten

Bedragen x € 1.000,-

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Economisch domein			
ED1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven	16.538	3.503	4.651
Subtotaal	16.538	3.503	4.651
Sociaal domein			
SD1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud	8.299	8.230	8.144
SD2 Inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving	640	2.087	472
SD3 Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en elkaar	845	1.967	674
SD4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving	98	657	91
Subtotaal	9.882	12.941	9.381
Domein burger en bestuur			
BB1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd			
BB2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs	90.410	92.592	91.914
Subtotaal	90.410	92.592	91.914
Totaal Baten	116.830	109.036	105.946

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Hollands Kroon			
Hollands Kroon	20.180	20.406	13.813
Baten Hollands Kroon	20.180	20.406	13.813

Mutaties reserves

Bedragen x € 1.000,-

Domein	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
Resultaat voor bestemming	-540	-3.613	1.839
Dotaties aan reserves	18.139	24.294	26.983
Onttrekkingen aan reserves	21.052	32.426	30.150
Saldo mutaties reserves	2.913	8.132	3.167
Resultaat na bestemming	2.373	4.519	5.005

16 Balans

(bedragen x € 1.000)

Balans per 31 december 2016 (ACTIVA)				
	31-12-2016		31-12-2015	
Vaste activa:				
Immateriële vaste activa				
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-	-	-	-
Materiële vaste activa				
- Investerings met een economisch nut				
- Overige investeringen met een economisch nut	80.073		81.397	
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.157	91.229	16.979	98.377
Financiële vaste activa				
- Kapitaalverstrekking aan:				
- Deelnemingen	326		326	
- Leningen aan:				
- Woningbouwcorporaties	-		9.611	
- Overige langlopende leningen u/g	4.115		4.182	
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	8.338	12.779	8.616	22.736
Totaal vaste activa		104.008		121.113
Vlottende activa:				
Voorraden				
- Grond- en hulpstoffen				
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	-		-	
- Gereed product en handelsgoederen	-		-	
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	7.450	7.450	6.728	6.728
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar				
- Vorderingen op openbare lichamen	3.120		1.762	
- Overige vorderingen	12.485	15.605	12.132	13.894
Liquide middelen				
- Kassaldi	1		1	
- Bank- en giroaldi	97	98	6	6
Overlopende activa				
- Overige nog te ontvangen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	10.469	10.469	8.301	8.301
Totaal vlottende activa		33.621		28.930
Totaal generaal		137.630		150.043

(bedragen x € 1.000)

Balans per 31 december 2016 (PASSIVA)		
	31-12-2016	31-12-2015
Vaste passiva:		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	4.415	4.729
- Bestemmingsreserves	46.939	47.418
- Resultaat na bestemming	5.006	2.373
	56.360	54.520
Vorzieningen		
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.488	2.231
- Voorzieningen voor onderhoudsegalisatie	74	88
- Voorzieningen van derden verkregen middelen	2.071	2.407
	3.633	4.726
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen van:		
- Leningen inzake woningbouw	-	9.611
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	48.645	52.350
- Door derden belegde gelden	241	373
	48.886	62.335
Totaal vaste passiva	108.879	121.581
Vloftende passiva:		
Netto vloftende schulden met een rente typische looptijd korter dan één		
- Kasgeldleningen	5.000	-
- Bank- en girosaldi	-	1.126
- Overige schulden	5.883	7.061
	10.883	8.187
Overlopende passiva		
- Nog te betalen bedragen	17.219	19.577
- Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	649	696
	17.867	20.274
Totaal vloftende passiva	28.750	28.461
Totaal generaal	137.630	150.043
Totaal waarborgen en garanties	41.703	42.776

17 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Balans

Vaste activa

Algemeen

In het boekjaar 2016 is een deel van de vaste activa opnieuw ingedeeld in de verschillende categorieën (investeringen maatschappelijk nut en investeringen economisch nut) Dit betekent een verschuiving ten opzichte van de indeling per categorie ten opzichte van eind 2015. Het totaal van de vaste activa per balansdatum wijzigt uiteraard niet.

Investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- - of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De beleidslijn is dat met de afschrijving wordt gestart in het jaar na het in gebruik nemen van het actief.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De afschrijvingstermijnen en –methode zijn conform de Afschrijvingstabel materiële en immateriële vaste activa van de Nota Rente, Activa en Afschrijvingsbeleid.

In deze door de raad vastgestelde 'Nota Rente, Activa en Afschrijvingsbeleid' is in de afschrijvingstabel vastgelegd welke afschrijvingsmethode en –termijn geldt (Bijlage 1). De notitie is van kracht vanaf 1 januari 2013. Alle oude investeringen van de gemeenten Harenkarspel, oud Schagen en Zijpe van voor deze datum worden afgeschreven op basis van het oude beleid van de voormalige gemeenten. Herwaardering van bestaande kapitaallasten op basis van het nieuwe beleid wordt hierdoor niet toegepast.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vorraden

Bouwgronden / onderhanden werk

- De bouwgronden/onderhanden werk bouwplannen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijzen van de gronden. Deze verkrijgingprijzen zijn vermeerderd met de directe kosten van de bouwplannen, indirect toe te rekenen overige bedrijfskosten en financieringskosten en verminderd met de verkoopopbrengsten van de bouwrijpe gronden.
- De gronden begrepen in de zogenaamde verspreide percelen zijn gewaardeerd tegen de gemiddelde marktwaarde.

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Indien het verwachte resultaat voor een complex negatief blijkt, wordt hiervoor een voorziening ingesteld.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde met een vermindering van een voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Risico's, rechten en voorwaardelijke/onzekere verplichtingen

Voor zover de gemeente belangrijke financiële risico's (bijvoorbeeld claims, lopende rechtszaken, geschillen en dergelijke) loopt, zijn deze elders in de toelichting vermeld.

Dit geldt tevens voor de voorwaardelijke en onzekere rechten en verplichtingen, evenals de gegeven zekerheden en aangegane verbintenissen (bijvoorbeeld hypotheeken, hypotheekverklaring, borgstellingen, verleende opties en dergelijke).

Wanneer het duidelijk is dat deze risico's en/of verplichtingen daadwerkelijk worden geëffectueerd, wordt daarvoor een voorziening in de jaarrekening opgenomen.

Reserves en voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Toelichting op de aard en reden van de reserves en voorzieningen

In artikel 54 en 55 van het BBV is bepaald dat in de toelichting op de balans de aard en de reden van de reserves en voorzieningen en de wijzigingen daarin wordt toegelicht. In de nota reserves en voorzieningen, vastgesteld in de raadsvergadering van januari 2013, is de aard en de reden van elke reserve en voorziening apart vermeld.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen in verband met woningen zijn overgegaan naar de Stichting Waarborgfonds Eigen woningen. Een zogenaamde achtervang functie voor de gemeente is echter blijven bestaan.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen - voor zover materieel - worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Baten worden verantwoord op het moment waarop deze als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

18 Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Kosten onderzoek & ontwikkeling	-	-
Totaal	-	-

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële activa weer:

	Saldo per 31-12-2015	Investe- ringen	Desinves- tering/ afschrijving	Saldo per 31-12-2016
Kosten onderzoek & ontwikkeling	-	349	349	-
Totaal overige investeringen economisch nut	-	349	349	-

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2016 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag, dat tot en met 2016 ten laste van het krediet is gebracht.

	Begroot krediet	Werkelijk bestede 2016	Cumulatief bestede t/m 2016	Restant
Bewegen naar de Klant Capaciteit projecten	368	274	274	94
Bewegen naar de Klant Continuïteitsknelpunten	240	28	79	161
Bewegen naar de Klant Externe kennis	92	20	63	29
Glasvezelnet	200	32	57	143

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
In erfpacht uitgegeven gronden	-	-
Investerings met een economisch nut	80.073	81.397
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	11.157	16.979
Totaal	91.229	98.377

De boekwaarde van de erfpachtgronden is in het boekjaar niet gemuteerd.

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Saldo per 31-12-2015	Investe- ringen	Bijdragen derden	Desinves- tering/ afschrijving	Saldo per 31-12-2016
Gronden en terreinen	6.209	53		86	6.176
Woonruimte	15	-		2	13
Bedrijfsgebouwen	54.548	3.418		4.294	53.672
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.308	502		1.125	13.684
Vervoermiddelen	308	564		118	754
Machines, apparaten en installaties	1.068	126		214	980
Overige materiële vaste activa	4.942	669		818	4.794
Totaal overige investeringen economisch nut	81.397	5.332	-	6.657	80.073

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2016 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag, dat tot en met 2016 ten laste van het krediet is gebracht.

	Begroot krediet	Werkelijk bested 2016	Cumulatief bested t/m 2016	Restant
Molenduin hsv progr	3.456	141	3.703	247-
SBO de Tender onderwijsk. Vernieuwingen	200	197	197	3
Centrale huisvesting	700	394	405	295
Centrale huisvesting	1.000	568	582	418
Brandweerkazerne Callantssoog terugkoop	213	209	209	4
Verv. Reddingsbrigadepost Petten	353	357	357	5-
Brede school Iepenlaan Schagen	3.496	316	316	3.180
Renovatie opstallen/terrein Zijperw10/12	556	581	584	28-
SOK ZS Oplossen parkeerproblematiek	500	370	370	130
Veegmachine	210	213	213	3-
verv speelvoorzieningen geheel schagen	200	197	197	3
woonrijpmaken Molenduin	114	92	92	22
digitaliseren bouw dossiers	140	76	140	0-

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut weer:

	Saldo per 31-12-2015	Investe- ringen	Bijdragen derden	Desinves- tering/	Saldo per 31-12-2016
Gronden en terreinen	1.776	168		245	1.699
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	14.380	1.276		7.067	8.589
Machines, apparaten en installaties	442			13	429
Overige materiële vaste activa	382	480		423	439
Totaal investeringen maatschappelijk nut	16.979	1.925	-	7.747	11.157

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2016 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag, dat tot en met 2016 ten laste van het krediet is gebracht.

	Begroot krediet	Werkelijk bestede 2016	Cumulatief bestede t/m 2016	Restant
Renovatie Landbouwstraat	448	350	508	60
Gronderhoud handbalveld Con Zelo	165	127	127	38
Reconstructie Dorpsplein Cg	983	142	869	114
Reconstructie Groef/Breelandseweg/woudem	332	290	290	42
Vervanging beschoeiing meertje Dirkshorn	130	120	120	10
Reconstructie heestervakken heel Schagen	230	130	130	100
Projectkosten RAKC	374	111	287	87

De investeringen van vóór 2013 welke zijn geactiveerd, worden afgeschreven volgens de regels van de afzonderlijke voormalige gemeenten. Investerings vanaf 01-01-2013 worden lineair afgeschreven conform de door de raad vastgestelde Nota Rente, Activa en Afschrijvingsbeleid.

De afschrijvingstermijnen voor materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn:

Grond, weg en waterbouwkundige werken	10, 20, 30 of 40 jaar
Gronden en terreinen	30 jaar
Machines, apparaten en installaties	30 jaar
Overige materiële vaste activa	6 jaar

Voor o.a. de dekking van diverse investeringen met een maatschappelijk nut zijn de algemene reserve vrij besteedbaar, de reserve bovenwijkse voorzieningen, reserve dorpsplein Callantsoog, reserve financiering investeringen maatschappelijk nut en de reserve dekking nieuwe beleidsvoornemens beschikbaar.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Saldo per 31-12-2015	Investe- ringen	Bedrag aflossing	Saldo per 31-12-2016
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	326			326
Leningen aan woningbouwcorporaties	9.611		9.611	-
Overige langlopende leningen u/g	4.182		67	4.115
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	8.616	1	279	8.338
Totaal financiële vaste activa	22.735	1	9.957	12.779

Kapitaalverstrekingen:

Deelnemingen

Omschrijving	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
NUON	178	178
NV Huisvuilcentrale	2	2
Finance Academy	8	8
Effecten belegde gelden	-	-
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	136	136
Ontwikkelingsbedrijf Kop Noord-Holland-Noord	3	3
Totaal	326	326

In 2016 heeft de gemeente Schagen € 144.582,- ontvangen als garantstellingsprovisie van de HVC.

Voor de aandelen Liander hebben we in 2016 een dividend ontvangen over 2015 van € 207.777.

Voor de aandelen in de BNG bedraagt het ontvangen bedrag € 56.607 (dividend 2015).

Leningen:

Woningbouwcorporaties

Omschrijving	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Lening Woningcompagnie nr. 70535	-	9.611
Totaal	-	9.611

Deze lening is in 2016 in zijn geheel afgelost.

Overige langlopende leningen u/g

Omschrijving	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Lening verenigingen/stichtingen	729	773
SVN duurzaamheidslening	919	919
Starters lening	1.103	1.103
VROM - Startersleningen	766	766
Hypotheke	598	620
Totaal	4.115	4.182

Het verschil in saldo betreft de reguliere aflossing.

Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Omschrijving	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
GSG Nieuwbouw	8.185	8.441
Bouw accommodatie Rush	55	62
Vervangen/plaatsen laadpalen	1	
Bijdrage renovatie dorps huis Cg	23	25
Voorber verb jeugdgeb Hyksos	74	89
Totaal	8.338	8.616

Vlottende activa

Voorraden

Van de in bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2016 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Saldo per 31-12-2015	Overboe- king naar vaste activa	Investe- ringen	Opbreng- sten	Winst- neming	Saldo per 31-12- 2016	Voorzie- ning balans- correctie	Balans- waarde per 31-12- 2016
Lagedijk N-W	6.644		105			6.749		6.749
VZ Lagedijk	1.265-					1.265-		1.265-
Haulo	9		13			22		22
Warmenhuizen centrum	194-		252			58		58
Structuurvisie Petten	855		2.272	540		2.586		2.586
Plan brede school Burgerbrug	176					176		176
Plan brede school St. Maartensbrug	304					304		304
Woningbouwplan 't Zand	526		0			526		526
VZ woningbouwplan 't Zand	303-					303-		303-
Bedrijventerrein Kolksluis	1.234	35	23	1.292		71-		71-
VZ Bedrijventerrein Kolksluis	486-					486-	486	-
Ontwikkeling Beethovenlaan			10	576		566-		566-
Nes Noord	772-		4			768-		768-
Totaal	6.728	35	2.679	2.408	-	6.964	486	7.450

Voor een nadere toelichting op de verschillende complexen verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo per 31-12-2016	Voorziening oninbaar heid	Balans waarde per 31-12-2016	Balans waarde per 31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	3.120		3.120	1.762
Overige vorderingen:	13.339	854	12.485	12.132
- financiën	2.876	219	2.657	1.735
- belastingen	3.505	320	3.185	2.093
- debiteuren Cowwi Schagen	1.848	314	1.534	1.679
- debiteuren Cowwi HK	2.448		2.448	2.242
- voorschotten ZIN jeugdhulp Sgn	2.457		2.457	1.609
- voorschotten ZIN WMO Sgn	197		197	658
- voorschotten ZIN jeugd HK	-		-	1.594
- voorschotten ZIN WMO HK	-		-	517
- Overige	6		6	5
Totaal	16.459	854	15.605	13.894

Onder de vorderingen op openbare lichamen vallen alle openstaande vorderingen die de gemeente per balansdatum open heeft staan ten aanzien van ministeries, gemeenten, provincies en andere openbare lichamen. De voorziening oninbaar wordt bepaald aan de hand van een ouderdoms-analyse van de vordering en de te verwachte oninbaarheid.

Onder de vordering financiën vallen alle overige openstaande vorderingen van de gemeente, niet zijnde belastingen.

Onder de vordering belastingen vallen alle openstaande vorderingen m.b.t. OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing, forensenbelasting en toeristenbelasting.

Onder de vorderingen "Overig" vallen de depot bedragen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Kassaldi	1	1
Banksaldi	97	6
Totaal	98	6

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgend	214	37
Nog te ontvangen bedragen:	10.256	8.264
BCF vordering	5.679	4.929
BCF HK	180	
Forensenbelasting	1.295	1.241
Toeristenbelasting	922	839
Loonheffing	295	264
Samenwerkingsovereenkomst "Zwakke Schakel"	721	
Nedvang/HVC	570	147
Afrekening PGB WMO+ Jeugd	193	
Verkoop grond	313	
Overige nog te ontvangen bedragen	88	844
Totaal	10.469	8.301

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop en de boekwaarde van het eigen vermogen is als volgt te specificeren:

	Algemene reserve	Bestemmings-reserves	Resultaat voor bestemming	Totaal
Saldo per 31 december 2015	4.729	47.418	2.373	54.520
Bestemming resultaat jaarrekening 2015			2.373	2.373
Toevoegingen	5.070	21.913		26.983
Onttrekkingen	5.385	22.392		27.777
Saldo baten en lasten 2016	-	-	5.006	5.006
Saldo per 31 december 2016	4.415	46.939	5.006	56.360

Het verloop in 2016 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Saldo per 31-12- 2015	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Resultaat vorig boekjaar	Saldo per 31-12- 2016	Toelichting aard van de reserve
Algemene reserve	4.729	5.070	5.385		4.415	Buffer voor het opvangen van financiële risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en voor het opvangen van tekorten op de jaarrekening en incidentele tegenvallers. De Algemene reserve vormt een belangrijk onderdeel van de (incidentele) weerstandscapaciteit van de gemeente.
	4.729	5.070	5.385	-	4.415	
Afvalstoffenheffing	-	179			179	Het dekken van nadelige verschillen in de jaarrekening tussen de opbrengst van de afvalstoffenheffing en de uitgaven met betrekking tot de afvalinzameling. Hiermee dienen de schommelingen in de tarieven van de afvalstoffenheffing zoveel mogelijk te worden beperkt.
Egalisatie rioolrecht	1.545	26			1.571	Het dekken van nadelige efficiëncyverschillen m.b.t. riolering.
	1.545	205	-	-	1.750	
Bovenwijkse voorzieningen	1.082		1.082		-	Het dekken van de kosten die voortvloeien uit de aanleg van bovenwijkse voorzieningen in en buiten een wijk of uitbreidingsplan.
Gemeentehuis Tuitjenhorn	2.130		126		2.004	Het dekken van de afschrijvingslasten van het gemeentehuis in Tuitjenhorn.
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.441	523	690		1.273	Het egaliseren en dekken van kosten van meer jaarlijks onderhoud gemeentelijke woningen en gebouwen.
Gebouwen basisonderwijs	9.037	3.233	6.028		6.242	Het dekken van kosten van afschrijvingen van investeringen in de nieuwbouw van gebouwen van het (speciaal) Basisonderwijs.
Onderhoud gebouwen voortgezet. Ondwijs	6.867	13	268		6.612	Het egaliseren en dekken van afschrijvingen van investeringen in de nieuwbouw van gebouwen van het (speciaal) Voortgezet onderwijs.
Wmo/minimabeleid	1.205		260		945	Het dekken van: -kosten van het saldo tussen de uitgaven en het ontvangen budget van het ministerie in het kader van de Wet Werk en Bijstand inkomensdeel en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
Onderhoud wegen	887		887		-	Om het wegenonderhoud op een minimaal verantwoord niveau te blijven uitvoeren, zullen de kosten i.v.m. wegreconstructies en te treffen voorzieningen i.v.m. wegen en fietspaden gedekt worden uit deze reserve voor zover deze het structurele budget voor wegenonderhoud overschrijden. Zie reserve wegenonderhoud.
Grondexploitatie	290	1.937	2		2.225	Het dekken van de verliezen/afwaarderingen met betrekking tot de grondexploitatie.
Milieubeleid	-	400	60		340	Het dekken van kosten klimaatprogramma voor de jaren 2016 tot en met 2019.
Gymnastiekmateriaal	139				139	Het dekken van kosten ten behoeve van het op peil houden van de inrichting van gymnastieklokalen/sporthallen voor het bewegingsonderwijs.
Dorpsplein Callantsoog	28		28		-	Het dekken van een gedeelte van de investering in het dorpsplein Callantsoog.
ISV (stedelijke vernieuwing)	103		103		-	Dekken van kosten van plannen op het gebied van woningbouw en volkshuisvesting.
Project waterberging	160		160		-	Het dekken van de kosten van het project Waterberging 2010-2015.
Regionaal arrangement bedrijventerr. Kop NH	27				27	Het dekken van de kosten voor de uitvoeringsorganisatie van het regionaal arrangement bedrijventerreinen Kop van Noord Holland.

	Saldo per 31-12- 2015	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Resultaat vorig boekjaar	Saldo per 31-12- 2016	Toelichting aard van de reserve
Aankoop kunstvoorwerpen	26	3			29	Het dekken van de kosten van aankoop van gemeentelijke kunstvoorwerpen.
Financiering invest. Econ. Nut	5.977		1.983		3.995	Dekking van de afschrijvingen van reeds vastgestelde investeringen met een economisch nut.
Financiering invest. Maatsch. Nut	3.608	3.465-	140		3	Dekking van de afschrijvingen van reeds vastgestelde investeringen met een maatschappelijk nut.
Dekking nieuwe beleidsvoornemens	2.007		2.007		-	Dekking van de afschrijvingen van investeringen van nieuwe beleidsvoornemens.
SVn duurzaamheidslening	300		300		-	Het dekken van de kosten SVn duurzaamheidslening
Markt 18	1.364		81		1.283	Dekking van een deel van de kapitaallasten per jaar gedurende een periode van de afschrijvingstermijn (40 jaar) van de investering in de nieuwbouw in het cultuurgebouw Markt 18.
NUP	222				222	Dekking van de kosten van de noodzakelijke investeringen ICT.
Frictiekosten fusie	3.153	1.731	3.188		1.695	Het dekken van de frictiekosten die ontstaan naar aanleiding van de fusie.
RUD	26		26		-	Het dekken van de oprichtingskosten Regionale Uitvoeringsdienst Noord Holland Noord.
Maatschappelijk nut	1.860	4.650	2.784		3.725	Dekking van investeringen in maatschappelijk nut.
Reserve decentralisatie sociaal domein	1.200	73	73		1.200	Het dekken van eventuele nadelige saldi tussen de vergoedingen van het Rijk en de daarmee samenhangende uitgaven op het gebied van sociaal domein en de projectkosten COWWI.
Overlopende posten	126	37	85		78	De reserve heeft een bestedingsfunctie. Deze reserve heeft als doel om budget wat in het afgelopen begrotingsjaar niet is uitgegeven over te hevelen naar het volgende jaar, mits er sprake is van taken die dan naar het volgende begrotingsjaar doorschuiven.
I-deel	-				-	Het dekken van nadelige saldi I deel participatie. (reserve opgeheven bij besluit van 10 mei 2016)
Opleidingen	229		126		103	Deze reserve heeft een bestedingsfunctie. Deze reserve heeft als doel om opleidingsbudget wat in het afgelopen begrotingsjaar niet uitgegeven is over te hevelen naar het volgende jaar.
Verkoop vastgoed	274		274		-	De reserve verkoop vastgoed is ter dekking van eenmalige afboeking van investeringen in maatschappelijk nut.
Programma "Bewegen naar de klant"	1.106		322		784	De reserve is bestemd voor dekking van de kosten over de jaren 2015 tot en met 2017 van het project Bewegen naar de klant.
Wegenonderhoud	-	2.591	388		2.203	Het dekken van kosten voor vervanging en reconstructie van wegen.
Groenonderhoud	-	330	190		140	Het dekken van kosten voor vervanging en reconstructie van groen voorzieningen.
Onderhoud buitenruimte	-	3.168	409		2.760	Het dekken van kosten voor vervanging en reconstructie van verlichting, speelt oestellen en meubilair.
Innovatie zorgaanbieders	-	264	13		251	Het dekken van kosten voor innovatie zorgaanbieders.
Dorpshuizen	-	40	28		12	Het dekken van kosten renovaties dorpshuizen.
Buitensportaccommodaties	1.000	358	283		1.075	Het dekken van de kosten van investeringen/renovaties van buitensportaccommodaties.
Structuurvisie Petten	-	2.123			2.123	Dekking van (een gedeelte) van de kosten die voortvloeien uit de structuurvisie Petten.
De kop werkt	-	3.700			3.700	Het dekken van de kosten van het project de Kop Werkt.
	45.873	21.708	22.392	-	45.189	
Jaarresultaat	2.373	5.006		2.373	5.006	Het afzonderlijk tot uitdrukking brengen van het exploitatieresultaat na bestemming van de programmarekening op de balans.
	2.373	5.006	-	2.373	5.006	
Totaal	54.519	31.989	27.777	2.373	56.359	

Voorzieningen

Het verloop en de boekwaarde van de voorzieningen is als volgt te specificeren:

	Verplichtingen en risico's	Onderhouds-egalitie	Van derden verkregen middelen	Totaal
Saldo per 31 december 2015	2.231	88	2.407	4.726
Toevoegingen	65	62	501	628
Aanwendungen	479	76	836	1.392
Vrijval	328			328
Saldo per 31 december 2016	1.488	74	2.071	3.633

Het verloop in 2016 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Saldo per 31-12-2015	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijval	Saldo per 31-12-2016	Toelichting aard van de reserve
Pensioen voormalig wethouders	754		60		694	Het dekken van kosten die voortvloeiën uit de pensioenen van voormalige wethouders die voortvloeiën uit de uitkerings- en pensioenvoorziening wethouders.
Wachtgeldverplichting voormalige bestuurders	546	65	130		481	Het dekken van de gemeentelijke kosten inzake wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders.
Bodemsaneringen	107			107	-	Het dekken van het gemeentelijke aandeel van de kosten in verband met bodemsaneringen, alsmede vorming voorziening voor afvoer van vervuilde gronden.
Uitstroom personeel	332		79		253	Het dekken van de kosten m.b.t. uitgestroomd personeel
afboeken investeringen vm ISD	248		188		60	Ter dekking van de kosten voor versnelde afschrijving van de investering in het gebouw van de voormalige ISD, voor de kosten van ontmanteling en verhuizing.
frictiekosten boventallig personeel vm ISD	227		22	205	-	Dekking van de frictiekosten boventallig personeel van de voormalige ISD.
individueel loopbaanbudget vm ISD	17			17	-	Dekking van de kosten voortvloeiende uit het individueel loopbaanbudget.
	2.231	65	479	328	1.488	
Onderhoud zwembad De Wiel	75		1		74	Dekking van de jaarlijkse bijdrage in de kosten van onderhoud van recreatieplan De Wiel in de periode 2006 tot en met 2025.
Onderhoud begraafplaats	13	62	75		-	Dekking van de jaarlijks onderhoudskosten van de algemene begraafplaats.
	88	62	76	-	74	
Parkeervonds	391		142		249	Het voldoen aan de verplichting om op grond van de Bouwverordening te voorzien in de behoefte aan parkeervoorzieningen ten behoeve van derden.
Planschade	22	2	24		-	De voorziening is gevormd om planschades uit te kunnen keren voor bouwplannen waarbij een planschaderisicoanalyse heeft plaatsgevonden.
Riool	1.994	499	670		1.823	Het dekken van kosten voor toekomstige investeringen/groot onderhoud riolering.
	2.407	501	836	-	2.071	
Totaal	4.726	628	1.392	328	3.633	

In de raadsvergadering van 10 mei 2016 heeft uw gemeenteraad een geactualiseerde nota Reserves en voorzieningen vastgesteld

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Leningen inzake woningbouw	-	9.611
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	48.645	52.350
Door derden belegde gelden	241	373
Totaal	48.886	62.335

Leningen inzake woningbouw	Saldo per 31-12-2015	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo per 31-12-2016
Wooncompagnie	9.611		9.611	-
Totaal	9.611	-	9.611	-

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	Saldo per 31-12-2015	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo per 31-12-2016
BNG	52.350		3.705	48.645
Totaal	52.350	-	3.705	48.645

De totale rentelast voor het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1,8 miljoen.

Door derden belegde gelden	Saldo per 31-12-2015	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2016
Reddingsbrigade Callantsoog	203	40	93	150
Reddingsbrigade Petten	79	20	23	76
Reddingsbrigade Sint Maartenszee	78	20	97	1
Commissie Zijper Museum	14			14
Totaal	373	81	213	241

Voor de reddingsbrigades houden wij de gelden binnen de gemeente in plaats van ze daadwerkelijk te betalen aan de betreffende reddingsbrigade. Hiervoor worden dan deze "door derden belegde gelden" als schuld gevormd. Voor het Zijper museum betreft het een legaat welke de gemeente moet besteden aan het Zijper museum.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	10.883	8.187
Overlopende passiva	17.867	20.274
Totaal	28.750	28.461

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Kasgeldleningen	5.000	
Bank- en girosaldi	-	1.126
Overige schulden	5.883	7.061
Totaal	10.883	8.187

Onder de overige schulden vallen de openstaande crediteuren per balansdatum.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Saldo per 31-12-2016	Saldo per 31-12-2015
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	649	696
Nog te betalen bedragen:	17.219	19.577
- BTW	852	676
- Nog te betalen bedragen	1.835	4.062
- Nog te betalen bedragen COWWI Schagen	5.119	4.716
- Nog te betalen bedragen COWWI Hollands Kroon	1.885	4.129
- Nog te betalen afrekening COWWI	3.517	3.604
- Transitorische rente	1.318	1.402
- Vooruitontvangen bedragen	2.694	988
Totaal	17.867	20.274

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo per 31-12-2015	Toevoe- gingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo per 31-12-2016
Werkdeel WWB	-			-
Onderwijs achterstandenbeleid	158			158
Ketelduinweg	180			180
RMC	322		48	274
Actieplan jeugdwerkloosheid	32			32
Project ontsluiting	5			5
Totaal	696	-	48	649

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Aard/ omschrijving		Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Saldo per 31-12-2015	Saldo per 31-12-2016
TV Oudesluis	aanleg tennisbanen	20	50%	8	7
TV Warmenhuizen	aanleg tennisbanen	100	50%	20	15
TV Warmenhuizen	aanleg tennisbanen	170	50%	51	43
STC Schagen	aanleg tennisbanen	75	50%	26	23
Wooncompagnie Hoorn	sociale woningbouw	24.431	50%	9.248	9.174
Wooncompagnie Hoorn	sociale woningbouw	3.735	100%	3.134	3.004
Wooncompagnie Hoorn	sociale woningbouw	4.000	100%	4.000	4.000
Woonzorg Nederland	sociale woningbouw	8.648	50%	3.389	3.260
Woonzorg Samen	sociale woningbouw	12.808	100%	8.629	8.176
Stg Dorpshuis Kolfweid Callantsoog	sociale woningbouw	69	100%	25	21
Totaal		54.055		28.531	27.722

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

Omschrijving		Garantie bedrag per 31-12-2015	Garantie bedrag per 31-12-2016
Garantstelling HVC	Garantstelling leningen HVC	14.245	13.981
Totaal		14.245	13.981

In 2016 zijn geen bedragen betaald wegens de verleende borg- en garantstellingen.

De gemeente Schagen staat garant voor de betaling van rente en aflossingen van de leningen Huisvuilcentrale te Alkmaar (H.V.C.) naar rato van het aantal aandelen, overeenkomstig artikel 9 van de Ballotage-overeenkomst. Het saldo van de leningen per ultimo 2014 bij de HVC bedroeg € 582 miljoen (aandeel Schagen € 14,0 miljoen).

19 Verloop van de post onvoorzien

Primaire begroting 2016	€ 153.884
Dekkingsplan begroting 2016	- € 50.000
Aanpassen standplaats marktkraam	- € 7.550
Tweede tussenrapportage 2016 aframen post onvoorzien	- € 90.000
Pre distributie jodiumtabletten	<u>- € 4.000</u>
	<u>€ 2.334</u>

20 Algemene dekkingsmiddelen

(Bedragen x € 1.000)

	Werkelijk 2016	Begroot voor wijziging 2016	Begroot na wijziging 2016
Lokale heffingen waarvan de besteding niet is gebonden			
- Onroerendezaakbelasting	9.639	8.975	9.652
- Toeristenbelasting	932	926	926
- Forensenbelasting	1.331	1.339	1.339
- Precariobelasting	2.176	604	2.494
Algemene uitkering	41.955	40.472	41.883
Dividend	409	601	406
Saldo van de financieringsfunctie	-1.752	-1.968	-1.803
Onvoorzien	-	154	2
Totaal	54.689	51.102	54.899

Overzicht incidentele baten en lasten

In dit overzicht zijn niet meegenomen de incidentele toevoegingen aan en onttrekkingen van de reserves. Voor een specificatie van deze mutaties wordt verwezen naar de toelichting bij de balans, onderdeel reserves.

(bedragen x € 1.000)

Lasten

5004318	Kosten herhuisvesting Zijper Museum	47
5004999	Centrale huisvesting gemeentelijke organisatie	394
5100050	COWWI inhuur personeel derden (aandeel Schagen)	239
5299998	Restant ICT budget	10
5310010	Individueel Keuze Budget	650
5500200	Projectkosten COWWI en wijkteams	58
6002011	Organisatieontwikkeling	137
6002098	Bewegen naar de klant	322
6140010	Gedoogbeschikkingen recreatiewoningen	65
6210098	Aanleg wandelroutes	29
6210098	Inhaalslag wegen	11
6210098	Ontbrekende schakel	104
6210098	Landbouwstraat, Oude Slotstraat en Torenp plein	273
6210098	Reconstructie dorpsplein Callantsoog	142
6310098	Glasvezelnetwerk	32
6310098	Makado	20
6423098	Tender onderwijsvernieuwingen	197
6723010	Klimaatprogramma 2016	60
6922090	Afboeken boekwaarde Bijenkorf Oudesluis	135
6922090	Afboeken oude investeringen maatschappelijk nut	<u>4.992</u>
		<u>7.917</u>

Baten

5004318	Opbrengst verkoop Zijper Museum	135
6210098	Provincie Noord Holland, subsidie ontbrekende schakel	320
6310098	Provincie Noord Holland, subsidie Makado	97
6611000	Wvs Noorderkwartier, afrekening 2015	133
6630040	Vluchtelingenwerk uitgaven (exclusief interne uren) minus vergoedingen COA	62
6830000	Verkopen gronden, gebouwen minus de kosten die hierop betrekking hebben.	2.381
6830000	Vrijval voorziening Kolksluis	486
6921000	Frictievergoeding algemene uitkering	1.731
6921000	Decentralisatie uitkeringen Verhoogde asielinstroom	270
6922090	Provincie Noord Holland, subsidie rotonde Nesslerlaan	201
6922090	Vrijval voorzieningen voormalige ISD (aandeel Schagen)	<u>117</u>
		<u>5.933</u>

22 Begrotingsrechtmatigheid

N r.	Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrecht- matig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrecht- matig, en telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendeekkende omzet.	X **)	
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X **)	
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X
6	Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

**) Voor dit type begrotingsoverschrijdingen doet de commissie BBV aan gemeenteraden de aanbeveling om regels vast te leggen over de vraag of de accountant deze moet meewegen in zijn oordeel. Deze kostenoverschrijdingen zijn strikt formeel onrechtmatig. Er zijn echter verschillende situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid zijn gebeven. In overeenstemming met het Bado is het dan niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijding betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven. Voorwaarde is wel dat deze Kostenoverschrijdingen dan goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant in het

verslag van bevindingen deze kosten-overschrijdingen, waarvan het college in de jaarrekening aan moet geven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Wanneer de raad wel nadere regels stelt, gelden uiteraard deze nadere regels als norm voor "passend in het beleid".

Overschrijdingen programmarekening

Uit de jaarrekening 2016 blijkt dat er op het Economisch domein, een overschrijding van de lasten heeft plaatsgevonden. Deze overschrijding ten opzichte van de voor dit domein begrote lasten wordt door het college hieronder toegelicht.

Het Economisch domein heeft een overschrijding op de lasten van € 0,3 miljoen. Deze overschrijding is als volgt te verklaren:

Door de realisatie van de verkopen "tafelzilver" hebben we in 2016 meer toegevoegd aan de reserves dan begroot. Het betreft dan met name verkopen waar de raad in 2015 al een besluit over had genomen. Tegenover deze toevoeging aan de reserves staan direct gerelateerde baten (verkopen "tafelzilver") tegenover.

Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel van de accountant omdat hier direct gerelateerde baten tegenover staan (zie punt 3 van de voorgaande tabel).

23 Af te sluiten investeringen

nummer	omschrijving investering	begroot	werkelijk	restant
3101002	Inhaalslag wegenonderhoud	956.581	957.040	-459
3101005	Verbouw museum Eenigenburg	-43.137	-75.756	32.619
3202005	Herhuisvesting Zijper Museum	108.500	-87.514	196.014
3202060	7.60.1 Sportweg 3	367	0	367
3206002	Renovatie Landbouwstraat	447.500	507.778	-60.278
3227001	Restant ICT fusiebudget	74.196	69.878	4.318
3227002	Onderzoek huisvesting	45.000	38.873	6.127
3238000	Reconstructie Groet/Breelandseweg/Woud	332.000	289.722	42.278
3238005	60 km inrichting Dergmeerweg	65.000	70.162	-5.162
3240005	Vervangen speelvoorzieningen geheel Schagen	200.000	197.031	2.969
3244000	Groot onderhoud veld Rush (2016)	93.500	62.998	30.502
3244001	Groot onderhoud HV Geel Zwart veld 1 (2016)	18.000	14.325	3.675
3244002	Groot onderhoud HV Geel Zwart veld 2 (2016)	18.000	14.325	3.675
3244003	Groot onderhoud HV Petten veld 1 (2016)	23.500	18.136	5.364
3244006	Groot onderhoud HVS veld 1 (2016)	9.000	4.582	4.418
3244007	Groot onderhoud C en D veld VIOS W (2016)	30.000	41.151	-11.151
3244008	Groot onderhoud handbalveld Con Zelo (2016)	165.000	127.235	37.765
4722080	Dorpsstraat Tuitjenhorn 2	10.000	10.310	-310
4722083	Bungalowpark Dirkshorn	30.000	30.320	-320
4722088	Riolering Landbouwstraat/Oude Slotstraat	41.300	41.280	20
4722091	Riolering plein Petten	167.050	167.050	0
4722092	Riolering Schoolstraat Petten	115.000	85.199	29.801
4722094	Riolering JC Bellistraat Petten	33.250	37.000	-3.750
7002001	Digitaliseren bouw dossiers	140.000	140.327	-327
7002008	NHR (nieuw handels register)	16.772	5.146	11.626
7002014	Zaaksysteem inclusief DMS	83.860	88.638	-4.778
7002015	Gemeentelijke eigendom manager	14.050	14.657	-607
7002017	Vervanging werkplekken	100.632	98.090	2.542
7002018	Het nieuwe werken, lean	125.790	14.368	111.422
7002024	Big data pilot	16.722	0	16.722
7002026	Ontwikkeling applicaties	25.158	27.854	-2.696
7003002	Digitalisering burgerzaken	28.926	40.523	-11.597
7120070	Brandweerkazerne Callantsoog terugkoop	212.987	208.689	4.298
7140002	Vervangen reddingsbrigadepost Petten	352.500	357.485	-4.985
7140005	Waterscooter reddingsbrigade Petten	24.000	34.031	-10.031
7210029	Herinrichting T-Splitsing Dorpsweg Abbestederweg	410.256	413.709	-3.453
7210031	Voetpad herinrichting Kempaanweg	121.358	119.146	2.212
7210039	Reconstructie Torenplein Oranjebuurt	933.250	932.969	281
7210041	Parkeerplaats Hoebelaan	64.746	76.954	-12.208
7421004	Klimaatinstallatie brede school SMB	174.000	174.000	0
7423006	Klimaatinstallatie brede school Bbg	122.000	122.000	0
7650000	Peuterspeelzaal SMB	172.602	172.602	0

nummer	omschrijving investering	begroot	werkelijk	restant
7650001	Peuterspeelzaal/hobbyruimte Bbg	337.779	337.779	0
7721000	Ondergrondse container Dorpsplein	30.000	25.040	4.960
7722006	Rioolplan WT Hartplein eo	138.000	151.006	-13.006
7960007	Aanschaf Iveco Daily 35C13	62.120	59.333	2.787
7960010	Aanschaf Iveco Daily 35S17	46.000	47.410	-1.410
7960011	Aanschaf Fiat Ducato 2-3	46.000	41.429	4.571
7960016	Aanschaf Mitsubishi Fuso Canter 3515	57.000	44.194	12.806
7960017	Aanschaf Iveco Daily 35S17	57.000	48.426	8.574
7960018	Aanschaf Tractor John Deere 6120 E	70.000	63.779	6.221
7960019	Aanschaf versnipperaar	30.000	26.093	3.907
7960020	Aanhangwagen, gladheid, kiepwagen	95.000	94.266	734
7960024	Aanschaf Iveco Daily 35CB	47.000	59.824	-12.824
7960026	Aanschaf Man TGS 26.320	210.000	213.029	-3.029
7960123	Aanschaf veegmachine	179.000	179.695	-695
7960125	Aanschaf New Holland T4.105F	64.000	63.774	226
7960126	Materieel aanpassingen tractor	30.000	27.651	2.349
7960129	Aanschaf VW Amarok	65.000	50.560	14.440

Overzicht taakstelling

Onderstaand overzicht geeft aan de realisatie van de taakstelling in het dienstjaar 2016. Uit het overzicht blijkt dat we de taakstelling in het jaar 2016 niet hebben gerealiseerd. Uit het meerjarenbeeld t/m 2018 blijkt dat we de taakstelling volledig gaan realiseren.

Bedragen x € 1.000,-

Domein	Begroting 2016	Gerealiseerd 2016	verschil
--------	-------------------	----------------------	----------

Economisch domein

Doelstelling: E1 Economische structuurversterking met ruime vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven	523	469	54	N
 totaal	523	469	54	N

Sociaal domein

Doelstelling: S1 Inwoners van Schagen voorzien in hun eigen levensonderhoud	342	923	581	V
Doelstelling: S2 inwoners van Schagen dragen bij aan hun leefomgeving	1.539	1.333	206	N
Doelstelling: Inwoners van Schagen zorgen voor zichzelf en voor elkaar	1.241	211	1.030	N
Doelstelling: S4 Inwoners van Schagen geven vorm aan hun culturele omgeving en beleving	557	1.095	538	V
 totaal	3.680	3.563	117	N

Burger en bestuur

Doelstelling B1 De dienstverlening van en door de gemeente Schagen wordt gewaardeerd		25	25	V
Doelstelling B2 De organisatie levert een uitstekende kwaliteit tegen een zo scherp mogelijke prijs	1.626	1.594	32	N
 Taakstelling	1.626	1.619	7	N

Totaal generaal

5.829	5.651	178	N
--------------	--------------	------------	---

25 Wet Normering Topinkomens (WNT)

WNT-verantwoording 2016 GEMEENTE SCHAGEN

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op gemeente Schagen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Gemeente Schagen is € 179.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	N.H. Swellengrebel	E. Zwagerman	-
Funcie(s)	gemeentesecretaris	Griffier	-
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	-
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	-
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja	Ja	-
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	-	-	-
Individueel WNT-maximum	179.000	179.000	-
Bezoldiging			
Beloning	106.514	75.711	-
Belastbare onkostenvergoedingen	32	6	-
Beloningen betaalbaar op termijn	17.108	11.300	-
<i>Subtotaal</i>	<i>123.654</i>	<i>87.017</i>	<i>-</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	123.654	87.017	-
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.	n.v.t.	-

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoordde provinciale middelen	Correctie ten opzichte van jaar T verantwoordde overige bestedingen
					Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
	1				€0	€0	€0	€ 1.105	
	2				€54.701	€39.032		€ 209.282	
	3				€0	€0			
	4				€0	€0			
	5				€249718/366397	€0		€ 17.700	
	6				€362940/388106	€0			
	7				€18.483	€0			
					Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting		Eindverantwoording Ja/Nee
					Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoord
					Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
	1				€ 5.263	€0		BTW subsidieabel.	Ja
	2				€150.462	€ 985.193		Ten onrechten kosten uit voorgaande jaren niet opgevoerd. Dat is in deze sisa bijlage herstelt.	Ja
	3				€0	€0		Reeds afgewikkeld. Ze correspondentie met mevrouw Metselaar.	Ja
	4				€216.621	€ 216.621			Ja
	5				€59.254	€ 59.254			Ja
	6				€0	€0			Nee
	7				€18.483	€0			Nee

27 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Schagen

A Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeente Schagen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de gemeente Schagen op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2016;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2016; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de Sisa-verantwoordingsinformatie.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- de programma's en de relevante paragrafen;
- diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, de Regeling Controleprotocol Wnt 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de gemeenteraad dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de gemeenteraad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de gemeenteraad hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 22 mei 2017
Reg.nr.: 103985/215/382/1883
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend: mr. drs. J.C. Olij RA